

Департамент освіти Луцької міської ради
Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Луцької міської ради
Заклад дошкільної освіти №27

«Технологічна карта дидактичної гри з дослідницько – пошукової діяльності»

Методична розробка

**Оніщук Оксана Романівна
Мелешкова Тетяна Анатоліївна
Чернявська Фаїна Василівна**

Луцьк 2022

УДК 372

Оніщук Оксана Романівна, директор ЗДО № 27, Мелешкова Тетяна Анатоліївна, вихователь – методист ЗДО № 27, Чернявська Фаїна Василівна, вихователь ЗДО № 27.

Рецензенти: Коцун Борис Борисович - доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук ВНУ імені Лесі Українки. Оніщук Оксана Романівна - директор закладу дошкільної освіти № 27 Луцької міської ради.

Запропонована методична розробка містить матеріали ігрової діяльності як навчального інструменту в професійній діяльності вихователів закладів освіти, представляє класифікацію дидактичних ігор та характеристику ігрових технологій. Особлива увага приділяється технології застосування карт дидактичних ігор з дослідницько – пошукової діяльності, рекомендованих до використання в практичній діяльності вихователям закладів дошкільної освіти та батькам дошкільників. Матеріал висвітлений об'ємом 187 сторінок.

Схвалено витягом з протоколу №1 рішення педагогічної ради від 31.08.2021р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
I. Класифікація дидактичних ігор з пошуково - дослідницької діяльності.....	6
1.1. Ранній дошкільний вік.....	6
1.2. Молодший дошкільний вік.....	32
1.3. Середній дошкільний вік.....	94
1.4. Старший дошкільний вік.....	125
Список використаної літератури.....	187

ВСТУП

У житті дитини дошкільного віку гра займає одне з провідних місць та є основним видом діяльності, формою організації життя дошкільника, засобом всебічного розвитку.

Одним із завдань гри є надання гравцям можливості «проживання» в іншій світоглядній системі. Слід відмітити, що подібна можливість дуже рідко виникає в реальному житті, але її вплив на розвиток особистості дошкільника важко переоцінити. Здатність «подивитися на світ чужими очима» є одним із чинників, що забезпечують розуміння інших, не схожих на тебе людей, а також надає можливість для самоаналізу та більш адекватного саморозуміння. Соціально – педагогічна цінність гри полягає в тому, що вона також сприяє формуванню життєво важливих цінностей, вмінь, навичок та компетенцій, дозволяє на особистісному рівні усвідомити загрози соціальних «хвороб», важливість їх попередження та подолання. Отже, фактично гра – це реальне життя, тільки більш концентроване, насичене героями та подіями з правилами та вимагає оптимальної активності душі й тіла.

Перед кожним вихователем закладу дошкільної освіти стоїть завдання – створити дружний організований колектив, навчити дітей грати, використовуючи не тільки сюжетно-рольові, а й дидактичні ігри. Педагогу необхідно намітити конкретні шляхи роботи з кожною дитиною. Цьому сприяють наступні завдання:

- навчити дитину грати, сприяти об'єднанню дітей в грі;
- тактовно керувати вибором гри, привчати дітей дотримуватися під час гри правил, виховувати почуття доброзичливості, взаємодопомоги.

Дана робота здійснюється в двох напрямках:

- створення необхідної ігрової середовища;
- безпосереднє керівництво іграми дітей.

В процесі спілкування з дітьми через дидактичні ігри, вихователь:

1. Дає інформацію дітям про соціальне життя людини через дослідницько – пошукову діяльність, читання художньої літератури, бесіди, використання ІКТ-технологій перегляд відео і мультфільмів і їх обговорення, тощо.
2. Допомогає дитині визначитися з місцем у грі, що в подальшому дозволить робити це дитині самостійно.
3. Допомогає через гру встановлювати і засвоювати правила і норми соціальної поведінки, контролювати свою поведінку, регулювати емоційний стан.
4. Поступово від спільної діяльності навчає дошкільника переходити до самостійної діяльності з однолітками, вміючи домовитися.
5. Надалі гра повинна проходити в режимі реального часу поєднуючи в собі реальне життя через пізнавальну активність та гру, що дозволяє дитині відчувати себе не просто дитиною а складовою частиною суспільства, яка може приносити користь.

Враховуючи широкі та багатогранні розвивальні, виховні, освітні та профілактичні можливості ігор, можемо говорити про нову технологію

використання карт дидактичних ігор для різних цільових груп в освітньому процесі.

В запропонованій методичній розробці представлено теоретично - практичний матеріал щодо формування пізнавальної активності засобом дослідницько - пошукової діяльності, висвітлено актуальність інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку.

Запропонована методична розробка містить матеріали ігрової діяльності як навчального інструменту в професійній діяльності вихователів закладів освіти, представляє класифікацію дидактичних ігор з дослідницько – пошукової діяльності та характеристику ігрових технологій. Особлива увага приділяється технології застосування карт дидактичних ігор, рекомендованих до використання в практичній діяльності вихователям закладів дошкільної освіти та батькам дошкільників.

І. КЛАСИФІКАЦІЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР.

1.1. Ранній дошкільний вік Весна

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Що спочатку, а що потім»

Ауфтак.

Підготовка до гри. Організатор просить малюків сісти рівненько, підвести голівки і показує діткам пташку.

Вихід майстра. Малята погляньте, хто прилетів до нас? Ця маленька пташка хоче розповісти вам цікаву новину: сніжна та сувора зима вже скінчилася. Тепер настала інша пора року тепла та сонячна. Пригадати й назвати цю чудову пору року малятам допоможе загадка.

Загадки

Вже струмок біжить з – під снігу

І ламає річка кригу.

Вже ведмідь забув про сни,

Бо діждався він (весни)

Задзвеніли струмочки,

Прилетіли граки.

У вулик бджола

Перший мед принесла.

Хто скаже, хто знає,

Коли це буває? (весною)

Прислів'я

Сонце гріє, сонце сяє –вся природа воскресає.

Весна ледачого не любить.

Весняний день рік годує.

Включення ігрової енергії

Організатор показує дітям малюнок, що зображує пору ранньої весни. Надходить до нас весна і по-тихеньку все змінює довкола, творить свої весняні справи. Раніше геть усе було біле від снігу. А тепер всюди з'являються проталини, з кожним днем снігу стає все менше і менше. Що робить весна зі снігом Так весна змушує сніжок зникати. Куди зникає сніг? (він тане, розтає) Сніг тане, тому що дні стали погожі, сонечко піднялося вище в небо і дарує нам своє тепло. Подобається вам цей малюнок? Про яку пору він розповів?

(про ранню весну)

Дидактична гра «Що спочатку, а що потім»

Мета: розвивати розуміння простих причинно – наслідкових зв'язків. Вчити будувати речення за допомогою слів: бо, через те що, тому.

Організатор показує дітям кілька картинок з розпусканням проліска і пояснює їх.

Весна – пора першої зелені і перших квітів. Зрозуміло, що квіти не з'являються в мить, наприклад, весняна квітка пролісок. Спершу пролісок витискається з землі зеленим гострячком. Потім обережно розкриває листочки – показує вершечок стебла і синій пуп'янок. А далі листочки розкриваються повністю – довгасті та блискучі. А між ними мов тоненька нитка – тендітне стебельце. На стеблі проліска розправляються пелюстки квітки – синенькі дзвіночки. Після цього організатор складає картинки до купи і пропонує бажаним дітям відновити їх послідовність, поклавши в ряд у правильному порядку.

Дослід

Всі ми знаємо що квіти люблять воду. Як ми доглядаємо за квітами на майданчику? А в куточку природи?(для кімнатних рослин ми відстоюємо воду, взимку поливаємо теплою, а для клумби беремо з крана).

А зараз ми перевіримо, якою водою ви хотіли б щоб вас поливали. (перед дітьми три склянки з водою, три різнокольорові кульки: з сіллю, цукром, лимонною кислотою, чайна ложечка)

Беремо червоний кульок висипаємо у склянку з червоною наклейкою, помішуємо ложечкою. Тепер спробуємо на смак. Який смак?(солоний) що насипали (сіль) Хотите щоб вас поливали такою водою?(ні)

Другий зелений кульок з лимонною кислотою.

Третій – жовтий із цукром.

Квітам найбільше сподобалось вода у жовтому кульку. Квіти як і ви діти люблять солодощі.

Заключний етап. Прощання. Організатор дякує дітям за гру і цікаві результати. Наша весняна мандрівка добігає до кінця. Та не журіться: адже весна тільки починається ще попереду в нас буде багато радісних і теплих днів.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Кому потрібне сонечко?»

Ауфтакт.

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: паперові площинні силуети сонця, предметні картинки об'єктів, які не можуть існувати без сонячного світла і тепла, предметні картинки об'єктів, яким не потрібне сонце, два пластикових стаканчики з землею, дві цибулини, лійка з водою та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації: організатор повідомляє, що сонечко завітало до дітей і хоче привітатися з усіма, хто його любить.

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша:

Вийди, вийди, сонечко,
На дідове полечко,
На бабине зіллячко,
На наше подвір'ячко,
На гарненькі квіточки,
На маленькі діточки.
Там вони граються,
Тебе дожидаються.

Включення ігрової енергії

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить бесіду на тему «Яке сонечко?», з метою визначення рівня знань дітей про літні зміни в природі та значення сонця для усього живого.

- Ось і прийшло до нас сонечко. Скажіть сонечку, яке воно.(Золоте,жовте,кругле,ясне, тощо)

- Діти, вам подобається, коли є сонечко?

- Покажіть, як ви раді сонечку(Стрибають, плескають у долоньки, посміхаються...)

- Що вам дає сонечко?(Світло,тепло.)

Викладення умов гри

Організатор пропонує дітям розглянути картинки усіх предметів і назвати їх.

Погляньте, скільки тут різних предметів. Давайте всі разом спробуємо пригадати, як вони називаються?

Організатор повідомляє, що не усім цим предметам потрібне сонце, є такі, які можуть обійтися без нього.

Підготовка до гри

Організатор показує малюкам ще один силует перекресленого сонця і пропонує подумати і сказати чи є такі об'єкти, яким сонце не потрібне. Якщо діти затрудняються, вихователь називає предмети і разом вирішують, чи потрібне сонце названому предмету.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру і взяти кожному малюку по одній предметній картинці за вподобанням і сказати чи потрібне сонце зображеному об'єкту. Якщо дитина відповіла правильно, кладе відповідному зображенню сонечка.

Заключний етап гри

Організатор просить дітей розглянути уважно чи усі картинки правильно розкладені, відмічає, що усі об'єкти, які лежать поруч з сонечком живі і не можуть без нього існувати, а решта – неживі. Далі пропонує перевірити вплив сонячного світла на рослин, висадивши цибулю і поставити один стаканчик з цибулею на підвіконня, а другий заховати від світла. Діти висаджують цибулю, підливають і ставлять у різні місця.

Прощання

Організатор повідомляє, що діти гарно привітались з сонечком і познайомили його з усіма, хто його любить.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Рослини навесні»

Ауфтакт

Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: зображення весняних квітів, картина «Рання весна», насіння чорнобривців, горщик з землею, вода, лялька Оксана.

Створення ігрової ситуації: організатор повідомляє, що прийшла весна, пробуджується природа, з'являються перші листочки на деревах, травичка пробивається з землі.

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша:

Тане сніг, біжить вода,
Все навколо ожива,
Зелененька, невеличка
Проростає вже травичка.
Тепле сонечко пригріло –
І природі не до сну,
Стало гарно, тепло, мило –
Ми діждалися ... (весну).

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить бесіду на тему «Що люди роблять на городі весною?», з метою визначення рівня знань дітей про особливості весняного періоду:

«До нас прийшла лялька Оксана і просить нас їй допомогти, мама їй сказала посіяти чорнобривці в горщик, а вона не знає, як це правильно зробити. Вона не хоче засмучувати свою маму, адже вона дуже хоче бути маминою помічницею.»

Запитання до дітей:

- Яка зараз пора року? (весна)
- Як одягнені люди на вулиці?
- Що лежить на землі?
- Чи є листя на деревах?

Гра «Весняні квіти»

Викладення умов гри. Організатор показує дітям зображення перших весняних квітів (пролісок і підсніжник) та спонукає розповісти про них, відповідаючи на запитання.

- Які весняні квіти розквітають найпершими? (підсніжник, пролісок)
- Які у них квіточки? (гарні, ніжні, красиві)

- Які частини ми бачимо у проліска і підсніжника? (листочки, стебло, квіточки)
- Чим п'ють воду із землі квіточки? (коренем)
- Чи схожі між собою пролісок і підсніжник? (так)
- Які у цих рослин листочки? (довгі, вузькі, ніжні, зелененькі)
- Яке стебельце? (високе, тонке)
- А чим відрізняються ці квіти? (кольором)
- Якого кольору квіточки у підсніжника? (квіточки білі)
- А у проліска? (квіточки синього кольору)
- Де ростуть перші весняні квіти? (у лісі, у квітнику)

Ігромайстер акцентує увагу на тому, що не можна зривати квіти, адже зірвана квітка швидко зів'яне та загине, а якщо вирвати квіточку з коренем, то наступного року вона не виросте, і ми не зможемо більше нею милуватися і ліс стане сумним і негарним. Тому, щороку, люди висаджують різноманітні квіти на клумбах, щоб милуватися ними. Організатор пропонує дітям скласти пролісок чи підсніжник.

Підготовка до гри

Організатор демонструє спосіб виконання або пропонує зробити це спільно з дітьми. Бере стебло, листочки та квітку і викладає їх на відповідне місце, як зображено на малюнку. Організатор може використати прийом навмисної помилки для активації уваги дітей.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру і обрати кожному квітку за вподобанням. Далі пропонує розглянути її частини, назвати що це, і покласти на відповідне місце.

Заключний етап гри

Організатор просить дітей розглянути уважно чи усі квіти правильно викладені, відмічає, що усі вони молодці.

На завершення організатор пропонує дітям допомогти ляльці Оксані посіяти насіння чорнобривців для мами.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру і наголошує, що лялька Оксана вдячна їм за те, що вони допомогли їй зробити приємне для матусі, посіяти чорнобривці, і за те, що розповіли їй про перші весняні квіти.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності ** **«Пригоди каченяти»

Ауфтакт.

Загальна площа групової кімнати – 45 м. кв., площа для гри – 20 м. кв. Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає відповідну кількість учасників.

Вихід ігромайстра в гру. Організатор гри цілеспрямовано, неквапливо входить у поле гри, привітними жестами позбувається напруги та знайомить дітей з осередком для гри.

Включення ігрової енергії.

Дид. гра «Мама та її малюки».

Організатор розповідає казку «Пригоди каченяти».

Одного весняного дня, на одному пташиному дворі у Мама качки вилупились каченята. Всі каченята були слухняними, завжди ходили за Мамою качкою, тільки одне каченя було дуже допитливе. Його звали Кря-кря. Одного разу Кря-кря захотіло дізнатися, що там за парканом пташиного двору і пішло відкривати світ. За парканом каченя побачило невеличкий ставок, в якому було багато незвичних квітів цибулин лілії. Сонце вже починало сходити і каченя побачило, як розквітали ці красиві квіти.

Викладення умов гри.

Мета: розвивати бажання дізнатись щось нове про природу. Виховувати вміння працювати в колективі. Розширити та закріпити знання про властивості паперу, піску, магніту, про жителів водойм, природні явища загалом дощ. Закріплювати вміння розрізняти матеріали за властивістю тоне – не тоне. Вчити робити висновки шляхом власного досвіду.

Матеріал гри

Демонстраційний: казка «Пригоди каченяти», 2 ємності з водою, 1 порожня ємність, ємності з сухим та мокрим піском, рибка металева, рибка паперова, мушлі, камінчики, лід, квіти з різних матеріалів, квітка поляна, сито, кип'яток, іграшка каченя.

Роздатковий: паперові лілії, рибки пластмасові, бджоли магніти.

Хід гри

(для проведення досліду №1 запрошуються перші два учасники)

Дослід № 1 «Паперові лілії»

Мета: розвивати бажання дізнатись щось нове про природу.

Розширити та закріпити знання про властивості паперу.

Хід досліду: опустіть паперові квіти на воду, пелюстки яких закручені до серединки квітки. Буквально на ваших очах пелюстки квітів починають розквітати. Це сталося завдяки чому?(Відповіді дітей).

Так, вірно, папір намокнув, став важким, ось пелюстки і розкрилися.

Організатор. Потім Кря-кря побачило, що на поверхні ставочка, то з'являлись, то зникали якісь маленькі істоти. Це були риби, які граючись раділи сонечку.

(для проведення досліду № 2 запрошуються ще два учасники)

Дослід № 2 «Які різні рибки»

Мета:розширити знання дітей про жителів водойм. Закріплювати вміння розрізняти матеріали за властивістю тоне – не тоне. Вчити робити висновки шляхом власного досвіду. Виховувати вміння працювати в колективі.

Обладнання: миска з водою, рибки пластмасові, рибка металева, рибка паперова, мушлі, камінчики.

Хід досліду:

Беремо рибки і пускаємо в наш ставок. Що ми бачимо: деякі рибки тонуть, а деякі залишаються плавати на поверхні. Чому так сталося? (Відповіді дітей).

Організатор. Так, вірно, рибки виготовлені з різного матеріалу. А властивість тонути мають не всі матеріали.

Організатор. Але тут подув вітер, на небі з'явилися хмари і пішов дощ. (для проведення досліду №3 запрошується один учасник)

Дослід № 3 «Гарний дощик»

Мета: Розширити уявлення дітей про природні явища загалом, та зокрема - дощ.

Обладнання: лід, порожня ємність, сито, кип'яток.

Хід досліду:

Налийте в каструлю гарячої води. В сито насипте кубики льоду. Спостерігаємо, що відбувається? (імітація крапель дощу). Висновок: лід від теплового повітря поступово тане, в отвори стікає тала вода, яка начебто дощ падає на землю.

Організатор.

Каченя злякалося і сховалося під кущем. Деякий час минув, і дощ закінчився, сонце з'явилося знову. Кря-кря вирішив йти далі. Просуваючись вперед, він побачив, що ходьба по мокрому піску залишає сліди, і не тільки його, а й інших мешканців лісу. Ведучий запрошує до гри «Сліди тваринок на піску» двох учасників та пропонує відобразити долонькою, кулачками, пальчиками зобразити на мокрому, потім на сухому піску сліди лісових мешканців: заєць, ведмідь, вовк, пташка.

Дослід № 4 «Загадкові сліди»

Мета: Розширити знання дітей про властивості піску. Закріпити знання про те що сухий пісок сиплеться, мокрий ні. З сухого піску не виходить нічого зліпити він розсипається, а мокрий гарно ліпиться. На мокрому піску залишаються сліди.

Обладнання: Ємності з сухим та мокрим піском, іграшка каченя.

Хід досліду:

Організатор.

У одній ємності сухий пісок, у другій – мокрий. Спробуйте пересипати пісок (сухий, потім мокрий).

Висновок: сухий сиплеться, а мокрий ні.

Організатор.

Пропонує учасникам за допомогою пальців рук залишити сліди різних тварин спочатку на мокрому, потім на сухому піску. Що відбувається?

Висновок: на сухому піску не видно слідів ,а на мокрому дуже гарно видно.

Організатор:

Йшов, йшов Кря-кря і побачив величезну галявину, яка була вкрита красивими барвистими квітами. До квітів підлітали маленькі жучки, які

голосно дзижчали. Це були бджоли. Для проведення досліду №5 запрошуються два учасники.

Дослід № 5 «Незвичайні квіти»

Мета: Ознайомити малят з властивостями магніту.

Обладнання: Бджоли магніти, квіти з різних матеріалів, квіткова поляна.

Хід дослід: Беріть бджілки в руки і спробуйте зібрати нектар сідаючи на квіти.

Організатор:

Візьміть бджілок. Піднесіть їх до квіток і спробуйте зібрати нектар. Що відбувається? До одних квітів бджілки не прилипають, а до інших прилипають. Чому?

Висновок: бджілки – магніти прилипають до металевої квітки, а бджілки без магнітів – не прилипають.

Заключний етап

Каченяті дуже подобалося гуляти за межами пташиного двору, але сонечко стало сідати за обрій і на дворі ставало дедалі темно. Каченяті стало сумно і страшно, захотілося до Мами Качки. Йдучи назад додому, Кря-кря згадував, що цікавого він побачив сьогодні. І у нього залишилося багато запитань, на які ми знайдемо відповіді.

1. Чому лілії розквітли?
2. Чому одні риби плавають на поверхні водойми, а інші пірнають на дно?
3. Чому пішов дощ?
4. На якому піску було краще видно сліди?
5. На які квіти прилипла бджілка-магніт?

Вихователь висловлює подяку та враження від проведеної гри.

Прощання

Організатор дякує дітям за гарну гру, активність та успішне виконання завдань. Заохочує дітей берегти природу.

Літо

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Кізонька»

Ауфтак. Підготовка до гри.

Організатор використовує позитивні емоції налаштовує дітей на гру за допомогою загадки.

Загадки

Маленьке, сивеньке, всіх людей одягас. (вівця)

Звірята рогаті

Та ще й бородаті

Ходять пастись в лози

Хто це, діти? (кози)

Не дід, а з бородою,

Не віл, а з рогами, не корова, а доїться. (коза).

Організатор ставить перед малятами іграшкову козу і звертається до дітей. Подивіться дітки хто сьогодні завітав до нас. Хто це? (коза). Правильно, це коза, як сказати лагідно? (кізонька, кізочка). Іграшкова коза хоче познайомити вас зі справжньою козячою родиною і запрошує хлопчиків і дівчаток на пасовище.

Вихід майстра:

Організатор показує дітям картину, на якій зображена коза з козенятами що пасуться.

Організатор ось як виглядають кози – дорослі та маленькі. Як ви думаєте яка коза – мама? А де її дитинчата – козенята? Коза відрізняється від козенят не тільки тим що вона більша, та вища. Погляньте що є у кізки на голові? (ріжки). А у козеняток є ріжки (ні). У дорослої кози є борода, а в маленьких козеняток її немає. Чи подобаються козенята? Які вони? (маленькі, гарні, пухнасті). Родина кози – на лузі на пасовищі. Як ви думаєте що робить кози на пасовищі.(пасуться, їдять травичку). Кози – тварини свійські і живуть поруч із людиною.

Дидактична гра «Кізонька».

Мета: розширити і закріпити знання дітей про козу та інших свійських тварин зовнішній вигляд, дитинчата, характер, спосіб живлення, практичне використання людиною, розвивати різні види уваги, логічного мислення, виховувати допитливе, зацікавлене ставлення до свійських тварин, дбайливість щодо них.

Хід гри:

Організатор розставляє перед дітьми малюнки кози та овечки. Малята уточнюють назву та вид відповідних тварин. (це коза і вівця вони свійські тварини). Далі дітям пропонується розглянути малюнок кози уважніше і дати відповіді на запитання про зовнішні ознаки кози та частин її тіла. Яка в кізки вовна? (світла, пряма, гарна) Які у кози ріжки? (великі, довгі, гострі) Які ноги в кози? (стрункі з копитцями). Що ще є в кізки? (борода, хвостик, дзвіночок на шії)

Гра дослідження «З кізки чи овечки»

Організатор дає дітям пряжу та клаптики тканини із натуральної вовни козячої та овечої. Уточнює із чого ці матеріали і пропонує дітям дослідити їх. Показати обстежити на дотик, понюхати визначити чи тягнеться вовняна нитка. Малята з активною допомогою педагога(підказки, пояснення) роблять висновки, що вовняні нитки та клаптики трішки волохаті, м'які та приємні на дотик, легкі, вовна тепла, вироби з натуральних тканин добре зберігають тепло, ї підходять для холодної пори року. Із таких ниток і тканин, що дарують людям кізки та овечки вийдуть гарні рукавички, шкарпетки.

Заключний етап. Прощання.

Організатор з якими тваринами ми зустрілися сьогодні. Яких ще свійських тварин ви знаєте (відповіді). Ви дуже розумненькі діточки і порадували нашу іграшкову кізку своєю уважністю та кмітливістю.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Хто де живе?»

Ауфтакт

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: предметні картинки тварин і їх житла та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації: організатор повідомляє, весняне сонечко покликало усіх звірят на прогулянку, вони цілу зиму ховались у своїх домівках і хотіли якнайшвидше зустрітися, потім усі довго гралися аж поки не настав вечір і час повертатися додому, та звірята забули де вони живуть і пропонує допомогти їм.

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша:

Білка селиться в дуплі,
Їжачисько - у кублі,
Песик – в дерев'яній будці
А ведмідь – в глухій барлозі,
Мудрий лис живе у норах,
Тигр - у джунглях.
А дельфін у морі.
Жаба в озері , в лісах.
Мишка в нірці і в полях.
А орел, могутній птах,
Гніздиться на скелі...
Люди селяться в містах
І в зелених селах.
І живуть вони ось так
У людських оселях.

Включення ігрової енергії

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить бесіду за змістом вірша, з метою активізації знань дітей про умови життя тварин і людей:

- Про що цей вірш? Які тварини згадуються у вірші?
- Назвіть де живе кожна з них.
- Де живуть люди?
- Що таке людська оселя?
- Ви любите свою домівку, чому?

Викладення умов гри

Організатор розкладає картинку звірят на одному столику, а картинку їхніх домівок на іншому.

Підготовка до гри

Організатор пропонує уважно розглянути картинки, що лежать на різних столах, потім пропонує назвати усі домівки тварин.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру і взяти кожному малюку по одній предметній картинці з зображенням тварини за вподобанням і сказати, що це за тварина, а потім покласти її до відповідної картинки житла.

Заключний етап гри

Організатор просить дітей розглянути уважно чи усі картинки правильно розкладені, відмічає, що усі вони молодці, бо правильно повернули тварин у їх оселі. Далі запитує, чи живе у когось вдома якась домашня тварина і чи є у нас в групі ще мешканці, окрім нас. Якщо діти затрудняються, підводить до куточка природи і запитує, хто у нас тут мешкає.

Що за дивний дім такий?

Не простий, а водяний.

Він прозорий, хоч без вікон,

Та красивий, чистий, світлий.

А живуть в нім молодці –

Гарні красені плавці.

- Що це таке, малята?(акваріум) А хто живе в акваріумі?(рибки)

Рибки дуже в нас красиві,

Кожна з них маленьке диво!

Подивись, яка вона

Прудко аж на дно пірна.

Діти, чи подобаються вам рибки?

А що вони вміють робити?(плавати, пірнати, махати хвостиком)

Як плавають рибки?(повільно, швидко)

Діти, а яка повинна бути вода в акваріумі де живуть рибки?(чиста) Правильно. Тому, воду в акваріумі потрібно міняти, а камінчики та ракушки, які лежать на дні – мити. А щоб наші рибки гарно себе почували і росли їх треба годувати. Що ви діти любите їсти? А рибкам така їжа не підходить. Для них є спеціальний риб'ячий корм, який їм дуже подобається. Вихователь пропонує погодувати рибок. Діти спостерігають, як рибки їдять. Вихователь розповідає, що рибок можна годувати і спостерігати за ними. А гратися, та брати їх до рук можна? А стукати по акваріуму? (ні, їх можна налякати).

Усі тварини, які живуть поруч з нами ще називають «брати наші менші», бо вони потребують нашого піклування і ми завжди повинні пам'ятати про це, годувати їх, давати воду і не ображати.

Прощання

Організатор говорить, що усі діти молодці і пропонує кожній дитині у кого є домашній улюбленець принести фото у садочок, щоб ми познайомились з ним і влаштувати фотовиставку.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Спостереження та досліди з піском»

Ауфтакт

Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: пісочний та водяний лабіринт, лопатки, формочки для ігор з піском та водою, лійки, лялька Оксана, маленькі іграшки з кіндерів.

Створення ігрової ситуації: організатор повідомляє, що до них в садок прийшла лялька Оксана і каже, що їй подарували лабіринт для ігор з піском та багато пасочок, коли вона пішла погратись з ними в пісочницю, то крім того що сипати пісок, у неї нічого не виходить з ним зробити, і їй дуже хочеться щось зліпити з піску.

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша:

Наші діти люблять гратись –
Із пісочком розважатись.
Ручки по піску гуляють
І слідочки залишають.

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор пропонує дітям занурити руки в пісок, проводяться досліди:

Пісок теплий чи холодний? Вийміть тихенько руки з піску. Що робить пісок? (тече крізь пальці) Візьміть пісок у кулачок, стисніть його. Що робить пісок? (сиплеться) А чому пісок сиплеться? (бо він сухий) Візьміть пісок на долоню, він важкий чи легкий? (легкий) А коли діти граються в пісочниці, взимку чи влітку? Зараз яка пора року? (літо) А якщо ми наллємо трохи води в пісок, то яким він стане? (мокрим) Візьміть в руки мокрий пісок, і стисніть його. Пісок сиплеться чи ні? (ні) Мокрий пісок легкий чи важкий? (важкий). А що ми можемо з нього зробити? (ліпити різні пасочки, пиріжки...). А ще, в піску ми можемо розшукувати різні скарби.

Викладення умов гри

Організатор пропонує дітям закрити очі, тим часом ховає іграшки з кіндерів в пісок.

Підготовка до гри

Організатор демонструє спосіб виконання або пропонує зробити це спільно з дітьми. Занурює в пісок руки, знаходить там іграшку, називає її, а потім дістає з піску і показує дітям.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру.
Руки у пасочок заховайте,
Пальчиками скарб свій відшукайте.
Ви про скарб нам розкажіть
І детально опишіть...

Далі пропонує кожному по черзі знайти свій скарб і описати його.

Заключний етап гри

Організатор запитує у дітей, чи сподобалось їм гратися з піском, і що нового вони дізналися про нього.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру і наголошує, що лялька Оксана дякує їм за те, що вони навчили її гратися з піском, відшукувати та описувати іграшки.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Неслухняна хмаринка»

Ауфтакт.

Загальна площа групової кімнати – 45 м. кв., площа для гри – 20 м. кв. Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає відповідну кількість учасників.

Вихід ігромайстра в гру.

Організатор гри цілеспрямовано, неквапливо входить у поле гри, привітними жестами позбувається напруги та знайомить дітей з осередком для гри.

Викладення умов гри.

Мета: розвивати пам'ять, логічне мислення. Розвивати спостережливість. Закріпити уявлення дітей про значення води у житті людини. Пояснити причини виникнення дощу. Формувати пізнавальний інтерес до природи. Спонукає до експериментування.

Матеріал гри: демонстраційний: казка «Пустотлива хмаринка», магнітна дошка та персонажі – силуети з картону з зображенням хмаринки, цуценятка, зайчика до казки «Пустотлива хмаринка», ємності з квасолею, піском, ємності з холодною та теплою водою, губка велика, дерев'яна конструкція з прикріпленими за допомогою ниток, краплинками з синього паперу.

Включення ігрової енергії.

Організатор розповідає казку «Неслухняна хмаринка».

Була собі хмаринка гарна і пустотлива ,і любила вона віх передражнювати, перекривляти. Летить вона якось по небу і бачить – зайчик-вуханьчик. Вона гукає: «Зайчику!», а зайчик подивився у небо і побачив великого зайчика з великими довгими вухами і куцим хвостиком, образився зайчик: «Не дражнись ,хмаринко, будь-ласка!». Хмаринка засміялась і полетіла далі. Летить вона, сміється і думає, кого ж мені ще подразнити, а ж бачить цуценятко біжить. «Привіт, цуценятко!». «Привіт, хмаринко!», песик підніс голову догори і побачив такого ж песика як і він сам , але чомусь сумного. «Не дражнись, будь-ласка, хмаринко!», - сказав песик. А хмаринка посміялась і полетіла далі. І так вона літала по небу ще довго-довго, і всіх кого зустрічала хмаринка передражнювала і насміхалася. А згодом і її вже всі стали

називати не хмаринкою, а то зайчиком, то ведмедиком, то квіточкою. А вона все кричала: «Ні, я хмаринка, я хмаринка!». Але ніхто її вже не чув. Тоді хмаринка дуже образилася, засмутилася і заплакала.

Хід гри

Дослід №1

Організатор: Дітки, скажіть мені, будь-ласка, коли хмаринки плачуть, то що буває? (Відповіді дітей).

А що ж таке дощик?

Так, це краплинки води.

Молодці. Підходьте до столика і зараз ми з вами, за допомогою дослідів, дізнаємося як утворюється дощик.

Мета: пояснити причини виникнення дощу.

Обладнання: тарілочка з водою, велика губка.

Хід дослідів:

Організатор: Перед вами - тарілочка з водою. Якщо ми візьмемо губку, яка схожа на хмаринку і зануримо її у воду, вона стане важкою. А тепер стискаємо нашу губку. Що ми бачимо? Йде дощ? (Відповіді дітей).

Ось так, дітки, малесенькі краплиночки води з річок, озер, морів та океанів випаровуються, підносяться в небо і утворюють хмаринки.

Висновок: коли в хмаринках стає дуже багато води, як у нашої губки, тоді вона стає темною, важкою і з неї починає капати дощик.

Дослід №2

Мета: відтворити шум дрібного дощику та сильного дощу(зливи).

Обладнання: квасоля, пісок, металеві посудини.

Хід дослідів:

Скажіть мені, який буває дощик? (Відповіді дітей).

Візьміть пісок у кулачок і високо тримаючи руку, повільно сипте. Так шумить дрібний дощик. А як називається сильний дощ? (Відповіді дітей).

Так, злива. Давайте візьмемо квасолю з тарілочки і будемо кидати у пусту тарілочку. Молодці. Ось так шумить сильний дощ або злива.

Висновок: у природі є дрібний дощик і сильний дощ або злива.

Дослід №3

Мета: пояснити причини виникнення водойм, зокрема озер та вплив сонячного тепла на водойми у природі.

Обладнання: ємності з холодною та теплою водою, губка велика, дерев'яна конструкція з прикріпленими за допомогою ниток, краплинками з синього паперу.

Хід дослідів:

А зараз давайте подмухаємо на краплинки і побачимо, що буде відбуватися.

Дихальна вправа «Краплинка».

Молодці, дітки. Наші краплинки полетіли і утворилася два маленьких озера. Давайте спробуємо її на дотик. Яка водичка? (Відповіді дітей).

Так, правильно. В одній ємності – холодна, у іншій тепла.

Висновок: ми з вами дізналися, що з краплинок води може утворитись ціле озеро. Під дією сонечка вода у озері стає теплою. Коли немає сонечка, вода – холодна. Найтепліша вода влітку, бо саме в цю пору року сонце – найгарячіше.

Заключний етап

Організатор висловлює подяку та враження від проведеної гри.

Прощання

Організатор: Як ви думаєте, хмаринці сподобалось наша гра? Який в неї настрій? Як ви здогадалися? (Відповіді дітей). Дітки, хмаринці вже час вирушати далі, тож давайте ми попрощаємось з хмаринкою і скажемо»До побачення».

Осінь

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Склади квітку»

Ауфтак. Підготовка до гри.

Організовуючи гру слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, місце для гри слід обирати таке, щоб діти могли розташувати там картини. Попередньо дорослий назбирає матеріал, який має відповідати віку дітей, вимогам безпеки та естетичним вимогам.

Організатор: до нас в гості прийшла лялька з квітковим іменем, її звати Лілія. Вона дуже любить квіти і запрошує нас у цікаву подорож до красивих квітів. Ви готові мандрувати (відповіді дітей)

Вихід майстра у гру

Організатор розташовує перед групою світлини що зображують згадані осінні квіти і читає віршовані рядки. Під час читання педагог звертає увагу малят на ті квіти, які згадуються.

Прекрасна клумба восени!

Погляньте квіти – ось вони!

Уже буяють айстри ніжні –

Рожеві, сині, білосніжні,

Духмяні, різнобарвні, гожі

І на ліхтарики всі схожі,

Ось і жоржини пишні видко,

В жоржини – дуже крупна квітка

Та показна, й стебло високе,

Жоржинам тим радіє око.

А чорнобривці – справжнє диво,

Хоч невеличкі, та красиві

Голівки – квіточки маленькі,

Яскраві жовті й червоненькі.

Прислів'я

Осінь іде, де за собою дощі веде.

Весна багата на квіти,

а осінь – на сніпки.

Включення ігрової енергії

Організатор показує дітям картки із зображенням квітки айстри, від імені ляльки Лілії розповідає, що айстра – квіткова рослина, вона складається з квітки, стебла та листя, показує згадані частини рослини. Після цього аналогічну вправу виконують діти. Лялька Лілія просить малюків знайти і показати квітку стебло та листочки на малюнках жоржини і чорнобривця. Називають колір рослини.

Дидактична гра «Склади квітку»

Мета: вчити дітей складати квітку з двох частин (квітка, стебло та листя).

Діти отримують розрізані навпіл картки на одній частині яких зображені стебла з листочками, а на іншій - квітки.

Хід гри

Організатор задає ігрову ситуацію: на клумбу налетів бешкетний вітерець і переплутав квіти. Малятам пропонується скласти квіти айстри і жоржини з двох частин.

Розглядання і дослідження квітки чорнобривця.

Організатор ставить перед дітьми чорнобривці у вазі та пропонує розглянути. Щойно ми розглянули намальовані квіти, а ці квіточки які? (справжні, живі). Ви впізнали ці квіти, як вони називаються? (чорнобривці.) Понюхайте чорнобривчики. Чи пахнуть вони? (так) Який запах мають квіти чорнобривців? (Приємний). Дуже легенько та обережно торкніться квітки, листочків. Які вони на дотик? (ніжні оксамитові). Куди поставили ці квіти? (у водичку). Як ви гадаєте, що б трапилося з квітами без води? (Вони б швидше зів'яли, загинули. Як ви думаєте, звідки ці чорнобривці? Пригадайте, де вони ростуть у нашому дитсадку. (на клумбі)

Заключний етап. Прощання.

Організатору необхідно потурбуватись про таке закінчення гри, яке викликало б у дітей гарний емоційний настрій і бажання зберегти у житті колективу все найкраще що подарувала гра. Організатор хвалить дітей, дякує за гру, і цікаві результати.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «З якого дерева осінній листочок?»

Ауфтакт

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: паперові площинні силуети клена, берези, дуба, горобини, каштана, з одним намальованим

листочком на них, паперові листочки вказаних дерев різного кольору та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації: організатор повідомляє, що вітерець переплутав усі листочки і пропонує розкласти їх під відповідне дерево.

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою загадки:

В зеленім лісі ненароком
Якийсь художник побував.
У золотисто – жовтий колір
Усі дерева перефарбував.
Ти хто такий? – всі дивувались,
Чому тебе не бачим досі!
Та придивися добре,
І ти тоді побачиш ... (Осінь)

Включення ігрової енергії

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить бесіду на тему «Дерева восени», з метою визначення рівня знань дітей про осінні зміни в природі та назви дерев. Бесіду розпочинає з розповіді:

«Настала золота осінь. Осінь розфарбувала листочки в різні кольори. Осінь щедра, приносить нам дощик. А ще у осені є вітерець. Він обриває листочки з дерев. Вітерець грається листочками. Осінь дуже красива.»

Запитання до дітей. Яка зараз пора року? Що буває восени? Якого кольору буває осіннє листя? Чому падає листя?

Гра «Листопад»

«Падає, падає листя, у нашому парку листопад, жовте, червоне листя за вітром летить...». Діти виконують рухи, відповідно заданого завдання:

«Вітру немає – листя заснуло» (всі присідають, закривають очі);

«Подув вітер і розігнав листячко» (діти рухаються в різних напрямках);

«Закружляло листячко на місці» (діти кружляються);

«Стих вітер – листя відпочиває» (діти відпочивають).

Викладення умов гри. Організатор пропонує дітям розглянути силуети дерев, пригадати назви, розглянути уважно кожний листочок на дереві. Далі повідомляє, якщо листочок з берізки, то він березовий, тощо. Просить дітей повторити.

Підготовка до гри

Організатор демонструє спосіб виконання або пропонує зробити це спільно з дітьми. Бере один листочок, запитує з якого дерева (берізки) і як він називається. Повідомляє, що це березовий листок і кладе сам або просить дитину покласти його під відповідне дерево. Організатор може використати прийом навмисної помилки для активації уваги дітей.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру і обрати кожному листочок за вподобанням. Далі пропонує розглянути його, назвати з якого дерева і як він

відповідно називається, відшукати дерево і покласти під нього листочок. Аналогічні дії провести з усіма листочками.

Заключний етап гри

Організатор просить дітей розглянути уважно чи усе листя правильно розкладене, відмічає, що усі вони молодці.

Прощання

Організатор говорить, що осінь вдячна їм за те, що вони навели лад у її царстві і пропонує продовжити гру на вулиці і розглянути уважно листочки, які лежать на землі і за їх формою назвати дерево.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Чи в садку, чи на городі?»

Ауфтакт

Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: паперові площинні зображення саду і городу, паперові зображення фруктів та овочів (на великих та маленьких картках), іграшка ведмедика, свіжі овочі та фрукти для гри «Відгадай на смак», та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації організатор повідомляє, що одного разу ведмедик Мишко був дуже голодний, а в холодильнику нічого не було. Тоді мама Ведмедиця вирішила його навчити де можна знайти смачненькі овочі і фрукти.

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша:

У садочку й на городі мило
Фрукти й овочі вродили,
Будемо їх частувати
Та здоров'я набиратись.

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить бесіду на тему «Дарунки осені», з метою визначення рівня знань дітей про осінні зміни в природі та назви фруктів та овочів. Бесіду розпочинає з розповіді: «Прийшла щедра осінь. На городі та в садку осінньої пори дозрівають корисні овочі та фрукти. Потім люди збирають врожай, та зберігають його, щоб було що їсти взимку та до наступного врожаю. З фруктів варять варення, компоти, а овочі зберігають в підвалах.

Запитання до дітей:

- Яка зараз пора року?
- Де дозрівають овочі?
- Що роблять з овочів?
- А де ростуть фрукти?

Гра «Розклади»

Викладення умов гри

Організатор розкладає великі картки на столі перед дітьми. Потім пропонує кожній дитині взяти по одній маленькій картці із зображенням фрукта чи овоча, та по черзі викласти їх на відповідне поле. Спочатку показує спосіб виконання, а потім просить дітей повторити.

Підготовка до гри

Організатор демонструє спосіб виконання або пропонує зробити це спільно з дітьми. Бере один фрукт, запитує з якого дерева і як він називається. Повідомляє, що це яблуко і кладе сам або просить дитину покласти його на відповідне поле. Організатор може використати прийом навмисної помилки для активації уваги дітей.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру і обрати кожному картку за вподобанням. Далі пропонує розглянути її, назвати що це, і покласти на відповідне місце на великій картці. Аналогічні дії провести з усіма маленькими картками.

Заключний етап гри

Організатор просить дітей розглянути уважно чи усі картки правильно розкладені, відмічає, що усі вони молодці.

На завершення організатор пропонує дітям заплющити очі, скуштувати та відгадати який фрукт чи овоч він запропонував. Діти мають відгадати та назвати те що вони куштували. Проводиться гра «Відгадай на смак».

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру і наголошує, що ведмедик вдячний їм за те, що вони допомогли йому розібратись де ростуть овочі та фрукти.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «На землі чи під землею?»

Ауфтакт.

Загальна площа групової кімнати – 45 м. кв., площа для гри – 20 м. кв. Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає відповідну кількість учасників.

Вихід ігромайстра в гру.

Ознайомити з осередком гри.

Включення ігрової енергії.

Читання віршів, розгадування загадок про овочі.

Вірш

Фермер дуже зажурився:

«Щось я зовсім розгубився!

Де шукати ту морквину,

Капустину, цибулину?

Не знайти мені ніяк

Помідори і буряк.

Скрізь шукали ми сім'єю:
На землі, і під землею!
Час вже урожай збирати.
Поможіть мені, малята!»

Загадки

Під землею пані	
Сидить баба на грядках	
В золотім жупані.	У зелених кожушках.
Хто її роздягає,	Кожушки ці обдирають,
Той сльози проливає. (Цибуля.)	Квасять та у борщ кидають. (Капуста)
Він смачненький, червоненький,	Коли овоч цей сирий,
Соковитий і кругленький.	Він гіркий, неїстівний.
Виростає на кущі.	На городі виростає,
Гарні варять з ним борщі! (Помідор.)	Витягнуту форму має.
Помаранчева, гарненька,	Гарний темно-синій пан
Соковита, солоденька	Має назву...(баклажан.)
У землі сидить дівчина,	Цей бордовий молодець
А ім'я її - ...(морквина.)	Має диво корінець.
	І відомо навіть дітям,
	Борщ без нього не зварити. (Буряк.)

Викладення умов гри

Мета:розвивати уважність, вміння аналізувати та робити висновки.

Удосконалювати вміння відповідати на запитання та відгадувати загадки. Розширити знання про овочі, вчити розрізняти овочі за «вершками» та «корінцями». Продемонструвати необхідність води для росту овочів та рослин.

Матеріал гри.

Демонстраційний: картка з зображенням ферми, три стаканчика (з водою, без води, у ґрунті), три однакові цибулини.

Роздатковий: картки із зображенням овочів (капусти, баклажанів, помідорів, буряка, моркви, цибулі).

Хід гри

Малята, допоможіть фермеру викласти на поле картки з овочами, сортуючи їх за місцем зростання. Молодці! А скажіть, будь – ласка, що потрібно для того, аби росли овочі? (Відповіді дітей). Так, вірно, овочам необхідна вода, ґрунт і тепло.

Дослід 1.

Мета: продемонструвати необхідність води для росту рослин.

Хід досліду: Погляньте на наші цибулини. Там, де є вода, цибулинка пустила зелені паростки. А там, де немає води, цибулинка засохла.

Висновок: без води овочі рости не можуть.

Заключний етап

Організатор позитивно оцінює дітей за виконання гри.

Прощання. Організатор дякує за гру.

ЗИМА

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Спритний вітерець»

Ауфтакт.

Загальна площа групової кімнати – 45 кв. м., площа для гри – 20 кв. м. Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає відповідну кількість учасників.

Вихід ігромайстра в гру.

Організатор гри цілеспрямовано, неквапливо входить у поле гри, привітними жестами позбувається напруги та знайомить дітей з осередком для гри.

Включення ігрової енергії.

Організатор читає оповідання В. Сухомлинського «Ласкавий вітер і холодний Вітрюга».

У темному лісі, в глибокому яру спали два вітри. Ласкавий Вітер – хлопець із синіми очима. А холодний Вітрюга – дід із колучою бородою.

Прийшла зима. Сонечко не могло піднятися високо над землею. Білі сніги вкрили поле. Зашуміло тривожно верховіття дерев. Прокинувся в глибокому яру холодний Вітрюга – замерзають річки, гуде хуртовина.

Та ось піднялося сонечко вище над землею. Заболіла спина в холодного Вітрюги. Поплентався він у темний ліс, заліз глибоко в яр.

Прокинувся Ласкавий вітер, вийшов з лісу. Засміялося сонечко, потекли струмки, зацвіли квіти, зашуміли трави.

Хід гри

Викладення умов гри

Мета: розширити знання про неживу природу (вітер). Розвивати наочно – образне та логічне мислення, спостережливість, бажання експериментувати та досліджувати. Виховувати дбайливе ставлення до природи, розуміння важливості природних явищ..

Матеріал гри:

Демонстраційний: оповідання В. Сухомлинського «Ласкавий вітер і холодний Вітрюга», ємності з водою.

Роздатковий: паперові віяла та паперові човники, кольорові стрічки на кожну дитину.

Дослід 1

Мета: продемонструвати слабкий, легкий та сильний вітер.

Обладнання: паперові віяла.

Хід досліду

Організатор: візьміть паперові віяла і помахайте собі перед обличчям, на руки, ніжки, на голівку. Що утворилося? (Відповіді дітей.) Так, вірно, вітер. Малята, пригадайте, який буває вітер? (Відповіді дітей.) (Діти створюють слабкий, легкий та сильний вітер).

Висновок: у природі є слабкий, легкий та сильний вітер.

Дослід 2

Мета: показати вплив вітру на предмети.

Обладнання: ємності з водою, в яких плавають паперові човники .

Хід дослідю

Організатор:

А ще вітер може виконувати певну роботу. Зараз ви дізнаєтесь про оце. Он у вас є маленькі озерця. В озерцях зараз тиха, спокійна вода. Що роблять наші човники? (Відповіді дітей.) А давайте подмемо на них і створимо вітер. (Діти дмуть.)

Організатор: Що відбулося з човниками? (Відповіді дітей.) Так, вони попливли.

Висновок: Вітер може рухати предмети, наприклад, паперові човники.

Дослід 3

Мета: показати напрямок вітру.

Обладнання: кольорові стрічки.

Хід дослідю

Організатор: У якому напрямку дмухнути, у такому напрямку кораблики попливуть. А що ще вкаже нам на напрямок вітру? (Відповіді дітей.) (Прапорець, дим, хвилі, дерева, стрічка, хусточка). А зараз, за допомогою стрічок, спробуємо визначити напрям вітру.(Діти тримають у руках стрічки, визначають силу та напрям вітру на різних місцях території дитсадка).

Висновок: Визначити силу та напрям вітру можна за допомогою стрічки.

Заключний етап

Вихователь висловлює подяку та враження від проведеної гри.

Прощання

Організатор дякує дітям за гарну гру, активність та успішне виконання завдань.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Нагодуй птахів взимку»

Ауфтакт

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: паперові площинні силуети птахів синички, горобчика, снігура, ворони, сороки та площинні паперові силуети миски і банки з наклеєною крупою і насінням(гречка, рис, пшоно, вівсянка, перлова крупа) та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації: організатор повідомляє, що взимку птахам дуже важко прогодуватися самим, вони зголодніли і пропонує їх погодувати .

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша:

Підгодовуйте птахів
На своєму ганку.
Хай до вас з усіх країв,
Прилітають зранку.
Взимку нічого їм їсти
Ні у полі, ні у лісі.
Зернятка їм насипайте
любов'ю зігривайте.

Включення ігрової енергії

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить бесіду на тему «Птахи взимку», з метою визначення рівня знань дітей про зимові зміни в природі та назви зимуючих птахів. Бесіду розпочинає з розповіді з використанням картини:

«Настала холодна зима. Зимуючим пташкам голодно і холодно. Для птахів настав важкий час: вони не завжди можуть знайти корм. Урожай пшениці та жита прибрали з полів, комахи зникли. Тому птахи прилітають ближче до людей, сподіваючись, що вони їх погодують. Діти разом з дорослими майструють різноманітні годівнички, вивішують їх на деревах. Туди насипають різного корму: зерна, хліба, кусочок сала. Птахів прилітає до них дуже багато. Вони радіють, стрибають, літають, дякують за піклування співають пісень.»

Запитання до дітей:

- Яка пора року?
- Як називаються ці птахи?
- Чим вкрите тіло птаха?
- Як птахи пересуваються?
- Що їдять?

Викладення умов гри

Організатор пропонує дітям розглянути силуети птахів, пригадати назви.

Погляньте, скільки птахів завітало до нас. Давайте всі разом спробуємо пригадати, як вони називаються?

Організатор повідомляє, що ці птахи просять нагодувати їх різним насінням, горобця - гречкою, синичку - пшоном, сороку - рисом, снігура - вівсянкою, ворону-перловою крупою.

Підготовка до гри

Організатор показує малюкам баночки з крупами, просить назвати їх колір, відчутти на дотик. Далі розставляє банки згідно вподобань птахів, запитуючи дітей, чи запам'ятали вони їх або робить це спільно з дітьми.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру і обрати кожному мисочку за вподобанням. Далі пропонує розглянути її, назвати крупу і поставити до птаха, який любить її їсти.

Заключний етап гри

Організатор просить дітей розглянути уважно чи усі крупи правильно розставлені, відмічає, що усі вони молодці.

Прощання. Організатор повідомляє, що діти гарно попрацювали просить не забувати про птахів взимку, піклуватися та допомагати їм та пропонує дітям взяти пшоно і насипати птахам у годівничку, що висить на вулиці.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Пори року»

Ауфтакт

Організатор створює предметно - ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути відповідно віковим особливостям дітей: паперові площинні зображення пір року, маленькі картки з ознаками пір року для кожної дитини, лялька Зима.

Створення ігрової ситуації: організатор повідомляє, що одного разу вирішила Зима хазяйнувати по всій землі цілий рік.

Вихід ігромайстра у театр гри

Організатор, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою гри «Коли це буває?»:

На городі вирости огірочки. (літо)

На проталинах біжать струмочки. (весна)

Розфарбовані дерева різними кольорами. (осінь)

Білим снігом покривається земля. (зима)...

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить бесіду на тему «Пори року», з метою визначення рівня знань дітей про особливі відмінності кожної пори року. Бесіду розпочинає з розповіді:

«Одного разу вирішила Зима панувати над усім світом. Кожного разу, то тут, то там, будь – якої пори, засипала снігом ліси, поля, міста, гори, вкривала льодом річки та озера, замітала дороги, і це вона робила не тільки восени чи весною, а й бувало і влітку. Дуже переживали пори року, що колись вона відбере у людей красу осені, весни та літа. Тому вони просять нас допомогти їм і показати Зимі всі ознаки кожної пори року». Допоможемо їм, малята? Розкажемо зимі про всі пори року?

Запитання до дітей:

- Яка зараз пора року? (зима)

- Як одягнені люди на вулиці?

- Що лежить на землі?

- Чи є листя на деревах?

Гра «Назви пору року по картинці»

Викладення умов гри

Організатор розкладає великі картки на столі перед дітьми. Потім пропонує кожній дитині взяти по одній маленькій картці із зображенням

пори року, та по черзі викласти їх на відповідну поле. Спочатку показує спосіб виконання, а потім просить дітей повторити.

Підготовка до гри

Організатор демонструє спосіб виконання або пропонує зробити це спільно з дітьми. Бере одну картку, запитує яка пора року зображена на картинці. Повідомляє, що це літо і кладе сам або просить дитину покласти його на відповідне поле. Організатор може використати прийом навмисної помилки для активації уваги дітей.

Хід гри

Організатор пропонує розпочати гру і обрати кожному картку за вподобанням. Далі пропонує розглянути її, назвати що це, і покласти на відповідне місце на великій картці. Аналогічні дії провести з усіма маленькими картками.

Заключний етап гри

Організатор просить дітей розглянути уважно чи усі картки правильно розкладені, відмічає, що усі вони молодці.

На завершення організатор пропонує дітям розглянути сніг на вулиці, взяти його в миску і занести в групу, щоб поспостерігати, що з ним буде в теплі. Провести бесіду «Який сніг?»

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру і наголошує, що Зима вдячна їм за те, що вони допомогли їй не наробити лиха на землі, адже якби зима заволоділа всіма порами року, то все живе б загинуло, нічого не росло б, нічого було б їсти, і нікому було б милуватися природою цілий рік.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Зима»

Ауфтакт

Організатор підбирає кількість гравців. Навчає різні методи підтримки ігрової атмосфери в групі плавно переходячи на виконання командних дій

Вихід майстра в гру

Загадки

Збираємося в путь малята:

Попереду чудес багато

Дива ті славні та чудові,

Хто хоче в подорож казкову.

Все пухнастим снігом вкрила

На подвір'ї - біло - біло

Ні стежиночки нема

Завихрило, засвистіло

Знов прийшла до нас (зима).

Прислів'я

Багато снігу - багато хліба

До завірюхи треба кожуха
Взимку сонце крізь плач сміється

Включення ігрової енергії .

Малята до нас прийшла зима. Зима – найхолодніша пора року. Принесла нам із собою зимонька морози і снігопади. Стало довкола чисто й біло від снігового покривала. Дерев і кущі натягли білі шапки. Сніг іде, часто сипляться й сипляться сніжинки з неба. Мабуть хвилюється зима, щоб сніжку було вдосталь, тому й дарує нам снігопади. А на дворі взимку так холодно. Це тому, що погода морозна. Коли мороз, то сніжок під ногами рипить, а вода в калюжах замерзає. Чарівниця зима перетворює її на тверду і прозору кригу.

Гра «Що буває зимою »

Матеріали: картка з зображенням пори року зима, картинки – сніжинки.

Хід гри

Організатор показує дітям картку зображенням пори року зима. Діти добирають те що відбувається цієї пори року.

Дослід зі снігом

Організатор ставить перед малюками блюдце зі снігом і пропонує виконати завдання Розглянути сніг, переконатися, що в грудочці снігу не видно окремих сніжинок, вони зліпилися до купи, дослідити сніг на дотик. Торкнувшись його визначити теплий сніг чи холодний.

Простежити що залишилося на долоньці після дотику до грудочки снігу.

Поставити блюдце зі снігом у тепле місце і прослідкувати як сніг зникне і зробити висновки (що відбувається зі снігом, на що перетворився сніг у теплі, розглянути яка вода утворилася з розталого снігу (чиста чи брудна).

Заключний етап. Прощання.

Організатор дає позитивну оцінку роботі малюків і повідомляє дітям, що їхня чудова зимова подорож вийшла вдалою та цікавою і вона вже добігає кінця.

1.2. Молодший дошкільний вік

Весна

Технологічна карта дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Властивості води»

Ауфтакт

Організатор з'ясовує основну характеристику ігрового місця, визначає ігрову площу та уточнює кількість учасників гри. Меблі розташовані по периметру відповідно до росту та віку дітей. Організатор налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції.

Вхід ігромайстра в гру

Вихователь ознайомлює з осередком гри, атрибутами. Використовуючи позитивні емоції налаштовує дітей на гру за допомогою загадок, віршів, прислів'я та словесно-дидактичної гри «Чарівничка водичка» .

Загадки

Мене п'ють,
Мене ллють,
Усім потрібна я.
Хто я така? (Вода)
Ми говоримо: вона тече;
Ми говоримо: вона грає;
Вона біжить завжди вперед,
Але нікуди не тікає. (Вода)
Що таке: пливе і овзаюч,
Часом на камінь дереться,
Як немає - все всихає. (Вода)

Прислів'я про цінність води.

Без води й борщу не звариш.
Без води і не туди, і не сюди.
Від дощів земля квітне.
Де водиця тече, там травиця росте.

Прислів'я про шкоду від води.

Тиха вода греблю рве.
Від великої води чекай біди.
Не спитавши броду, не лізь у воду.

Прислів'я про забруднення води

Не плюй у криницю, бо доведеться з неї ще води напитися.
Води - хоч топитись, та нема де напитись.

Вірш «Непосида»

Непосидливій водичці любо плинути у річці,
гомоніти у трумочку, відпочити у ставочку.
А як сонечко пришкварить, непосида небом марить,

щоб хмаринкою за вітром, мандрувати понад світом.
Та не зовсім все так сталось, як мріялось – гадалось:
за сосну перечепилась і дощем униз пролилась.
- Дощик, дощик! — раді діти. Нам полив дерева, квіти!
І з хмариночки водичку повернув у нашу річку.

Я. Вознюк

Включення ігрової енергії

Мета: розвивати уважність, пізнавальні здібності, виховувати бережливе ставлення до природи. Організатор проводить з дітьми бесіду про чарівну водичку. Дає дітям уявлення про основні властивості води: прозора, тверда, без кольору, без запаху.

Дослід №1. «Чи має вода колір?»

Припущення: колір води не залежить від барвника.

Хід дослід: у дві прозорі склянки налити воду з водопровідного крана та дощову. Пропонувати порівняти її. У склянку з водою покласти кілька кришталіків марганцевокислого калію. Якого кольору стала вода? Аналогічно проробити дослід, додаючи інші барвники (два-три). Діти роблять висновок, що колір води залежить від барвника.

Дослід № 2. «Яка вода?»

Припущення: Вода - це рідина.

Хід дослід: продемонструвати властивість води розливатися в різних напрямках, утворюючи плями різної форми і розміру. Вода ллється єдиною цівкою з посудини носиком (чайник, глечик, поливальниця) і кількома цівками, з посуду, що має овальний або круглий отвір. Чому?

Дослід № 3. «Чи має вода смак?»

Припущення: смак води залежить від розчинених в ній речовин.

Хід дослід

Запропонувати дітям скуштувати воду на смак. Вона без смаку. Додати ложечку цукру. В інший посуд ложку солі. Що сталося? З цукром? З сіллю? Якою стала вода? Від чого залежить смак води?

Дослід № 4. «Яка температура води?»

Припущення: температура води залежить від температури навколишнього середовища.

Хід дослід

Запропонувати вихованцям скуштувати воду на смак, доторкнутися до посудини з трохи нагрітою водою кімнатної температури і принесеної з холоду. Від чого залежить температура води?

Дослід № 5. «Чи має вода форму?»

Припущення: вода не міняє форми.

Хід дослід

Взяти гумову рукавичку, обережно наповнити її водою з глечика. Спостерігати, що вода набула форми рукавички. Зробити такий же дослід з іншими ємностями (бокал, колба, целофановий мішечок, надувна кулька, різні склянки). Зробити висновок: вода змінює форму. Отже, припущення не підтвердилось.

Дослід № 6. «Тонуть чи ні предмети у воді?».

Припущення: Легкі предмети плавають, важкі тонуть.

Хід досліду

У прозору посудину, користуючись умовною міркою, опустити піску, глини, дрібних камінців, по 2-3 предмети однакової форми та об'єму, але з різного матеріалу (дерева, скла, пластмаси, паперу, тканини, воску), використовуючи послідовні дії, Вчити дітей пояснювати поведінку цих предметів у воді. Чому деякі з них плавають, інші тонуть, а окремі розчиняються, змінюючи забарвлення води.

Заключний етап, прощання

Молодці! Ви сьогодні були справжніми дослідниками та дізнались багато цікавого і корисного про воду.

-Ви задоволені своїми експериментами?

-Що вам сподобалось сьогодні робити?

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Де що росте?»

Аутфакт

Організовуючи дослідницько-пошукову діяльність слід враховувати час та місце проведення, тривалість гри. Створити індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування, формування соціального досвіду дітей засобами ігрової діяльності. Попередньо дорослий підбирає матеріал, який має відповідати вимогам безпеки та естетичним вимогам.

Вихід ігрового майстра

Ознайомлення дітей з ігровим осередком. Розширювати світогляд дітей і одночасно сприяти подальшому забезпеченню змісту гри. Організатор використовує емоції, налаштовуючи дітей на гру віршами і прислів'ями.

Підсніжники білі з під снігу з'явилися,

До сонечка гарно і чемно вклонилися,

Всю зиму проспали, а як сніг зійшов,

Сон зразу у мить в них відійшов.

Квіти білі й кольорові

В квітнику зростають,

Ніби вогники чудові

Нам вони моргають.

На городі овочів багато,

Їх садили мама й тато.

Щоб ми борщик разом їли

Та рослини ці хвалили (С. Черниш)

Зелена травичка у лузі зростає,

Комашки, як в будиночку

В травиці проживають.

Разом ранкове сонечко,
Співаючи чекають (С.Черниш)

Каштанчики по весні,
Квітчають та буяють,
А восени каштанчики скидають.
Їх малята усі збирають,
Поробки з них виготовляють (С.Черниш)

Прислів'я

Весна красна квітами, а осінь – плодами.
Дерево пізнаєш по його плоду
Де росте верби, там чисті джерела води.
Любуйся калиною коли цвіте, а дитиною – коли росте.

Включення ігрової енергії

Уточнити і систематизувати знання дітей про характерні ознаки весни: збільшується день, тане сніг, звільняється від льоду водойми, росте трава, повертаються перелітні птахи, розквітають квіти.

З приходом весті прокидається від зимового сну природа, а це дерева, кущі, рослини. Рослинам для життя потрібні: вода, тепло, світло і ґрунт. Рослини мають велике значення у природі для тварин та в житті людини. Дерев та всі зелені рослини збагачують повітря киснем, роблять його кращим і чистішим. Люди вирощують городину, щоб збирати врожай смачних овочів; саджають і доглядають фруктові дерева, щоб вирощувати багаті на вітаміни, корисні фрукти; трав'янисті рослини є кормом і поживою для тварин; лікарські рослини використовують для лікування хвороб.

Стимулювати інтерес до пізнання природи, граючи в дидактичні ігри.

Дидактична гра «Де що росте».

Гру можна проводити не лише в групі, а й на прогулянці. Вихователь об'єднує дітей у п'ять груп: «сад», «город», «поле», «ліс», «квітник». Потім кожній групі дає комплекс картинок із зображенням рослин. За командою вихователя кожна група відбирає, що росте на ній. Виграє та група, яка впорається найшвидше.

Дидактична гра «Знайди дерево»

Гру проводять під час прогулянки. Вихователь розглядає з дітьми дерево (гілки, листя, кору), уточнює назви, після чого пропонує дітям пограти гру. Вихователь описує одне з дерев, але не показує на нього, а діти за командою «Один, два три-біжи» повинні підбігти до дерева, яке описував педагог. Виграє той, хто правильно визначити дерево.

Дидактична гра «Де що росте?»

Мета: закріплювати знання дітей про рослини, їх зовнішній вигляд, місце вирощування.

Матеріал: тематичні ілюстрації.

Дидактична гра «Знайди дерево»

Мета: закріплювати знання дітей про зовнішній вигляд і назву дерев

Матеріал: сюжетні картинки

Дидактична гра «Що зайве»

Мета: вчити дітей класифікувати об'єкти живої природи

Матеріал: тематичні ілюстрації

Викладення умов гри

I етап - підготовка до пошукової діяльності в природі-має бути спрямований на виявлення їхніх знань про певні об'єкти та природні явища і створення атмосфери зацікавленості.

II етап - початок дослідження, який розпочинається із висунування припущення.

III етап - перебіг дослідження та подальший обмін думками.

IV етап - заключний, на якому відбувається обговорення результатів дослідження, початкові припущення підтверджуються або спростовуються.

Дослід №1

Припущення: для росту рослин потрібна вода

Матеріал: дві прозорі банки з водою та без води, дві однакові цибулини.

Хід дослідження.

Поставити одну цибулину у банку з водою, другу в банку без води і спостерігати за їх змінами.

Висновок. Для росту рослин потрібна вода

Дослід №2

Припущення. Продемонструвати необхідність світла для росту рослин

Матеріал: дві коробки, овес

Хід дослідження.

Висіяти овес у ґрунт, яким наповнені дві коробки. Одну коробку тримати в темному місці, іншу на підвіконні. Порівняти сходинки вівса.

Висновок: Для росту рослин необхідне сонячне світло

Дослід №3

Припущення: Продемонструвати необхідність тепла для росту рослин

Матеріал: гілочки у воді

Хід дослідження:

Зрізати гілочки дерева і поставити у групі у склянці з водою. Відмітити, що на вулиці на гілочках немає листя, а в групі на гілочці розпускаються листочки.

Висновок. Для росту необхідне тепло

Дослід №4

Припущення. Дослідити в якому ґрунті краще ростуть рослини

Хід дослідження.

У прозорі стаканчики насипати: пісок, глину, землю і висіяти пшеницю. У землі пшениця проростає краще.

Висновок. Тому що у землі є поживні речовини.

Заключний етап.

Вихователь дає позитивну оцінку роботі дітей. У всіх радісний, веселий настрій.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Береза»

Ауфтакт

Загальна площа 48 кв.м., ігрова площа 20 кв. м. Організатор гри розміщує матеріал по периметру ігрової площі відповідно до віку і росту дітей; створює індивідуальні, соціальні та загальні зони спілкування. Проведення дослідницько-пошукової діяльності можливе, за сприятливих погодних умов, на території ігрового майданчику групи. Форма спільної діяльності - інтегрована.

Вихід ігромайстра у гру

Вихователь використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою художнього слова.

Вірші.

Березень берізці заплітає коси.
В чобітки взуває ноженята босі.
Походи, берізко, по воді весняній,
Виростай висока, біла і рум'яна.
Березень берізці плаття вишиває,
Квітами і сонцем, голубим розмаєм.

Л. Забашта

В нашої берізки біла кориця,
Вичесані кіски. Любо подивиться!
На дорогу з двору вистрибали кізки,
Стали гризти кору білої берізки...
Ми сказали кізкам: «Не гризть, не треба,
Хай мала берізка виросте до неба!»

П. Воронько

Не дивуйтеся ні трішки,
Що в берізок молодих
Ціле літо чисті ніжки,
Білі-білі наче сніг.
Це тому, що в хороводі,
Коли ми спимо усі,
По траві берізки ходять
Миють ноги у росі.

П. Ребро

Загадки.

Маю плаття зелененьке, гнучкі ніжні віти,
Білу кору, стан тоненький. А як звуся, діти?
Зелена, а не луг, біла, а не сніг,
Кучерява, а без волосся.
Стоїть Устя серед поля,
В чорні цятки біла льоля.

Довгі коси розпустила,
Їх заплести їй не сила.

Прислів'я і приказки

Струнка та гожа на берізку схожа.

Змерз, як березова брунька.

Дійна корова для харчування, а береза для лікування.

Прикмети

З берези тече багато соку - на дощове літо.

Зацвіла береза починай саджати картоплю.

Якщо до середини жовтня з берези не осипалося листя - сніг ляже пізно.

Береза зелена - час висаджувати дерева.

Якщо з берези опало не все листя - чекай сурової зими.

Якщо береза раніше за клена опушилася, то літо буде сухе, пізніше - дощове.

Легенда

У незапам'ятні часи над сивим Дніпром жив молодий і ставний красень Доброслав. Був він один у матері – вдови, то ж стара жінка мала його за єдину опору в житті, за єдину надію і втіху. Уже й одружувати хлопця прийшов час, уже й пригледіла мати синові пару, а собі невістку, молоду, гарну дівчину Любаву. Та сталося лихо: напали на рідну землю вороги. І пішов Доброслав із княжою раттю проти супостата. Серце материнське кров'ю обливалося за сином, сльози туманили старі очі. А син у січах кривавих відстоював рідну землю, захищав і материнську старість і молодість своєї нареченої Любави. Якось почула стара мати кінське іржання під ворітьми. В надії і тривозі вийшла з хати і побачила сивого коня, на якому син поїхав битися з ворогами. Осідланий, стояв він під ворітьми без вершника і жалібно, мовби когось оплакуючи, іржав.

Усе зрозуміла мати, заплакала гірко, схилилася на ворота в тузі. Цілу ніч отак стояла, а на ранок побачили люди на тім місці білокоре дерево. І тому мабуть, що хата вдовина стояла при самім березі, то й назвали те дерево березою.

Від матиного доброго серця має береза багато цілющих ліків. З лікувальною метою використовуються бруньки, листя, кора та сік берези.

Казки.

Про плакучу березу

Давно це було. Зібралися Січень, Березень, Червень і Жовтень по землі походити, щоб красу її побачити. Йдуть та йдуть. Дійшли до річки. Вода у річці спокійна, як дзеркало. Глянули місяці у воду і побачили в ній свою вроду. Але, що це? З протилежного боку дивиться на них відображення такої гарної дівчини, що й очей не можна відвезти. Хто це? - питали вони у Дуба. Хто це? - питали вони у Верби. Але нічого не знали ні Дуб, ні Верба.

Перебралися місяці на другий берег, а там Берізка стоїть, красою до себе вабить. Хто ти? - спитали вони у Берізки.

А Берізка відповідає:

- Ніхто мене на землі не побачить людиною, а побачить тільки моє відображення у воді. Зачарував мене злий Чарівник.

Запала у душу місяцям ця незвичайна краса.

- Дівчино, - кажуть місяці, - що ж нам робити, щоб допомогти тобі?
Скажи, ми все зробимо!

- Викиньте з свого серця кохання до мене. Тоді я стану знову дівчиною.
А не зробіть цього, довіку бути мені березою.

Засумували місяці. Як не намагалися вони забути дівчину, так і не змогли. Хіба ж можна викинути з серця кохання?

Приносить Березі Жовтень шати золотії. Червень дарує зелень, одягає Січень у срібло дороге. А Березень ніжно розплітає коси - листочки, дарує діамантові сережки. А Береза опустила віти журливо, і по білій корі сумно котяться кришталеві сльози.

А хіба люди знають, чого береза плаче?

Як берізка листя роздарувала. Казка Ірини Прокопенко.

Позолотила Осінь Берізку. Заблищала вона, засяяла. Хто не пройде, кожен Берізкою милується.

- Ой, мені таку ковдру, теплу, як сонечко, - сказав Мураха, дивлячись на жовте листя.

- Ось, візьми, - відповіла Берізка скинула один листочок. Зрадів Мураха, схопив листочок, до мурашника поволік.

- До мого б капелюха отаку золоту пір'їну, - обізвався гриб Підберезник.

- Ось тобі золота пір'їнка, - скинула Береза ще один листочок.

Приліпив його Підберезник до оксамитового капелюха, стоїть, не дихає з радощів.

- І мені б листочка трохи, - попрохав Їжачок.

Гойднула гілочками Берізка, аж кілька листочків впало на травичку. Покачався на них Їжачок, начепив листя на колючки і золотою кулькою додому покотився. А тут Ялинка-чепуруха зітхає.

- Ой якби по моїй зеленій сукні розкидати твоє золоте листя, не було б на світі дерева, ошатнішого за мене.

- Візьми, сусідко, візьми, мені ж не жаль, - сказала Берізка і все своє листя на ялинку струсила.

Глянь, а сама ні з чим лишилася, все до останнього листочка роздарувала.

Засумувала тоді Берізка: «Де моя золота краса?»

Тут Вітер підлетів. Не журись, Берізко. Прийде весна, подарує тобі нове вбрання, не журись... не жури-и-ись.

Гойдалася Берізка, слухала ласкаві вітрові слова та й заснула. На цілу зиму заснула. З того часу так і повелось: як тільки подарує Берізка своє золоте листя, то й засне на всю зиму, щоб скоріше весни діждатися.

Дидактична гра: «Вгадай дерево за описом»

Мета: закріплювати вміння дітей називати і знаходити дерева на ділянці; розвивати зорову пам'ять, уважність; виховувати любов до природи.

Матеріал: дерева які ростуть на ділянці майданчика групи, чи в куточку лісу.

Хід гри

Вихователь починає розповідати про дерево. Спочатку він зазначає, який стовбур у дерева, як розташовані гілки, яке за кольором і формою листя. Опис проводить у повільному темпі, для того, щоб діти мали можливість розглянути всі дерева. Завершивши опис вихователь запитує «Про яке дерево я розповідала?» Діти повинні назвати дерево і підбігти до нього.

Підготовка до дослідницько-пошукової діяльності

Мета: закріпити знання дітей про березу, її характерні особливості та лікувальні властивості. Ознайомити із способом отримання ліків із молоденьких листочків. Сприяти розвитку пізнавальних процесів. Розвивати словниковий запас. Удосконалювати трудові навички. Виховувати інтерес до природи.

Матеріал: демонстраційний матеріал «Розповімо дітям про дерева та кущі», дидактичні ігри «Вгадай дерево за описом», «Дерева, листя і плоди.»
Обладнання: молоде листя берези, лабораторний посуд, чайник з окропом, сода, бинт, сік консервований та свіжозібраний.

Береза - дерево ліричності, краси. Не дивно, що з нею так часто порівнюється жіноча врода. Ця білокора красуня однією із перших відгукується на поклик та ласку весни. Саме тому перший весняний місяць в Україні назвали її ов'ям - березень. Вона також вважається оберегом від злих духів, тому її часто садили біля хати, щоб милувала око і захищала садибу. Широко використовувалася кора берези - береста - для «берестяних грамот». На них вчилися писати учні, на ній писали листи, різні побутові записи тимчасового значення. Отож, в часи, коли папір був занадто дорогим і використовувався лише для книжок, побутовало письмо на бересті.

Береза - це єдине в світі дерево з білою корою. Пояснюється це тим, що в корі берези є особлива речовина - бетулін. Якщо в спекотні дні доторкнутися до стовбура берези. То можна помітити, що він холодний. Бетулін забарвлює кору в білий колір, а білий колір відбиває сонячні промені. А без такої речовини берізка отримувала б влітку сонячні опіки, адже кора в неї дуже тонка.

Дослід 1. «Якого кольору буде чай з листя берези?»

Припущення: чай буде зеленого кольору.

Хід досліду: в скляну посудину закладаємо 20-30 грамів зеленого листя берези і заливаємо його окропом. Через деякий час дивимося на колір напою. Висновок, з березового листя зеленого кольору утворюється чай коричневого кольору.

Дослід 2. «Сила дерева - у корені»

Припущення: коріння не має значення.

Обладнання: відро/коробка з піском, муляж дерева з корінням та без нього.

Хід досліду: візьміть посудину з піском та помістіть у неї дерево без коріння. Запропонуйте усім, хто бажає, разом дмухнути на нього, імітуючи силу вітру. Дерево впаде або сильно похилиться. Повторіть процес із

деревом, яке має коріння. Зверніть увагу дітей на те, що друге дерево було значно стійкішим.

Висновки дітей: проаналізувавши дослід можна зробити висновок щодо того, що велике значення для дерева має коріння.

Дослід 3. «Берестяна грамота»

Припущення: на корі писати не можна.

Обладнання: кора берези, кора клена та ємність з водою.

Хід дослідів: запропонуйте дітям добре роздивитися обидва зразки кори та розім'яти їх руками. Хай діти розкажуть, що вони відчували та чи побачили якусь різницю. Помістіть кору у ємність із водою та зачекайте кілька хвилин (займіться іншими вправами тощо). Запропонуйте дітям вийняти кору та перевірити, чи вона змінилася.

Висновки. Діти побачать, що кора берези не розмокла, а клена – почала ламатися. Це відбувається через те, що «шкіра» берези не пропускає воду і не гние. Завдяки цій властивості наші предки писали саме на такій корі (бересті) понад тисячу років тому! Діти роблять висновки що кору берези можна використовувати для письма в якості паперу.

Дослід 4. «Виготовлення ліків»

Припущення: ліки не отримаємо.

Обладнання: 20-30 гр. молодого листя берези, 200 мл окропу, сода харчова, лабораторний посуд.

Хід дослідів: зелене листя берези заливаємо окропом, додаємо на кінчику ножа соди і настоюємо до 6 годин. Проціджуємо і переливаємо до сухої пляшечки. Отриманий відвар втираємо в коріння волосся 2-3 рази на тиждень.

Висновок: ліки отримали.

Заклучний етап . Запитання для обговорення.

Береза - це кущ чи дерево?

Як розпізнати берізку серед інших дерев?

Що виготовляли з берези в давнину?

Які лікувальні властивості має береза?

Який місяць отримав назву від берези?

Домашнє завдання «Березовий сік - здоров'я цілий рік».

Разом з батьками знайти інформацію про цілющі властивості березового соку.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Весняна цибулька»

Ауфтакт

Загальна площа групової кімнати 45м.кв, ігрова площа 24м кв. Розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Створити індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування. Організатор створює

предметно - ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації

Організатор повідомляє про те, що сьогодні до нас завітала лялька Настя, якій потрібна наша допомога. Їй бабуся доручила посадити цибульку, а вона сама не впорається.

Вихід ігромайстра в гру

Ознайомити дітей з осередком для гри і розглянути атрибути до цих ігор. Організатор пропонує пригадати віршики та емоційно налаштувати дітей на гру.

Подивіться, сьогодні гарна погода, сонечко нам теж посміхається, ласкаво гладить наші щічки своїми весняними промінчиками. Давайте пригадаємо віршик про сонечко:

Ясне сонечко привітне
Дивиться в віконечко
Дуже раді всі малята,
Плескають в долонечки (плескають).

Включення ігрової енергії

Організатор проводить з дітьми бесіду про те, що ж доручила бабуся зробити своїй внучці.

Орієнтовний хід бесіди:

Стукіт у двері. Заходить лялька Настя.

Лялька: Добрий день, малята!

Діти: Добрий день! Чого ти, Людо така засмучена?

Лялька: Мені дуже сумно Мене бабуся попросила допомогти їй посадити цибульку, а я не вмію.

Організатор: Діти, допоможемо ляльці?

Діти: Так.

Вихователь: Сьогодні ми будемо з вами працювати на городі. Що нам знадобиться? (Організатор пропонує переглянути картинки з зображеннями і обрати ті, які підходять для роботи на городі).

Викладення умов гри. Організатор ознайомлює дітей з місцем гри і за необхідності і бажання дітей спільно його допрацьовує. Діти спільно з організатором розглядають ігрові атрибути, додають недостатні, прибирають зайві.

Мета: навчити дітей висаджувати цибулю, формувати навички висаджування цибулі (скопати, розрівняти землю, притиснути корінчиком униз, полити); розвивати спостережливість, інтерес до вирощування рослин; викликати в малюків бажання промовляти заклички, виконуючи відповідні рухи; виховувати працелюбність, старанність, охайність під час роботи.

Матеріали: цибулька на кожному дитину, відеречка, лопатки, грабельки; контейнери з землею, контейнери з вже пророслою цибулькою, лійки з водою, клейонка на стіл, серветки, фартушки для дітей, лялька Настя.

Підготовка до гри: Організатор пропонує дітям вивчити вірш.

«Цибулька»

Срібна в неї кожушина,
Всім відома цибулина,
Бо вона у стравах всюди
Береже нас від застуди.

Хід гри:

Дослід 1.

Організатору слід наголосити на колективному характері гри. Всі працюють разом, при цьому дотримуються встановлених правил. Організатор наголошує, що в ході гри потрібно не заважати один одному, за допомагати. Діти виконують завдання, самостійно беруть матеріал для гри. Організатор пропонує дітям одягнути фартухи. Давайте зараз одягнемо всі фартушки (Лялька одягає теж та допомагає одягти фартухи дітям разом з організатором).

Організатор пояснює послідовність дій Спочатку нам потрібно земельку скопати лопатками ось так, як я. (Показує та пропонує ляльці теж брати участь)

- Бери, Насте, лопатку і копай грядку разом з нами.

Ми лопатки узяли
І грядку скопали,
Раз-два, раз-два,
Гарненько скопали!

Організатор: працювати треба охайно й правильно, дружно, завзято! Тоді організатор розказує, що цибульку треба садити, бо в ній багато вітаміну С, і цибуля – перший помічник у боротьбі з застудою та грипом. Дивіться, діти, і ти, Насте, уважно як ми будемо саджати цибульку. В неї є корінці і нам потрібно садити цибульку корінчиком в земельку. (Показує) Цибульку садимо так, щоб верхня частинка виглядала трішки з землі. Подивіться, будь ласка. (Показує)

Організатор: бери, Насте, цибулинку і притискай в землю. Молодець ! І ви, дітки, візьміть цибулинку і садимо в земельку. Не забули, що садимо цибульку корінчиком вниз, так, щоб цибулинку було видно трішки.

Діти разом з організатором саджають цибульку. Після того організатор пропонує дітям полити цибульку. І поливати кожного дня, задля того, щоб цибулька проростала. І діти за цим дослідом спостерігають і обговорюють що саме змінилось.

Організатор показує дітям вже пророслу цибульку. І підводить дітей до підсумків, які зміни відбулись?

Наша цибулька вже проросла. У неї вирости довгі зелені листочки. Всі основні вітаміни збираються саме в цих стрілочках. Тому після зими, навесні дуже важливо вживати в їжу зелену цибульку.

Запропонувати дітям питання:

Що потрібно для того, щоб садити цибульку? Що необхідно для того, щоб цибулька росла? Встановити послідовність даного дослідю. Підвести дітей до висновків.

Заключний етап-прощання.

Молодці! Впорались зі своїми завданнями! Допомогли ляльці Насті посадити цибульку і тепер бабуся буде задоволена.

Діти отримали позитивні емоції при проведенні даного досліду. Організатор дякує дітям за цікаву гру і запитує чи сподобалась вона дітям. Наголошує, що завжди потрібно працювати старанно, не поспішати і допомагати іншим.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Що потрібно рослині для росту?»

Ауфтакт

Організовуючи дидактичну гру дошкільника, слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Місце для гри слід обирати таке, щоб діти могли спокійно грати і не заважати іншим. Попередньо дорослий підбирає матеріал, який має відповідати віку дітей, вимогам безпеки та естетичним вимогам. Визначити кількість граючих. Підготуватися до гри слід і самому вихователю: він повинен вивчити і осмислити весь хід гри, своє місце в грі та методи керівництва грою.

Вихід ігромайстра у гру

Організатор створює у дітей емоційне піднесення через прослуховування музичних композицій (дзюрчання струмка, гул грому, шум дощу, співу пташок), розглядання картинок із зображенням весняних явищ. Через художнє слово налаштовує дітей на гру з допомогою бесіди, віршів, прислів'їв.

Вірш

Ішла весна-красна у синій хустинці.
Несла весна-красна у скриньці гостинці.
Ягнятам – травицю, гусятам – водицю,
каченятам – ряску, а малятам – казку.

Прислів'я

Весна – наші батько й мати.
Весна – всім красна.
Весна красна квітками, а осінь плодами.
Весняний дощ зайвим не буває.
Весна днем красна, а на хліб пісна.
Весняний день рік годує.
Весна ледачого не любить.
Сій вчасно – вродить рясно.
Весна кличе в поле.

Включення ігрової енергії

Організатор проводить бесіду про весну. Весна - це час пробудження і оновлення всього живого, коли після довгої холодної зими прокидається

кожна травинка. Це пора захоплива й мінлива для всього живого на землі. Набухає бруньками все гілля, і незабаром проростуть листочки. Уже тепло, незабаром довкола все зазеленіє. А скільки співу, гомону дзвінкого!

На полі осідає сніг, а під ним дзюркотить вода. У лісі ще багато снігу, але він уже не такий білий і пухнастий, як узимку, а сірий, ніздрюватий. На пагорбах з'являються перші проталинки, підсихають південні схили ярів. Струмочки, проталинки, перші купчасті хмаринки - це і є початок весни.

Відомо, що українці – надзвичайно працьовитий народ. Тому наші предки добре знали: прийшла весна - час братися до роботи в саду і на городі.

На полі в цей час орють землю і сіють зернові культури, а на городі - саджають картоплю. В саду обробляють дерева: підрізають гілля та білять вапном нижню частину стовбура.

Викладення умов гри.

Організатор ознайомлює дітей з місцем, планом та зі містом проведення гри, з дидактичним матеріалом, який буде використовуватися у грі. Пояснює правила і хід гри, навчає ігровим діям в процесі яких, організатор вчить дітей правильно виконувати дії, доводячи, що в іншому випадку гра не призведе до потрібного результату. Організатор визначає свою роль у грі як учасника, вболівальника чи арбітра (визначається віком дітей, рівнем їх підготовки, правил гри).

Педагог стимулює дітей до того, щоб якомога більше їх брали участь у грі, враховуючи індивідуальні психологічні особливості та побажання.

Матеріал гри

Ігрові поля із зображенням інструментів та необхідних умов для росту рослин. Інструменти для висівання та догляду за рослинами: фартушки, нарукавники, ґрунт, відерця, грабельки, лопатки, насіння пшениці, цибуля для висаджування, лійка з водою.

Хід гри

На першому етапі гри, організатор пропонує дітям розповісти про весну та види діяльності навесні. Закріпити знання про те, що потрібно рослині для успішного росту. Діти збирають «Коло потреб рослини» та називають чинники успішного їх росту.

На другому етапі - організатор пропонує під час організованої діяльності створити «Город на підвіконні».

На третьому етапі - організатор пропонує дітям подумати і відповісти, чому не можна рвати квіти, топтати, зривати дикорослі рослини, вирубувати ліси? Після міркувань, діти збирають «Коло побажань від рослин»

Заключний етап

Організатору необхідно потурбуватись про таке закінчення гри, яке викликало б у дітей гострий емоційний стан і бажання зберегти в житті колективу все найкраще, що подарувала гра, а головне - підтримати інтерес до процесу гри. Організатор повинен відмітити, хто з дітей найкраще впорався із завданням, відмітити коректно дітей, у яких були помилки, але з

надією, що наступного разу, вони обов'язково справляться з заданою метою в повній мірі.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру, наголошує про те, що завжди і всюди слід оберігати природу, адже це - наша рідна домівка.

Літо

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Візерунки на піску»

Аутфакт

Організовуючи дослідницько-пошукову діяльність слід враховувати час та місце проведення, тривалість гри. Створити індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування, формування соціального досвіду дітей засобами ігрової діяльності. Попередньо дорослий підбирає матеріал, який має відповідати вимогам безпеки та естетичним вимогам.

Вихід ігрового майстра

Ознайомлення дітей з ігровим осередком. Розширювати світогляд дітей і одночасно сприяти подальшому забезпеченню змісту гри. Організатор використовує емоції, налаштовуючи дітей на гру загадками, віршами

Загадки

Щось можна в ньому зарити,
По ньому приємно ходити,
Фортецю з нього можна збудувати
Люблять всі діти в ньому грати (Пісок)

Вірші

Із пісочку жовтого,
Із піску вологого
У нашій пекарні
Ми зліпили пиріжки -
Заокруглені ріжки,
Пиріжечки гарні.

Пісочниця

В дитсадочку у дворі
Гарна є пісочниця,
В ній веселій дівчорі
Завжди гратись хочеться.
В теплу днину залюбки
Радісно й завзято,
Бавляться тут малюки
Хлопчики й дівчатка.
Кожному в пісочниці
Повозитись хочеться,
Бо не просто в ній пісок

Тісто в ній на пиріжок.
Для фортеці цегла в ній,
Для машин - гараж новий,
Ось чому в пісочниці
Всім погратись хочеться.

Загадка

В небі ластівка летить
З вітром листя шелестить
Воду п'є лелека
Сонце палить. Спека.
Дозріває жито. Яка пора? (Літо)

Включення ігрової енергії. Розширювати уявлення дітей про літні зміни в природі: сонце світить яскраво, спекотно, цвітуть рослини, дозрівають ягоди, фрукти, овочі; люди купаються, діти більше часу перебувають на свіжому повітрі. Граються з піском, водою.

Та найбільше люблять діти гратися піском. Що ж таке пісок? Пісок - природний матеріал. Це означає, що він створений природою. У природі можна знайти пісок наприклад, на березі річки чи моря. Також є пісок і в дитячому садку. Знаходиться він у пісочниці. Будь-який пісок складається з дрібних частинок – піщинок. Сухий пісок сиплется. Із нього неможна нічого зліпити, тому що такий пісок розсипчастий, його піщинки не можуть триматися вкупі. Вологий пісок не сиплется, а добре ліпиться, бо його піщинки вкупі тримає вода. Сухий пісок світліший, а вологий темніший.

Пісок і вода - найулюбленіший матеріал для ігор і занять дітей. Їх приваблює можливість активно й по-різному взаємодіяти з піском: копати, пересипати, будувати. Ігри з піском формують у дітей впевненість в собі, стійку самооцінку, гармонізацію внутрішнього емоційного стану, розвиток пізнавальних психічних процесів та дрібну моторику рук.

Дидактична гра «Хто до нас прийшов?»

Мета: розвивати зорове та тактильне сприймання.

Матеріал: пісок в пісочниці, форми для піску з тваринками, геометричними фігурами, тощо.

Хід вправи. Вихователь від імені Піщинки звертається до дітей: «До мене в гості приходили мешканці пісочної країни, а я у цей час сама була на гостинах. Допоможіть дізнатися, хто був у мене в гостях».

Педагог пропонує дитині відвернутися, а сам у цей час робить відтиски за допомогою пасочки у формі тварини. Після цього дитина відгадує тварину, яка приходила в гості. Потім дитина виконує роль вихователя.

Дидактична гра «Візерунки на піску»

Мета: закріпити знання про сенсорні еталони та закономірності.

Матеріал: пісочниця з піском, паличка.

Вихователь пальцем, ребром долоні чи паличкою у верхній частині пісочниці малює різні знайомі дітям: геометричні фігури прості чи складніші

візерунки, прямі та хвилясті доріжки тощо, і пропонує дитині відтворити намальоване внизу пісочниці або продовжити візерунок дорослого.

Викладення умов гри

I етап - підготовка до пошукової діяльності в природі-має бути спрямований на виявлення їхніх знань про певні об'єкти та природні явища і створення атмосфери зацікавленості.

II етап - початок дослідів, який розпочинається із висунування припущення.

III етап - перебіг дослідів та подальший обмін думками.

IV етап - заключний, на якому відбувається обговорення результатів дослідів, початкові припущення підтверджуються або спростовуються.

Досліди.

Дослід №1

Припущення: Показати, що сухий пісок розсипається

Матеріал: пісочниця з піском.

Хід дослідів. Дітям пропонується погратися з піском; занурити руки в пісок, просипати крізь пальці. Роздивитися дрібненькі піщинки.

Висновок: Сухий пісок сиплеться, пісок складається з піщинок

Дослід №2

Припущення: Пісок може бути мокрим і ліпитися

Матеріал: пісочниця з піском, лійка.

Хід дослідів. Дітям пропонується полити пісок, звернути увагу, як швидко просочується вода. Взяти до рук мокрий пісок - він ліпиться.

Висновок. Пісок швидко пропускає воду, з мокрого піску можна ліпити.

Заключний етап. Вихователь дає позитивну оцінку роботі дітей і повідомляє, що їхня цікава гра, розмова і дослідів з піском добігли кінця.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Чарівна картопля»

Ауфтакт

Організатор пропонує дітям зручно влаштуватись за столом та уточнює кількість учасників гри (підгрупа дітей, 10-12 дітей), створює відповідній грі привабливий і комфортний образ.

Вхід ігромайстра в гру. Ігромайстер привітно входить у поле гри, використовуючи жести відкритості, налаштовує дітей на гру за допомогою загадок та легенди.

Загадки

І печуть мене і варять,

Як їдять мене то хвалять,

Бо я добра і смачна.

Хто ж я, діточки, така (Картопля).

Навесні кладемо в ямку,

Восени збираємо.

У супи, борщі, солянку
Цілу зиму маємо... (Картопля)
Я росла в темній темниці,
Як зросла – взяли в світлиці.
З мене шкуру всі деруть,
Мене варять, мене труть,
Пирого з мене печуть.
Відгадайте, хто ж я є,
І назвіть ов'я моє. (Картопля)

Легенда про картоплю

Колись, за часів сивої давнини, в нашому краї картоплі не вирощували. Її привезли з далекого краю Південної Америки, як якесь диво. Індійці називали її «папа». У нас ця рослина ж отримала іншу назву - «картопля». Квітками картоплі панянки прикрашали свої капелюшки та одяг. Тоді люди навіть і не знали, що картоплю можна їсти.

Картопля - однорічна, трав'яна культура. Стебла ребристі або круглі, розлогі, висотою від 60 до 100 см. Бульби картоплі - це видозмінений пагін на якому розміщені очки - бруньки. Навесні проростають і їх висаджують в ґрунт. Має декілька стебел від світлого - зеленого до зелене - синього кольорів, що ростуть з однієї бульби. Цвіте рослина красивими квітками від білого, до рожевого та світло - фіолетового кольорів. Врожай збирають наприкінці літа та початку осені.

Виявляється, картопля потрібна людям не тільки для того, щоб з неї готувати страви. Вона використовується і для виготовлення багатьох важливих речей: кіно – фотоплівки, лаків, якими фарбують літаки та кораблі, пластмаси, парфумів, ліків.

Включення ігрової енергії

Мета: Закріпити знання дітей про цілющі властивості овоча. Ознайомити із способом отримання ліків із картоплі. Розвивати словниковий запас. Удосконалювати трудові навички. Виховувати інтерес до природи.

Варіант словесно-дидактичної гри

Учасники стають в коло. Завдання кожного гравця - зловити м'яч - «гарячу картоплю» і якомога швидше кинути його іншому гравцеві, щоб не обпекти руки. Хто з гравців «обгорів» (не зловив м'яча, м'яч вислизнув з рук, затримав м'яч у руках більше однієї секунди) присідає в середину кола. Гра продовжується.

Гравці всередині кола, пересуваючись навприсядки, намагаються доторкнутися до м'яча, який летить в повітрі. Кому це вдасться - стає на місце гравця, котрий кидав м'яча, а той сідає всередину кола.

Матеріал гри: демонстраційний: малюнок(картинка) картопля різної форми. Роздатковий: картопля, серветка, йод, перекиць, вода, крохмаль, трубочки, м'яч.

Хід

Діти пригадують правила роботи в групі.

Не шуміти, не стрибати,

Старшого, не перебивати.

Без дозволу нічого не брати

І уважно слухати і пізнавати.

Дослід №1 «Йод і картопля.»

Для цього експерименту потрібно взяти сиру картоплину і розрізати її ножом навпіл. Потім на м'язі кожної половинки капнути по крапельці йоду. Через деякий час пляма стемніє. Пояснюється така метаморфоза тим, що при взаємодії з крохмалем йод стає синьо - чорним.

З цього досвіду напрошується висновок: крохмаль в картоплі точно є, причому у великій кількості. Для чистоти експерименту можна крапнути йод на розрізані редис, огірок та інші овочі. З ними таке або взагалі не відбудеться, або реакція буде набагато менш вираженою.

Дослід №2 Картопля і перекис водню:

Береться стакан і наполовину заповнюється перекисом водню. Потім в нього опускається скибочку сирової картоплі. Реакція, яка відбудеться після цього, просто вражає уяву. Починають виділятися бульбашки газу. Чому? Пояснення досить цікаве. У м'якоті сирової картоплі є природний фермент, який називається каталаза. Він знаходиться в кожній клітинці. Його функція – прискорення процесу розщеплення складних харчових речовин на більш прості, дрібні, легко засвоювані. Саме тому каталаза провокує перетворення перекису водню в воду і кисень (бульбашки).

Заключний етап, прощання

Молодці! Ви сьогодні були справжніми дослідниками та дізнались багато цікавого. Ви задоволені своїми експериментами? Що вам сподобалось сьогодні робити?

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Липа»

Ауфтакт

Загальна площа 48 кв.м., ігрова площа 20 кв.м. Організатор гри розміщує матеріал по периметру ігрової площі відповідно до віку і росту дітей; створює індивідуальні, соціальні та загальні зони спілкування.

Проведення дослідницько-пошукової діяльності можливе, за сприятливих погодних умов, на території ігрового майданчику групи. Форма спільної діяльності - інтегрована.

Вихід ігромайстра у гру

Вихователь використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою художнього слова.

Вірші.

Я, маленька липка,

Виросту велика,—

Не ламай мене!

Я медовим цвітом

Зацвіту над світом,—
Бережи мене!
Тінь тобі я кину
У гарячу днину,—
Ти шануй мене!
Від дощу сховаю
Вранці серед маю,—
Ти полий мене!
Будемо з тобою
Ми рости обоє,—
Ти люби мене!
Виростеш за роки,
Підеш в світ широкий,—
Не забудь мене! (П. Воронько)
Як солодко пахне липа!
Як добре вона квітує,
Нектаром смачним налита,
І бджілки давно працюють.
Схилила розлогі віти,
Гостинно їх пригощає.
Вже сонячне гріє літо
І липовим пахне чаєм.
Липа, липа зацвіла!
Засурмила всім бджола.
Гей, злітайтеся, подруги,
У гайок на край села.
Там уже не видно віт,
А лише пахучий цвіт.
Наберем багато меду.
Вирушаймо ж у політ!
Бджоли з пасіки летять,
Липі крону золотять,
І здається, що у липи,
Віти струнами бринять. (Т. Коломієць)

Прислів'я і приказки.

З одної липи двічі лика не деруть.
Обідрали, як липку.
Злетілись, як бджоли, на липовий цвіт.
Як липа пахтить, то й бджола летить.

Прикмети

Зацвіла липа - це важливий сигнал: розпочалась найспекотніша пора.
Через 10 днів після зацвітання липи збирають урожай вишні.
Цвіте липа - ловиться сом.
Рано опало листя на липах - зима буде лютою.

Загадки.

Краса всього парку, людям - тінь, коли жарко,
Дасть різьблену посуду і полікує простуду. (Липа)
Весною зростає, влітку квітне,
Восени обсипається, взимку відсипається;
А квітка - медок, лікує від грипу, кашлю та хрипу. (Липа)
З моєї квітки бере бджілка найсмачніший мед,
А мене всі ображають: шкірку тонку здирають. (Липа)
Викупана в сонечку, стоїть собі донечка,
Бджоли сонячний медок дістають з її квіток. (Липа)

Легенди.

Про липу

Легенда Чернігівщини

Мешканці нашого села вважають липу благословенним деревом. З липи виготовляють діжки для зберігання меду, рамки для бджолиних вуликів, з кори - щітки для мазання вуликів. Липа відвертає прокляття, які посилають жінки на чоловіків. Ті прокляття вона приймає на себе. Ось чому на дереві так багато наростів. А ще вона має приємний цвіт для заварювання чаю. Липовими гілками не можна бити худобу, бо здохне. А бджоли збирають з липи дуже багато меду. І цей мед вважається найкращим.

Липа - символ слов'ян. На перший погляд, липа нам здається звичайним деревом, звичним для міст і сіл, ареал поширення якого поширюється мало не до самого полярного кола. Однак багато хто навіть не здогадується, наскільки міцно вона увійшла в нашу слов'янську культуру, і які таємниці і легенди про неї зберігають народи.

Липу оспівували Вергілій, Овідій, Пліній, називаючи її «золотим деревом». У народних піснях її називали ласкаво «Липонька», «Липка». Справді, скільки любові та душевної доброти вкладено в ці слова! І це не випадково. Адже липа - це символ жіночності, м'якості та ніжності. Вона символізує жіноче начало, і не тільки у слов'янських народів.

У стародавніх слов'ян липа була священним деревом і ототожнювалася з богинею любові і краси - Ладою. За давніх часів у наших предків жодне свято не обходилося без обрядових сцен біля лип.

Під липами вони водили хороводи, які неодмінно присвячувалися липовому цвіту, липовому аромату і липовому меду. Біля цього дерева також часто проводилися й народні збори, суди. На знак примирення або закінчення війни на вулицях висаджували стрункі ряди цих зелених чудесниць.

Липа вважалася дровом Богородиці. Християни вірили, що коли Богородиця спускається з небес на землю, вона відпочиває саме на липі. На липу вішали ікони та образки, побутовало повір'я, що саме на липі найчастіше були чудотворні ікони. Одна з християнських легенд говорить, що липа стала притулком для Богородиці, коли вона з маленьким сином бігла до Єгипту.

Слов'яни шанували липу не тільки, як священне дерево, але і як деревоматір, що дарує своїм дітям усе необхідне. Ложка, чашка, ківш, піднос та

інші предмети побуту, без яких не обходилася жодна селянська родина, вирізалися з липи. Багато століть наші предки ходили в липових личаках. З легкої липової деревини робили щити, які захищали воїнів від ворожих списів та шабель. На липових дошках писали ікони та вирізали іконостаси, з дощок її робили музичні інструменти. Деревину липи використовували для висікання «живого» вогню, за допомогою якого щорічно оновлювали вогонь у домашніх вогнищах.

Липу використовували і як особливий оберіг. Повсюдно вважалося, що в липу не б'є блискавка, тому її садили біля будинків і не боялися ховатися під нею під час грози. Жителі Герцеговини під час вінчання тримали над головами молодих липову гілку теж, як оберіг. Нею прикрашали хати й загороди з худобою на Юрія і на Трійцю. У німецькій міфології липа була священним деревом Фреї, богині любові та краси. Листя липи за формою нагадує серце, тому у східних і західних слов'ян вона стала втіленням таких прекрасних людських якостей як щирість і доброзичливість.

Казки і оповідання.

Липовий листочок

Прийшла Весна. Сонечко почало пригрівати все яскравіше і яскравіше. Повітря нагрівалось з кожним днем все більше. Річка, яка була вкрита товстим шаром льоду, раптом прокинулася, повільно потягнулася і крига на ній затріщала, а тоді попливла вперед, зменшуючись у розмірах від кожного дотику сонячних променів до води.

Поруч з рікою ріс затишний гайок. Дерева саме стали прокидатися від зимового сну і готуватися до прильоту птахів. Вони скидали торішнє листя, яке забув забрати вітер і вкривались бруньками. Не всі і не відразу.

Посеред гаю росла Липа. Вона була тут найстарша і наймудріша, тому вкриватися бруньками не поспішала - не хотіла, щоб її маленькі дітки, листочки, замерзли. Липа знала, що товариш Зими Морозець навіть після приходу Весни час від часу може попустувати вночі. Швидко біг час. Уже всі дерева довкола вкрились овзаючи а мк листям, але стара Липа не поспішала. Прилетіли з теплих країв птахи, білочки і зайчики, що жили неподалік, прибігали до Липи все частіше, бо у цьому дереві внизу жив старий казкар Їжак. Щовечора Липа слухала його казки, а на її гілках з'являлось все більше листя.

Ці зелененькі малюки теж полюбляли слухати історії казкаря.

Над самою ніркою, де жив Їжак, росла велика гілка, на якій було багато листочків. Та одне місце ще й досі залишалось пустим.

Наступного вечора довкола Липи знову зібрались білочки і зайчики. Та й овзаючи, онуки казкаря, прийшли послухати історію.

Старий Їжак почав розповідати. Сьогодні він розказував про kota, який любив ходити у чоботях.

І так ця казка всім сподобалась, що навіть птахи перестали співати і зачаровано слухали.

Саме в цей час і з'явився останній Листочок на старій Липі.

Старші брати вже були великими, тому Маленький Листок захотів швидше підрости. Вдень він грівся на Сонечку, яке пускало погратись на Липу своїх діток – Сонячних Зайчиків, Ввечері слухав казку Їжака. Потім Вітер співав всім колискову.

Прошло кілька днів. Одного ранку, коли Листочок прокинувся, Сонечка на небі не було. Та й небо стало дивним, аж грізним.

Малюк спитав маму, що це таке на небі.

- Це хмари, синку. Це Вітер їх зібрав, щоб вони трохи полили землю дощем.

- А для чого її поливати? – спитав наймолодший листочок.

- Із землі воду п'ють трави і дерева, вона стікає у річки та озера. Тому вона час від часу потребує нової порції води. Ось тому йде дощ, - закінчила розповідати Липа.

І саме в цей час на листочок впала перша дощова краплина. Вона була така велика і важка, що Листочок ледь втримався.

- Ого, - подумав він.

Дощ йшов цілу ніч, тому Листочок вранці почувався геть розбитим. Навіть Сонячні Зайчики не змогли його розвеселити. Липа підняла свої гілки до Сонця, листя швидко висохло і життя Маленького Листочка здалося вже не таким поганим.

Летіли дні за днями. Ось і літо прийшло. Липа почала розцвітати, тому до неї швидко прилетіли бджоли.

А так, як біля Листочка саме була квітка, то малюк познайомився з пухнастими літаючими особами дуже близько.

Вони прилетіли з самого ранку, але пилок з липового цвіту почали збирати з верхівки дерева. Бджоли спускалися все нижче і десь в обід, коли Листочок хотів якраз погратися з Сонячним Зайчиком, одна смугаста літаюча особа збила Зайчика і сіла на квітку. Але квіточка була маленька і сильно тремтіла, тому бджола вирішила збирати пилок, стоячи на сусідньому листочку.

Малюку ідея незнайомки не сильно сподобалась, бо вона перервала йому гру, та ще й насмілилась сісти на нього. А, крім цього, у неї виявились ворсисті лапки, які його лоскотали. Та як не крутився Листочок, нахабна крилата істота не поступалась.

- Та заспокойся ти нарешті, - раптом сказала вона.

- Мені лоскотно, - поскаржився Маленький Листочок.

- Пробач, - пробурмотіла бджілка, - буду обережніша. До речі, мене звати Медова.

І справді, лоскотно Листочку більше не було. А Медова часто відвідувала свого нового товариша навіть після того, як її сестри перестали збирати на Липі пилок.

Сонечко стало менше дарувати тепла землі. І, хоч воно й далі гралося водою у річці, та з кожним днем відображення його ставало все тьмянішим.

Наближалась Осінь. Вітер все частіше не співав колискові, а завивав якусь незрозумілу нікому мелодію. Трава стала жовтіти.

Кілька братів Маленького Листочка теж пожовкли.

- А що буде восени? – запитав він якось.

- Ти пожовкнеш, станеш легким і слабким та впадеш на землю, - відповіла Липа.

- А далі? – зацікавлено випитував малюк.

- Я не знаю, - сумно сказала мати. – Когось з вас заберуть, щоб захистити від холоду нірки звірів, інших вітер підніме у повітря і віднесе далеко кудись. А дехто лежатиме тут внизу, поки не випаде сніг.

Настав день, коли Листочок пожовк, але один його кінчик залишився зеленим, а інший навіть вкрився коричневими цяточками.

Налетів Вітер, підхопив малюка й поніс його над землею. Так вперше Маленький листочок побачив увесь гай і річку. Пустун-Вітер опустив свою ношу на берег ріки. Там і заночував Листочок.

Неподалік цього місця через річку був місточок. Вранці по ньому прибігла Даринка. Вона так любила гуляти біля річки та в гайочку. Дівчинка хотіла назбирати осінніх квітів і листочків додому.

Так вона побачила Маленького Листочка. Малюк так їй сподобався, що вона його забрала собі.

Цілу зиму Листочок прожив у вазі на столі.

А весною, коли Даринка почала читати нову книжку, вона зробила з Маленького Листочка закладку.

Він часто сумував за мамою, та казками старого Їжака, але, коли дівчинка залишала квартиру відкритою, прилітав Вітер і розповідав про них малюкові.

Коли липи були високими (казка)

Серед тиші діброви зростала маленька липаю. Навколо неї росли високі дерева і поодинокі, з рідким листям, кущі. Липці здавалося все навколо красивим, чарівно - дивовижним і неповторним. Як інакше, коли навколо весна. А вона щойно прокинулася в теплих променях весняного сонечка.

Ще торік, липка виросла з насінини, яку випадково принесла сюди пташка. Маленьке деревце мріяло зрости і побачити красу синього неба, далекі небокраї та політ птахів. Вона грайливо лоскотала кущі бересклету та ліщини, що росли поряд та шуміла своїм ніжно – зеленим вбранням або слухала маленьких пташок, які співали, сховавшись серед листя. Час спливав.

Згодом підлісок залишався внизу, а оточуючі дерева стали вже не такими високими.

Липа виросла та стала струнким деревом. Її мрія збулася, вона побачила небо, привітне сонце, всю красу і тепло його світла.

Та коли набігали хмари, дув сильний вітер і починалася гроза, її хотілося повернутися в той час, коли вона була маленьким деревцем.

- Сховай мене буль - ласка! - просила вона крилатого клена, що ріс поряд.

- Ні, я не можу, - відповів той, - бо вже виріс настільки, що не можу бути вищим, щоб захвати тебе своїм гіллям.

-Сховай, будь ласка! - зверталася вона до старого ясена. Але той здавалося, не чув прохання липки. Він лише згадував часи, коли тут ще була простора галявина із співочою осикою. Це було так давно, що крім нього, про це ніхто не пам'ятав. Він як завжди розповідав і розповідав, але ніхто йому не вірив.

- Хоч ти мені допоможи! - прохає розлогого дуба, який ріс так далеко, що здавалося неможливо почути благання липи.

- Добре я спробую, - почув і відразу погодився той. Він був старий та скрипучий. Вже не пам'ятав скільки йому літ. Але за довгий вік, він завжди допомагав лісовим мешканцям, якщо це було в його силах. Тому в лісі його поважали і завжди прислухалися до нього. Але як не намагався, захистити липку – йому не вдалося. Він ріс далеко від липки, тому розлогості йому не вистачало, щоб захвати її від негоди своїми гілками.

- Вітре! Послухай мене! – кликав він вітер. – не дми сильно на липку, яка росте неподалік.

- Добре-е-е-е-е, - зашумів той і полетів в далечінь. А повернувшись, завів легенький танок навкруги липки. Та дуже зраділа цьому привітному товариству і навіть повеселішала.

- Лети на хвилинку сюди! – звернувся дуб до хмаринки. Та прилетіла і подивилася на нього:

- Що тобі старому потрібно?

- Хмаринко, не ховай сонечко від липи, а лише поливай її теплим дощем.

- Добре, я спробую, - відповіла вона, і здійнялася високо в небо. Вже звідти, назбиравши теплої літньої води, окропила дрібним дощем липу, яка стала чистою і красивою, її кожен, навіть маленький, листочок виблискував на сонечку.

Дуб лише з блискавкою не знав як домовитися, так як з нею ніхто не розмовляв. Коли вона приходила, завжди гримала на весь ліс гучним громом, лякала всіх своїми спалахами, а інколи могла і поламати дерево, поділивши його навпіл. Тому дерева її, чесно кажучи, боялися, і уникали з нею розмов. Але дуб все таки вирішив поговорити. Дочекавшись, коли вона в черговий раз прийшла, вигукнув:

Блискавко, ти розумієш лісову мову? – запитав у неї. Та ж у відповідь мовчала. Не довго, бо гримнула і спалахнула щосили. Але відповіді не було. Тоді дуб вирішив покликати на її власній мові, яку чув і вже вивчив за свій довгий вік.

Ту розмову чули звідусіль. Але домовитися так і не вдалося. Відтоді, як тільки приходить гроза, дуб продовжує розмовляти з блискавкою, намагається порозумітися. Про що їх розмова, ніхто не знає. Інколи вона сердиться, до може вдарити дуба. Тому під час грози, краще бути подалі від високих дерев, а особливо від старого дуба, тому що десь поряд з ним страшенна і безжальна блискавка, з якою він ще намагається домовитися. А липа відтоді вже забула про своє прохання. Тому-що її завжди розважав тихий вітерець, а інколи заходила в гості та сама хмаринка і приносила

гостинця - рясний дощ. Хоч дощі зрізка були із блискавкою, але коли поряд були справжні друзі, вона нічого більше не боялася.

Підготовка до дослідницько-пошукової діяльності

Екологічний тренінг «Що потрібно знати про дерево?»

Мета. Збагатити знання дітей про лікарські дерева України. Ознайомити з народними традиціями лікування рослинами і показати відображення цієї теми в легендах, прикметах, прислів'ях. Вивчити правила зберігання лікарських рослин. Виховувати бережливе ставлення до природи. любов до рідного краю.

Обладнання: кольорові картки та засушені рослини, гербарії, книги, ілюстрації дерев, лісу, таблиці.

Хід

Організація дітей.

Добрий день вам, діти любі!

Хай вам щастя - доля буде

Не на день і не на рік,

А на увесь ваш довгий вік?

II. Актуалізація опорних знань.

Інтерактивна вправа «Мозковий штурм»

- Які дерева ростуть у лісі?
- Які рослини називають кущами?
- Які кущі ростуть у нашому лісі?
- Як розміщені рослини в лісі?
- Які ліси називають хвойними?

III. Повідомлення теми та мети.

Вступна бесіда.

Діти, сьогодні ми проведемо екологічний тренінг. Під час подорожі будемо працювати, слухати, гратися, відгадувати і лікуватися. А помандруємо ми лісовою стежинкою з дідусем Лісовичком. Подорожуючи від зупинки до зупинки, ви дізнаєтеся про лікувальні властивості дерев нашого краю, ознайомитеся з народними легендами, вивчите правила сушіння та зберігання лікарських рослин. Закріпимо правила поведінки в природі.

А під час подорожі на вас чекають такі зупинки.

1. «Лікарські дерева України».
2. «Що росте у лісовому домі».
3. «З природою живи у дружбі, то буде вона тобі у службі»,
4. Гра «Поле чудес».
5. «Впізнай мене».
6. «Музей природи».
7. «Буду я природі другом».
8. «Фіточай».

Перша зупинка «Лікарські дерева України».

Дидактична гра «Лікарські дерева України».

Розповідь про липу. Липа - чудовий літній медонос, найулюбленіше дерево бджіл Вони наче забувають про інші квіти, всі прямують туди, де жовтіють джерельця смачного нектару. Хто не чув про липовий мед? Золотаво-жовтий, іноді зеленуватий, прозорий, з тонким і ніжним запахом липового цвіту. Липовий мед вважається найсмачнішим, найкориснішим. Через багаті медові врожаї називають липу «медоносним деревом». Майже 800 кілограмів збирають бджоли з одного гектара липових насаджень. У листках липи багато вітаміну С, є каротин, таніни. Без азотисті екстрактивні речовини, небагато клітковини. Але, мабуть, найважливіше призначення лили - медичне. Липовий чай. настояний на суцвіттях, - дуже давні, дуже поширені й улюблені народні ліки від різних хвороб. Столова ложка висушених квіток, запарених у склянці окропу, - чудовий засіб проти нежитю. Липовий цвіт – чи не найкращий потогінний засіб. Настій з нього має ще бактерицидні властивості.

Легенда про липу.

Жила собі козачка Горпина і мала вона двох синів. Ніби від серця їх відривала, виряджаючи на Січ. Дуже гірко мені виряджати вас, але йдете ви на святе діло - боронити нашу землю. Не осоромте ні пам'яті батька, що загинув, ні землі, яка вас зростила. А, щоб пам'ять про нас лишилась, посадіть поруч з батьковою липою і ви по липці, я буду приходити до них і молитися за вас Коли будуть в'янути листочки, то знатиму, що важко вам, коли пробиватиметься сік із котроїсь з них, знати, що ранений один із нас, як стануть всихати, знатиму, нема вас на світі. Поливатиму їх сльозами своїми, щоб ожили. Скільки посаджено лип, стільки хоробрих мужів пішли на війну. Приготувала я вам торбинки цвіту з батьківської липи. Чи застуда, чи ще якась хвороба, у пригоді стане липовий цвіт. Під липою нікого ще не вбило грозою. Заварений липовий цвіт допоможе від застуди, головного болю, нерви заспокоїть, вгамує біль у животі. Присядемо під батьківським деревом. І в дорогу, діти. Подякували сини та й поїхали.

Розповідь про дуба. Дуб - могутнє, довговічне дерево. 300-500 років - вік поважний, але далеко не межа. Довгожителів серед дубів чимало. Недаремно давньоримський учений Пліній Старший порівнював вік Всесвіту з віком дуба. Понад 800 років стоїть могутній велетень у Запоріжжі біля селища Верхня Хортиця. За легендою, під цим дубом запорожці писати свій знаменитий лист до турецького султана, а Богдан Хмельницький відпочивав під його розлогою кроною. Багато лиха довелося пережити запорозькому велетню. І махновці намагалися спилити його для бронепоїзда, і фашистські загарбники намірялися викопати його та посадити у Берліні біля імперської канцелярії.

Розповідь про вербу. А чи знаєте ви, що це за гілочка? Це гілочка верби. Верба дарує багато корисного, вона позначає, де вода на землі. Криницю конали під цим деревом. Верба - природний фільтр. Ось чому раніше брали волю під вербою, та й риба ловилась краще, бо любить чисту воду. Верба дуже цілюща, використовують кору, гілки. Настій кори понижує

температуру, застосовується при ревматизмі, застуді, головному болю, розладах шлунка. А ще про вербу складено багато пісень та віршів. Верба це дерево-символ в Україні.

Легенда про вербу, калину та журавлика.

Напали на нашу землю вороги, спалили село, отруїли криниці. Залишилося тільки кілька стареньких хат. В одній хаті жила жінка з двома дітками. Не знали вони, що вода в криниці отруєна. Вийшла з хати дівчинка Наталочка, а була вона дуже красива мала довгі коси, на шийці носила намисто з коралів. Набрала дівчинка у відро води та й напилася. Але не змогла отрута вбити дівчинку. Сталося диво. Перетворилася Наталочка на красивий кущ, а її намисто - на червоні ягоди. З того часу коло криниці й росте калина. Вийшов з хати хлопчик Іванко. А був він стрункий та вродливий, носив сірий полотняний одяг. Напився хлопчик води та й перетворився на журавлика. З того часу воду з криниць дістають «журавлі». Вийшла з хати мати. Побачила, яке лихо сталося з дітьми, - завмерла з горя і посивіла та й перетворилася на сріблясту вербу. З того часу біля криниць стоїть срібляста вербичка-мати коло своєї доньки-калини та синочка-журавля. Всі разом вони оберігають криницю від забруднення.

Розповідь про бузок і бузину. Жив старий-престарий чоловік. Жив самотньо. Мав тільки одного - єдиного сусіда - бузька на стрісі своєї хатини. Бузьок, щоправда, жив не сам: кожного року прилітав він навесні зі своєю бузьчихою, клекотали удвох, вітали старого. А він виходив з хати, дивився з-під долоні на бузьків і щось ніби промовляв до них. Ніхто, правда, не чув, а тільки казали, що було таке. Потім бузьки виводили троє - четверо бузьченьт і вчили їх літати. Одного разу молоде бузьчення, не розрахувавши своїх ще заслабких сил, упало в глибоку прірву, зламало собі ніжку і крило пошкодило. Бачив те нещастя старий чоловік. і хоч який був кволий і немічний, але підібрав зраненого птаха і приніс його до себе. Десь із місяць виходжував його, а коли ніжка і крило зовсім зажили, вініс надвір і відпустив до пташиної родини, яка вітала його радісним клекотанням. Восени полинули бузьки в далекий вирій. Минула зима... А коли з-за гір повіяли теплі весняні вітри, повернулися знову до хатини старого. Лиш не старі, а молоді: той самий, якого врятував він від загибелі, і його молода бузьчиха. І кожне з них принесло у дзьобові по зернині. Поклали ті зернята на долоню старому, і зрозумів він, що не прості то зерна, а чарівні, принесені з країв, де квітує вічне літо. І що тільки любов і вдячність підказали бузькам, які саме зерна потрібно принести старому. Оту зернинку, що приніс бузьок, посадив старий біля самої хати, а ту, що принесла бузьчиха - над кручею. Поливав їх водою з джерела. І зросли з тих зерен небачені тут раніше кущі. Зацвіли вони в травневу пору пахучими квітами: бузьків кущ - фіолетовими кетягами, а бузьчишин - білими, схожими на парасольки, суцвіттями.

Отоді й назвав той вдячний чоловік бузьків кущ бузком, а бузьчишин - бузиною. Бузок веселив зір своїм цвітом, а бузина дарувала старому цілющі ліки від багатьох хвороб. А коли старого вже не стало на світі, розрослися оті

кущі по всьому краю і залишилися люди вдячні старому, що навчив їх робити з бузини ліки...

Розповідь про березу.

У сиву давнину слов'яни як і тепер, поділяли рік на дванадцять місяців. Але починався він не січнем, а березнем. Танув останній сніг, підсихали калюжі, на луках з'являлися перші зелені стеблинки, а на деревах - перші листки. Пробуджувалася природа, саме час у поле збиратися до сівби готуватися. Так чим же це не початок життя? Чим не початок Нового року?

Берези одні з перших дерев, а подекуди й перші, надягали зелене вбрання Тому й місяць, що починав рік, називався березозіль. Українська мова зберегла давню назву. Вслухайтесь, місяць берези - березень.

Здавна це дерево шанують люди. Білокора красуня. У якого дерева ще є такий чистий і світлий стовбур? За будь-якої погоди, в будь-який час незалежно від пори року здалека помітиш її, впізнаєш, ні з яким іншим деревом не сплутаєш. З давніх-давен береза стала символом чистоти, невинності та ніжності. Вона оспівана в піснях, прославлена в живопису. Народна та наукова медицина широко використовує березу. Настій з бруньок та листків - сечогінний та жовчогінний засіб.

Свіжі листки допомагають при ревматизмі, заспокоюють біль у забитих місцях. Настоем листків змазують уражені місця при хворобах шкіри, миють голову, щоб зменшити випадання волосся. Дуже корисний і березовий сік. Він містить цукор, вітаміни, яблучну кислоту. З нього роблять прохолодний напій.

Та коли пішла мова про березовий сік, то зауважимо, що його можна брати лише на ділянках призначених для вирубування. Отвір у стовбурі потім треба заліпити воском, фарбою або глиною, бо у відкриті рани може потрапити інфекція.

Діти, може хтось із вас знає про березу вірші, загадам, пісні або прислів'я? (Відповіді дітей.)

Поетична хвилинка. Вірш «Берізонька».

Берізонько, берізонько, ти, мавко лісова.
Зелені твої кіски вітрисько розвіва
Стоїш ти при дорозі у травах і кущах.
І білі свої ноги все миєш на дощах.
Прошу вас, із берези ви соку не точіть.
Ви краще їй сестричку зелену посадіть.
Ви краще їй шпаківню поставте на гілках.
Щоб прилетів до неї друг лісу, добрий птах.
Лісовичок.

Друга зупинка "Що росте у лісовому домі". Відгадування загадок про дерева.

Голки має коротенькі.
Всім знайомі ці гілки
Й шишки довгі, мов свічки. (Ялинка)

Білокрилий, наче птах,
І оспіваний в піснях,
Дрібне листячко на нім,
Що й казати - гарний дім! (Береза)
Я не груша, і не слива.
Але кажуть, що вродлива.
Я стою у срібнім листі,
У червоному намисті. (Калина)
Всі пани скинули жупани,
А один пан не скинув жупан. (Листяні дерева і хвойне)
Літом виростає,
А осінню опадає. (Листя)
На дереві народився в кожусі,
Кожух розірвався, і я на землю впав. (Каштан)
Батько тисячі синів має,
Кожному мисочку справляє. (Дуб, жолуді)
На дереві гойдається.
Жупан колючий має,
На літо одягається,
А восени скидає. (Каштан)
Відгадай, як звати наш дім,
Все про нього розповім.
Стовбур жовтий, мов янтар,
Досягає стеля хмар.
І колючі, й довгі, й тонкі
На гілках зелені голки,
Шишок безліч..., та маленькі,
І не довгі, а кругленькі (Сосна)
Я - гарний колючий кущ,
на якому в травні з'являються рожеві пахучі квіточки,
які перетворюються на ягідки.
А використовують їх при захворюванні нирок, стравоходу. (Шипшина)
Лісовичок.

Третя зупинка «З природою живи у дружбі, то буде вона тобі у службі». Конкурс прислів'я про дерева.

- Дерево міцне корінням, людина - родом і народом.
- На дерево дивись, як родить, а на людину - як робить.
- Де дуби, гам і гриби.
- Виріс ліс - там виросло і топорище.
- Високе дерево ловить найбільше вітру.
- Від зрізаного дерева пагінці таки проростуть.
- Дерево з глибоким корінням менше боїться вітру.
- Дерево садять швидко, та не швидко плоди їдять.
- За один раз не зітнеш дерева враз.
- Біля сухого дерева й сире горить.

Четверта зупинка. Гра «Поле чудес».

Весною це дерево стоїть у пишному цвітінні, наче все у білій піні святкове і запах його квітів відчутний здалека. Шкода лише, що саме заради квітів люди ламають його гілки, калічать. (Черемха)

Часто люди називають це дерево «солодким». Ні. цукерки на ньому не ростуть, але подивись уважно - як багато бджілок ласують солодким нектаром з його квітів, а у вулику той нектар перетвориться на запашний цілинний мед Нарви обережно жменьку квіток з нього дерева і завари, як чай Він буде смачний, ароматний і також цілющий. (Липа)

Приклади руку влітку до стовбура цього дерева Він прохолодний, навіть під гарячим сонцем. Це єдине дерево і білою короні, яка не нагрівається на сонці Це білокора красуня.. (Береза)

«Патріарх лісів», «могутній велет» - так часто називають це дерево. Бо й справді, в лісі воно здається найсильнішим. Крім того, що це дерево - богатир, воно ще й дерево - довгожитель. (Дуб)

Станьмо під крону липи, клена дуба і почуємо, як шелестять листочки - вітерець поміж них заплутався, і вони легенько стукають одне об одне.

А під цим деревом не шелест, а шум, бо вітер розхитує гілочки, і листочки розсікають повітря. Яке ж дерево шумить? (Сосна)

Там, де в лісі є озерце, ростуть високі й розлогі дерева, що аж схиляються до води, ніби хочуть помилуватися, які ж то гарні золоті пухнасті «котики» прикрасили їх рано-навесні! Он. майже на кожному з них і бджілка сидить, золотавий пилок збирає, бо ще ж квітів немає.

- Яке дерево квітує так рано? (Верба)

П'ята зупинка «Впізнай мене». Конкурс знавців дерев. За гербаріями листків впізнати дерево.

Шоста зупинка.

- Який кущ є символом українською народу і одночасно лікарською рослиною? (Калина)
- Яке дерево – лікар дало назву літньому місяцеві? (Липа)
- Яке дерево застосовуються в народній медицині повністю? (Сосна)
- Яке дерево, найбільш оспіване Т. Шевченком, є символом України та оберегом рідного дому має великі лікувальні властивості? (Верба)
- Яке білокоре дерево найраніше розпочинає весняний сокорух? (Береза)
- Яке дерево має лікувальні властивості, його плоди схожі на гриби? (Дуб)

Лісовичок.

Сьома зупинка «Буду я природі другом». Конкурс на кращий вірш про дерево.

Лісовичок.

Восьма зупинка «Фіточай». Конкурс. Впізнай чаї з дерев. Підведення підсумків.

Вірш.

Треба любити садити ліси.

Ліс любити, синку, треба

Не лише за тїнь, росу.

Не тому, що він для тебе
Дарував свою красу.
Ліс - багатство, слава краю.
Він могутній, він живий.
Він од посух заступає
Лан широкий степовий...
Ліс - то сила для людини,
Ліс - окраса всіх країн...
Ліс безсмертний!

Адже ж люди, берегти повинні ліс!

Дослід 1. «Чим пахне липовий чай?»

Припущення дітей: пахне звичайним чаєм.

Хід досліду:

У склянці з окропом запарюємо липовий цвіт. Даємо йому час настоятися під кришкою і коли схолоне смакуємо, відчуваючи аромат і нюховими і смаковими рецепторами. Висновок: липовий чай пахне солодом і медом.

Дослід 2. «Який мед солодший?»

Припущення дітей: найсолодший цукор.

Хід досліду: впевнившись, що у дітей немає алергії на мед кожному дається невелика кількість меду різнотрав'я, липового та гречаного, а також звичайний цукор та склянки з водою. Смакуючи діти визначають, що є найсолодшим. Висновок: найсолодший липовий мед.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Пісочна країна»

Ауфтакт.

Загальна площа групової кімнати 45м кв, ігрова площа 24м кв. Розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Створити індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування.

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації. Організатор запитує, яка зараз пора року і чим найбільше люблять дітки гратись в цю пору.

Вихід ігромайстра в гру. Ознайомити дітей з осередком для гри і розглянути атрибути до цих ігор. Організатор пропонує відгадати загадки та емоційно налаштувати дітей на гру.

Він жовтенький і сипучий,
У дворі лежить у кучі.
Якщо хочеш - можеш брати
І фортецю будувати,
Тільки воду мусиш мати.
Для веселої дітвори

Привезли до нас у двори,
Я люблю його копати
І пасочку випікати.
Тільки потрібен мені совок.
Що копаю я? - ...(пісок)

Включення ігрової енергії. Організатор проводить з дітьми бесіду про те що нам потрібно допомогти Пісочній феї.

Орієнтовний хід бесіди:

Ігрова ситуація прихід Пісочної Феї.

Діти хто до себе нас кличе? А хто головний в пісочній країні?

А ось і сама Пісочна Фея.

(організатор заносить до групи ляльку – Пісочну Фею)

Пісочна фея: Малята, мені та жителям пісочної країни потрібна ваша допомога. У нас трапилася біда. Скоріше вирушаємо.

Організатор : Але, щоб потрапити до пісочної країни, потрібно дуже сильно, всієї душею, усім серцем повірити у чудеса і разом промовити чарівні слова. Давайте разом промовимо чарівні слова. (Діти закривають очі і повертаються навколо себе, промовляють слова)

Пісочна Фея нам допоможи,
В країну чарівну перенеси,
В долоньки ми поплескаємо
Раз, два і три,
В пісочній країні опинимось ми!

Викладення умов гри. Організатор ознайомлює дітей з місцем гри і за необхідності і бажання дітей спільно його допрацьовує. Діти спільно з організатором розглядають ігрові атрибути, додають недостатні, прибирають зайві.

Мета: розширити та поглибити уявлення дітей про пісок: сухий, вологий; зокрема пісок, закріпити властивості, колір піску, виконувати ігрові вправи з піском та робити висновки з власних досліджень; розвивати цікавість до спостережень за доквіллям; виховувати пізнавальний інтерес до найближчого оточення. розвивати пам'ять, логічне мислення, увагу, мовлення та дрібну моторику рук; формувати навички колективної гри; виховувати естетичний смак, бажання грати з піском, вміння проявляти позитивні емоції; розвиток пошуково-дослідницької діяльності.

Матеріали: пісок, пісочний овзяючи , лійки, пісочний млин, вода, трубочки для піску, підставки, клей.

Підготовка до гри: організатор пропонує закріпити правила поведінки у пісочниці.

Давайте розповімо про правила поведінки у пісочниці. Не можна викидати пісок з пісочниці.

- Не можна кидати пісок в інших дітей
- Не можна брати пісок у рот.
- Після гри в піску треба вимити ручки.

Діти стають біля пісочного столу.

Хід гри

Організатору слід наголосити на колективному характері гри. Всі працюють разом, при цьому дотримуються встановлених правил. Організатор наголошує, що в ході гри потрібно не заважати один одному, за допомагати. Діти виконують завдання, самостійно беруть матеріал для гри.

Організатор: А ось і пісочна країна. Цей пісок не простий, він чарівний. Він може чути, слухати, розмовляти.

Дослід 1.

Організатор пропонує взяти щіпку піску, покласти на долоні і розтерти. Тоді організатор пропонує дітям питання:

Що відчувається?

Чому не розтирається пісок?

З чого він складається?

Якого кольору окремі піщинки?

Якого розміру?

Чи скріплюються в грудку.

Дослід 2.

Організатор пропонує взяти трішки сухого піску й з висоти піднятої руки висипати його на дощечку для ліплення. Що сталося з піском? Чому? Чому на дощечці пісок розсипався по всій ділянці? Сухий пісок - сипкий.

Дослід 3.

Показати властивість піску пропускати воду, а глини - утримувати.

Матеріал. Три банки – одна з піском, друга з глиною, третя з водою. Налити у банки – з піском і глиною – однакову кількість води й спостерігати, як вона просочується.

Висновок. Пісок пропускає воду, а глина - ні.

Дослід 4.

Організатор пропонує побути чарівниками - малювати сухим піском.

Матеріал: сухий пісок, аркуші паперу з намальованими картинками, ключі олівці.

Запропонувати клею чим олівцем обвести весь малюнок, а потім на клей насипати сухий пісок.

Струсивши зайвий пісок подивитися, що вийшло.

Висновок: Сухим піском можна малювати.

Організатор: Пісочна країна стала веселішою, кольоровою! Пісочна Фея каже вам: «Спасибі, мої маленькі друзі!

А нам вже час повертатися в дитсадок.

Знову з пісочком

Нам пора прощатись.

Будемо не раз ще

З вами зустрічатись.

Швидко руки витирайте

І в садочок повертайтеся

(По закінченню роботи запропонувати дітям вимити руки)

Заключний етап-прощання.

Молодці! Впорались зі своїми завданнями! Ось скінчилась наша гра вже закінчувати пора. А тепер скажіть мені що сподобалось? Де ми побували? Що малювали? Давайте подякуємо пісочку за красиву казку. (Дякуємо пісочок)

Діти отримали позитивні емоції при проведенні даних дослідів. Організатор дякує дітям за цікаву гру і запитує чи сподобалась вона дітям. Наголошує, що завжди потрібно працювати старанно, не поспішати і допомагати іншим.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Розкажи про комаху»

Ауфтакт. Організовуючи дидактичну гру дошкільника, слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Місце для гри слід обирати таке, щоб діти могли спокійно грати і не заважати іншим. Попередньо дорослий підбирає матеріал, який має відповідати віку дітей, вимогам безпеки та естетичним вимогам. Визначити кількість граючих. Підготуватися до гри самому вихователю: він повинен вивчити і осмислити весь хід гри, своє місце в грі та методи керівництва грою. Розігріти голосові зв'язки, вивчивши вірші про зиму та птахів.

Вихід ігромайстра у гру

Організатор створює у дітей емоційне піднесення через прослуховування музичних композицій (шум лісу, спів цвіркуна, дзижчання бджоли, мухи, спів пташок), розглядання картинок із зображенням комах та ознайомлення дітей з середовищем існування, раціоном харчування, способом пересування, яке значення відіграють в природі. Через художнє слово налаштовує дітей на гру з допомогою вірша, загадки.

Вірш

Яснооке видиво
Здалеку прийшло,
Видимо-невидимо
Квітів принесло.
Дітям стало весело
Літечко прийшло
І намет над плесами
Голубий звело.

Загадки

В небі ластівка летить,
Звітром листя шелестить,
Воду п'є лелека.

Сонце палить. Спека.
Дозріває жито.
Яка пора?(Літо)
Серед літабіля липки
Виграють сопілки, скрипки.
Це не скрипки, не сопілки,
То медок збирають ... (Бджілки)
Наче птиця, криламає,
Все літаєтаспіває:
- Я медок вам nanoшу,
Не чіпайте, бо вкушу! (Бджілка)
По травичці він стрибає
І сюркоче, і співає,
Заливається, як дзвоник,
Називають його ... (Коник)
Прилетіла цокотуха,
Щось торочить понад вухом.
Всім набридла байка ця
Без початку і кінця.(Муха)
Навесні барвіста квітка
На галявині розквітла.
Лиш поглянути хотіли,
Враз знялась і полетіла.(Метелик)
Ця комашка-розумашка
І працює дуже важко.
В земляну свою хатинку
Тягне довгу соломинку.(Мурашка)
Хтолітає над лужком
Наче вертоліт,
За пальне поп'є нектар
Й знову у політ?(Бабка)

Включення ігрової енергії

Організатор читає дітям оповідання В.Сухомлинського: «Два метелики».

Над зеленим лугом літали два метелики. Один – білий, другий – червоний. Зустрілися, сіли на зеленому листочку та йхваляться.

Білий метелик каже:

- Мої крильця найкрасивіші, бо я схожий на білу хмаринку. А червоний каже:

- Ні, мої крильця найкрасивіші, бо я схожий на сонце.

Та зайшло сонце. Смеркло. І обидва метелики посіріли.

Проводиться бесіда за текстом:

Хто ж прилетів на зелений луг?

Якими були метелики?

Про що вони сперечалися?

Що сталося з метеликами далі, чим закінчилася казочка?

Сподобалися вам метелики?

Чим сподобалися, а чим ні?

Викладення умов гри

Організатор ознайомлює дітей з місцем, планом та зі містом проведення гри, з дидактичним матеріалом, який буде використовуватися у грі. Пояснює правила і хід гри, навчає ігровим діям в процесі яких, організатор вчить дітей правильно виконувати дії, доводячи, що в іншому випадку гра не призведе до потрібного результату. Організатор визначає свою роль у грі як учасника, вболівальника чи арбітра (визначається віком дітей, рівнем їх підготовки, правил гри).

Педагог стимулює дітей до того, щоб якомога більше їх брали участь у грі, враховуючи індивідуальні психологічні особливості та побажання.

Матеріал гри Ігрові поля із зображенням комах. Контейнер для комах, лупи, сачки.

Хід гри

На першому етапі гри, організатор пропонує дітям розповісти про комаху, орієнтуючись на малюнки - підказки: чим харчується, повзає чи літає, де живе, яку користь приносить. Дитина розказує про комаху, а організатор допомагає аргументувати її відповідь.

На другому етапі, організатор пропонує: на прогулянці, за допомогою пластикового контейнера, сачка та лупи, роздивитися комаху в природному середовищі та пригадати відповіді сказані в групі.

Заключний етап

Організатору необхідно потурбуватись про таке закінчення гри, яке викликало б у дітей гострий емоційний стан і бажання зберегти в житті колективу все найкраще, що подарувала гра, а головне – підтримати інтерес до процесу гри. Організатор повинен відмітити, хто з дітей найкраще впорався із завданням, відмітити коректно дітей, у яких були помилки, але з надією, що наступного разу, вони обов'язково справляться з заданою метою в повній мірі.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру наголошує про роль та значення комах у житті людей, про важливість, необхідність оберігати природу.

Осінь

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності

«Дерева, листя і плоди»

Ауфтакт

Організатор пропонує дітям зручно влаштуватись на килимку та уточнює кількість учасників гри (підгрупа дітей, 10-12 дітей). Пропонує дітям розробити правила та притримуватись їх під час виконання гри.

Вхід ігромайстра в гру. Вихователь ознайомлює з осередками гри, атрибутами. Використовує позитивні емоції налаштовує дітей на гру за допомогою словесно-дидактичної гри, загадок, віршів на природну тематику.

Загадки про хвойні дерева

Сніг її не налякає,
І на спеку не зважає
Зелені навіть взимку,
Має з голочок хустинку. (Сосна)
Чорно-біла одежина.
Зверху-листяна хустина.
Як весна-дарує сік
Пемо радо цілий рік. (Береза)
Зелені їжачки почіплялись за гілки
Хто зірветься з деревини
Той колючу шубу скине. (Каштан).
Як дерево називається,
Що влітку в білий пух одягається?(Тополя)
Плаче над водою
Із розплетеною косою. (Верба)
Стовбур рівний, як колона,
А листочки, як корона. (Клен)

Вірш

- Нащо у дерева стільки гілок?
Це – щоб гойдати веселих пташок,
Щоб перехожому затінок дати
Чи од дощу у негоду сховати.
Ну, а навіщо такий стовбурище?
Щоб підіймати вище і вище
В небо, туди, де птахи та блакить,
Де золотаво сонце горить.
Нащо ж тоді довжелезне коріння?
Щоб вітровіям злим не коритись
І пам'ятати: лиш той змалів,
Хто не полишив своєї землі.

А. Костецький.

Включення ігрової енергії

Мета: розвивати уважність, пізнавальні здібності, мовлення, виховувати бережливе ставлення до природи, організатор проводить з дітьми бесіду про дерева, листя та плоди.

Варіант словесно-дидактичної гри

Дидактична гра «Склади дерево» (уточнення частин дерева, моделювання цілого з частин). Ігрова ситуація. Діти в лісі, де ростуть одні ялини. «Куди ми потрапили? Які дерева тут ростуть?» Введення нового слова в активний словник - ялинник.

Матеріал гри: демонстраційний: малюнок(картинка) дерев, плодів, листків різної форми. Роздатковий: дерево і листки, прозорі стакани, вода, фартушки.

Хід гри:

Діти пригадують правила роботи в групі.

Не шуміти, не стрибати,

Старшого не перебивати,

Без дозволу нічого не брати

І уважно слухати і пізнавати.

Дослід №1 ”З якого дерева листочок?”

Хід дослід

Запропонувати дітям доторкнутися до листочка і плода дерева.

-Який він?(різний за формою). Потримати в руках кілька секунд.

-Чому листочки різні. Назви листочків (Тополя, Горобина, Ялина, Верба, Клен, Сосна, Вільха, Каштан, Береза, Дуб, Осика, Липа).

Дослід №2 “Чи тоне листочок у воді?”

Хід дослід

Вихователь наливає в прозорі стакани з глечика воду. І пропонує дітям покласти в ці стакани листок з дерева.

-Що відбувається в стаканах?(Листок тримається на плаву)

-Чому листок не потонув у воді?

Заключний етап, прощання

Молодці! Ви сьогодні були справжніми дослідниками та дізнались багато цікавого про дерева та їх плоди.

- Ви задоволені своїми експериментами?

- Що вам сподобалось сьогодні робити?

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Вода в житті людини»

Аутфакт

Організовуючи дослідницько-пошукову діяльність слід враховувати час та місце проведення, тривалість гри. Створити індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування, формування соціального досвіду дітей

засобами ігрової діяльності. Попередньо дорослий підбирає матеріал, який має відповідати вимогам безпеки та естетичним вимогам.

Вихід ігрового майстра

За допомогою віршів, загадок, прислів'я, казки вихователь налаштовує дітей на гру, використовуючи позитивні емоції.

Дощова осінь

Водить осінь хороводи
То із листя, то з дощів.
На прогулянку виходять
Парасолі і плащі.
Там розмову парасолі
Із плащами завели:
«Ах, як довго у неволі,
У темниці ми були.
Та вернулися тумани,
Задощило в небесах,—
І ми знову у пошані,
Знов нас носять на руках».
І прийшли тоді до згоди
Парасолі і плащі,
Що найбільша насолода —
Це коли ідуть дощі.

Прислів'я

Осінь іде — дощі за собою веде.

Дощик

Дощик, дощик, ти вже злива!
Плаче груша, плаче слива!
Ти періщить заходився,
Соловейко застудився.
А тепер лежить під пледом,
П'є гарячий чай із медом.

(Ліна Костенко)

Загадка

Вітер хмари всі збере
І на землю щось впаде.
Мокрі квіти та трава
Не гуляє дітвора. (Дош)
Пухнаста вата,
Летить крилата.
Чим вона нижче,
Тим дощик ближче. (Хмара)
Коли мене нема всі чекають,
Коли прийду — тікають. (Дош)

Казка про Краплинку

Жила - була маленька Краплинка. А жила вона в хатинці-хмаринці разом із іншими краплинками. Була вона веселою, непосидючою: стрибала із неба на землю, із землі на небо! Ви запитаете, як це можливо, а ось так!

Разом з дощиком, своїм старшим братиком, одного ранку вибралися вони із хмаринки та й помандрували на землю. Краплинка впала на листочок дерева липи, з листочка скотилася на травичку, а звідти потрапила у струмок.

Підхопив струмочок нашу мандрівницю поніс у річку. А поруч безліч таких самих краплинок і всі вони поспішали.

Припекло сонечко, водичка почала нагріватися. І краплинки стали легенькими та почали підніматися вгору. Всі вони перетворилися на пару. Немов на повітряних кульках понесло їх до хатинки – хмаринки. Високо в небі краплинки знову збиралися разом і відпочивали, щоб згодом із дощиком потрапити на землю.

Включення ігрової енергії

Встановивши контакт з дітьми вихователь проводить бесіду про дощ і воду. Високо в небі плывуть хмари, вони ніколи не бувають «сухими», навіть якщо не проливаються на землю дощем. Тому, що хмари - це багато - багато крихітних крапельок води. Коли крапельок в хмарі збирається досить багато, вони стають занадто важкими для неї і тоді випадають на землю дощем. Отже, дощ - це вода. А вода має такі властивості: прозора, рідка, без кольору, без запаху, без форми. Вода дуже важлива для всіх живих істот, без неї не можуть жити: рослини, тварини, людина (людям вода потрібна для їжі, пиття, для миття тіла, предметів). Вода - джерело життя; вода необхідна для підтримання та забезпечення життя людини.

Дидактична гра «Вода в житті людини»

Мета: розвивати інтерес до об'єктів природного довкілля, допитливість, зосередженість, зорову пам'ять, увагу. Виховувати бережливе ставлення до води.

Матеріал: ілюстративні зображення застосування води та дії з водою.

Хід гри

Вихователь показує картинку, а діти дають відповідь, для чого використовують воду на цій картинці.

Дидактична гра « Ми крапельки»

Мета: розвивати емпатію, уяву, мислення, зв'язне мовлення, уміння робити висновок. Виховувати дбайливе ставлення до води. Закріплювати уявлення про кругообіг води в природі.

Матеріал: паперові корони з малюнками крапельок, капелюх мами хмари; схема кругообігу води в природі.

Хід гри

Діти одягають паперові корони з малюнками, а вихователь перетворюється в маму хмаринку і пропонує дітям перетворитися в крапельку дощу. Мама хмаринка дає дітям крапелькам завдання полетіти на Землю, полити рослини, напоїти тварин, людей (кожна дитина сама вибирає свій варіант), а коли пригріє сонечко повернутися до мами хмаринки і

розповісти про свою подорож. Діти розбігаються, виконуючи кожен своє завдання, потім збігаються разом, стають один за одним, утворюючи струмок. Потім струмочки з'єднуються в річку (роблять невелике коло), а річка впадає в море (роблять велике коло). Тут пригріває сонечко і мама хмаринка просить їх повернутися додому. Вона радіє поверненню краплинок і запитує, що вони робили на землі, кому допомагали.

Викладення умов гри. Етапи:

I етап - підготовка до пошукової діяльності в природі – має бути спрямований на виявлення їхніх знань про певні об'єкти та природні явища і створення атмосфери зацікавленості.

II етап - початок досліду, який розпочинається із висунування припущення.

III етап - перебіг досліду та подальший обмін думками.

IV етап - заключний, на якому відбувається обговорення результатів досліду, початкові припущення підтверджуються або спростовуються.

Експериментально - дослідницька діяльність

Дослід №1

Припущення: Вода - це рідина

Хід досліду. На столі стоїть дві склянки: одна з водою, друга порожня. Склянку з водою потрібно перелити в порожню. Ми бачимо, що вода ллється.

Висновок. Вода - рідка речовина.

Дослід №2

Припущення. Вода прозора

Хід досліду. Дві склянки: одна з водою, друга з молоком, ложки поставити в обидві склянки. В склянці з водою ложку видно, а з молоком – не видно.

Висновок: вода не має кольору, вона прозора.

Дослід №3

Припущення. Вода не має форми.

Хід досліду. Вливаємо воду на скло, вона розлилася по склі.

Висновок: вода розтікається

Дослід №4

Припущення. Вода має форму посуду, в якому знаходиться.

Хід досліду. Візьмемо різні за формою посудини: склянку, вазу, тарілку і наллємо туди води. Чи змінила воду форму?

Висновок: вода набуває форми того предмета, у якому налита вода.

Дослід №5

Припущення. Чиста вода не має запаху

Хід досліду. Визначаємо чи пахне вода і сік. Нюхаємо воду, а тепер сік.

Висновок: вода не має запаху, а сік пахне.

Дослід № 6

Припущення. Смак води залежить від розчинених в ній речовин.

Хід досліду. Запропонувати дітям скуштувати воду на смак. Вода без смаку. Потім розчинити цукор і сіль. Якою на смак стала вода?

Висновок: вода буває різна на смак, якщо додати цукор, сіль.

Дослід №7

Припущення. Буває вода чиста і брудна

Хід досліду. Розглянути дві склянки з водою, чистою і брудною. Кинути в обидві склянки предмети і показати, що в брудній воді предмети погано видно. Звернути увагу, що брудну воду пити не можна.

Висновок: вода буває чиста, прозора, її можна пити, брудну воду пити не можна.

Дослід №8

Припущення. Із сильно намоченої губки - сильний дощ, а слабо намоченої губки - слабкий дощ.

Хід досліду. На столі стоїть дві тарілки з водою. В одній багато води, а в другій - мало. Якщо уявити, що губка – це хмаринка і намочити де багато води, а потім стиснути, то буде сильний дощ, а де мало - слабкий дощ.

Висновок: з великої хмари іде сильний дощ, а з малої слабкий.

Заключний етап

Вихователь висловлює подяку та враження від проведеної гри і дослідів. Діти багато дізнались про воду, що вона дуже потрібна і її треба берегти, закривати кран, не кидати сміття у водойми.

Є вода - ростуть рослини,
Ліс, сади, рясні поля.
Це чудово для людини,
І радіє вся земля.
Дощик іде рясний,
Зростає лісок запальний,
Шумить нехай море завжди,
Хай буде багато води
Якби на всьому світі не стало вмить води,
То не було би більшої для всіх людей біди
Щоб чиста та цілюща вода була завжди,
Давайте її будемо берегти.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Що буває восени?»

Ауфтакт

Організовуючи дидактичну гру дошкільника, слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Місце для гри слід обирати таке, щоб діти могли спокійно грати і не заважати іншим. Попередньо дорослий підбирає матеріал, який має відповідати віку дітей, вимогам безпеки та естетичним вимогам. Визначити кількість граючих. Підготуватися до гри самому вихователю: він повинен вивчити і осмислити весь хід гри, своє місце в грі та методи керівництва грою. Розіграти голосові зв'язки, вивчивши вірші про зиму та птахів.

Вихід ігромайстра у гру

Організатор створює у дітей емоційне піднесення через прослуховування музичних композицій (шум лісу, гуркіт грому, шум дощу, вітру), розглядання картинок із зображенням осінніх явищ. Через художнє слово налаштовує дітей на гру з допомогою віршів, загадок, скоромовок, прислів'їв.

Вірш

Осінь фарби готувала,
У відерця наливала.
Змішувала, чаклувала,
Потім все розфарбувала.
Придивіться, все довкола
Стало різнокольоровим!

Загадки

В жовте лист пофарбувала,
Урожай з полів зібрала.
Золотила вербам коси
Чарівна цариця – ...*(Осінь)*
На городі восени
Лежать жовті кабани,
Прив'язані за хвости,
Щоб не здумали втекти.*(Гарбузи)*
Народила земля –
зберемо ти і я.*(Урожай)*
Коли нема – чекають,
Коли прийду – тікають.*(Дощ)*
У барлогу піду спати,
Щоб зиму перечекати.
Коли тепло прийде назад-
І я повернуся до вас.*(Ведмідь)*

Скоромовки

Стигле гроно винограду
Ганна принесла із саду.
Чорно-білий чорногуз
У болото чорне вгруз.

Прислів'я

Літо дає коріння, а осінь – насіння.
Весна красна квітами, а осінь – плодами.
Осінь усьому рахунок веде.
Восени і горобець багатий.

Включення ігрової енергії

Організатор читає дітям легенду про осінь.

«Колись давно на нашій землі, в одному забутому всіма селі, жила стара чаклунка з чотирма дочками. Вона передавала їм свої знання, дочки прислухались до матері і намагались запам'ятати всі поради. Найкращою ученицею була третя дочка, яку звали Осінь.

В дитинстві вона була найсумліннішою, помагала односельцям. Недаремно її назвали на честь найбагатшої і найщедрішої пори року. Мрією дівчинки було знайти зілля, яке зацвітає раз на сто років. Цю квітку може зірвати тільки людина з чистим серцем і думками. Але душа того, хто зірве її, мусить покинути тіло.

Одного разу трапилось так, що Осінь побачила чарівну квітку, краса якої була незрівнянна. Тільки дівчина зірвала квітку, як відчула слабкість і впала нежива. Мати підхопила своє дитя і почала гірко плакати. Стрепенувся осінній ліс, скинув своє пишне вбрання, птахи перестали співати.

І до нинішнього дня, коли настає осінь, разом з матір'ю дівчини сумує вся природа. За нею плаче небо, птахи покидають свої домівки, а ліс жовкне і скидає золоте листя.

Викладення умов гри

Організатор ознайомлює дітей з місцем, планом та зі містом проведення гри, з дидактичним матеріалом, який буде використовуватися у грі. Пояснює правила і хід гри, навчає ігровим діям в процесі яких, організатор вчить дітей правильно виконувати дії, доводячи, що в іншому випадку гра не призведе до потрібного результату. Організатор визначає свою роль у грі як учасника, вболівальника чи арбітра (визначається віком дітей, рівнем їх підготовки, правил гри).

Педагог стимулює дітей до того, щоб якомога більше їх брали участь у грі, враховуючи індивідуальні психологічні особливості та побажання.

Матеріал гри

Ігрові поля із зображенням видів діяльності, явищ природи. Інструменти для збору урожаю: відерця, граблі, лопата. пропонує дітям розповісти про осінь. Дитина розказує про явища природи, види діяльності, а вихователь допомагає ар

Хід гри. На першому етапі гри, організатор гугментувати її відповідь.

На другому етапі, організатор пропонує під час організованої діяльності або на прогулянці, за допомогою відповідного обладнання на дослідній ділянці зібрати урожай.

Заключний етап

Організатору необхідно потурбуватись про таке закінчення гри, яке викликало б у дітей гострий емоційний стан і бажання зберегти в житті колективу все найкраще, що подарувала гра, а головне – підтримати інтерес до процесу гри. Організатор повинен відмітити, хто з дітей найкраще впорався із завданням, відмітити коректно дітей, у яких були помилки, але з надією, що наступного разу, вони обов'язково справляться з заданою метою в повній мірі.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру, наголошує про те, що кожна пора року має як свої переваги і недоліки, але разом з тим є прекрасною і неповторною.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Пригоди Капітошки»

Ауфтакт.

Загальна площа групової кімнати 45м кв, ігрова площа 24 м кв. Розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Створити індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування.

Організатор створює предметно – ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації. Організатор повідомляє, що до нас сьогодні в гості завітав Капітошка. У нього сталася прикра історія його сестри краплинки загубилися і він просить допомогти їх знайти.

Вихід ігромайстра в гру.

Ознайомити дітей з осередком для гри і розглянути атрибути до цих ігор. Організатор пропонує відгадати загадки та емоційно налаштувати дітей на гру.

Ми кажемо: вона тече,
Ми кажемо: вона виблискує,
Вона біжить завжди вперед,
Але нікуди не тікає. (Вода)
У морях і річках живе,
Але часто по небу літає.
А як набридне їй літати,
На землю знову осідає. (Вода)

Включення ігрової енергії. Організатор проводить з дітьми бесіду про властивості води та її значення в житті людини.

Орієнтовний хід бесіди:

У куточку природи: біля рослин. Квіти треба поливати, вони живі, без води засохнуть, зав'януть, їм потрібна вода.

Біля акваріуму: рибки живуть у воді, без нього вони загинуть, їм потрібно багато води, щоб плавати.

- Діти, а яка вода потрібна рибкам чиста чи брудна? За рибками потрібно доглядати, чистити акваріум, міняти воду, стежити, щоб рибкам в ньому було затишно.

Біля раковини (мийки): помічнику вихователя треба багато води, щоб мити посуд, витирати пил, прибирати в групі.

В ігровому куточку: вода потрібна, щоб мити брудні іграшки і прати лялькам одяг.

Біля столу, на якому стоїть графин з водою: вода потрібна, щоб ми могли її попити.

У туалетній кімнаті: вода потрібна, щоб діти могли мити руки і обличчя, виконувати необхідні гігієнічні процедури.

Викладення умов гри.

Організатор ознайомлює дітей з місцем гри і за необхідності і бажання дітей спільно його допрацьовує. Діти спільно з організатором розглядають ігрові атрибути, додають недостатні, прибирають зайві.

Мета: сформувати у дітей уявлення про основні властивості води: прозора, рідка, без кольору, без запаху, розчиняє деякі речовини; розвивати активне пізнавальне ставлення до природи, дослідницький підхід до пізнання властивостей води; сприяти створенню теоретичної бази для інтелектуального розвитку дошкільнят. Уточнити уявлення дітей про те, що вода дуже важлива для всіх живих істот, без неї не можуть жити рослини, тварини, людина (людям вода потрібна для їжі, пиття, для миття тіла, предметів, які є в приміщенні). Сформувати у дітей знання про значення води в житті людини: вода - джерело життя; вода необхідна для підтримання та забезпечення життя людини. Прищеплювати бережливе ставлення до води. Активізувати і збагатити словник дітей іменниками, прикметниками та дієсловами по темі заняття. Виховувати моральне й естетичне ставлення до навколишнього світу, виховувати правильне ставлення до свого здоров'я.

Матеріал: роздатковий: вода, харчові барвники, стакани прозорі, палички для перемішування, серветки, підставка, іграшки з різних матеріалів, пісок, глина, дрібні камінці.

Підготовка до гри:

Організатор пропонує дітям вивчити вірш.

Хлюп – хлюп – хлюп водичка –

Буде в мене чисте личко.

Подавайте сюди мило,

Щоб я ручки помила.

Мию носа, мию вушка –

Я у мами чепурушка!

Хід гри:

Дослід 1.

Організатору слід наголосити на колективному характері гри.

Всі працюють разом, при цьому дотримуються встановлених правил. Організатор наголошує, що в ході гри потрібно не заважати один одному, за допомагати. Діти виконують завдання, самостійно беруть матеріал для гри.

Під час гри організатор пропонує дітям розповісти, які є властивості води. Організатор пропонує дитині, за допомогою пензлика, перенести барвник у стаканчики з водою. Організатор пояснює, як створювати нові відтінки шляхом змішування кольорів, а також розказує від чого залежить насиченість кольору.

Тоді запропонувати дітям питання:

1. Які ви знаєте властивості води?
2. Пригадати які діти отримали кольори в ході даного дослідю.
3. Встановити послідовність даного дослідю.

Дослід 2.

Організатору слід наголосити на колективному характері гри. Всі працюють разом, при цьому дотримуються встановлених правил. Організатор наголошує, що в ході гри потрібно не заважати один одному, за допомагати. Діти виконують завдання, самостійно беруть матеріал для гри.

Організатор пропонує виконати дослід «Тонуть чи ні предмети у воді?».

Припущення: Легкі предмети плавають, важкі тонуть.

Організатор пропонує у прозору посудину, користуючись умовною міркою, опустити піску, глини, дрібних камінців, по 2–3 предмети однакової форми та об'єму, але з різного матеріалу (дерева, скла, пластмаси, паперу, тканини, воску), використовуючи послідовні дії. Вчити дітей пояснювати поведінку цих предметів у воді. Чому деякі з них плавають, інші тонуть, а окремі розчиняються, змінюючи забарвлення води.

Тоді поставити дітям питання:

1. Чому деякі предмети плавають, а інші тонуть?
2. Чому пісок розчиняється у воді?
3. Чи змінює вода забарвлення після занурення предметів?
4. Чи води стає більше чи менше після занурення іграшок?

Заключний етап-прощання.

Молодці! Впорались зі своїми завданнями! Допомогли Капітошці знайти краплинки води.

Діти, давайте ще раз скажемо Капітошці, де ж у нас живуть сестрички-крапельки.

Для чого нам потрібна вода?

Як потрібно берегти воду?

Діти, Капітошка всім дякує за те, що ви так добре знаєте її сестричок-крапельок. І дарує нам на згадку про себе чарівні крапельки, які будуть поїти нас цілющою силою. Тільки ви не забувайте про користь води і дбайливе до неї ставлення.

(Кожній дитині вручається крапелька)

Спасибі тобі Капітошка, і вам, діти, спасибі за вашу активну і зацікавлену роботу на занятті.

Діти отримали позитивні емоції при проведенні даних дослідів. Організатор дякує дітям за цікаву гру і запитує чи сподобалась вона дітям. Наголошує, що завжди потрібно працювати старанно, не поспішати і допомагати іншим.

Зима

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Знайди пару для рукавички»

Аутфакт

Організатор гри розміщує матеріал по периметру ігрової площі для дітей молодшої групи; створює індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування.

Вихід ігрового майстра

Познайомити дітей з осередком для гри. Розширювати світогляд дітей і одночасно сприяти подальшому збагаченню змісту гри, налаштовуючи дітей на гру з допомогою вірша, загадок, прислів'я.

Вірші

Зимонька

Зимонько, голубонько

В білім кожушку,

Любимо ми бігати

По твоїм сніжку.

Всім рум'яним личенька

Ти о цій порі

І ладнаєш ковзанки

В нашому дворі.

Веселий сніг

Падав сніг, падав сніг

Для усіх, усіх, усіх

І дорослих, і малих,

І веселих і малих

І веселих і сумних.

Всіх, хто гордо носа ніс,

Він тихцем сідав на ніс

А роззявам, як на сміх,

Залетів до рота сніг

Вереді за комір вліз

І довів його до сліз

А веселі грали в сніжки –

Сніг сідав їм на усмішки

І сміявся з усіма:

Ой зима, зима, зима. (О.Сенатович)

Прислів'я

Багато снігу – багато хліба.

Зима біла, та не їсти снігу, а все – сіно.

Включення ігрової енергії

Для розширення знань дітей вихователь проводить бесіду про зиму: холодна, морозна, весела, біла, снігова; про властивості снігу: білий, лапатий, пухнастий, мокрий, холодний, брудний і що можна робити із снігом взимку: грати в сніжки, ліпити сніговика, кататись на санчатах і лижах.

Сніг відіграє велику роль у житті рослин. Доторкнувшись до снігу ми відчуваємо холод. Але це нам здається, що він холодний, а для землі це справжня шуба. Сніг не пропускає від землі тепло і таким чином створює

парничок для рослин. Під снігом не вимерзають трави, посіви на полях, тому випадання великої кількості снігу взимку для світу рослин дуже важливо. Отже, ми дізнались, як сніг допомагає рослинам. Для закріплення теми можна провести словесно-дидактичні ігри.

Дидактична гра «Знайди пару для рукавички»

Мета: розвивати увагу, зорову пам'ять, мислення. Виховувати спостережливість, інтерес до гри. Вчити дітей знаходити предмети за подібністю.

Матеріал: картки-рукавички.

Хід гри: Вихователь роздає дітям по одній рукавичці, запитує чи тепло буде взимку гуляти, грати в сніжки в одній рукавичці. Пропонує дітям за сигналом відшукати другу рукавичку, орієнтуючись на предмет зображений на першій. Рукавички можна розкласти посеред килима в колі, за сигналом «Один, два, три – пару рукавичці знайди!» Діти шукають другу рукавичку і називають де права і ліва рукавички.

Дидактична гра «Зимові розваги»

Мета: розвивати мислення, зорову увагу. Закріпити знання дітей про зимові розваги; називати предмети, описувати дії зимових розваг.

Матеріал: тематичні ілюстрації.

Хід гри. Вихователь описує предмети зимових розваг, а діти повинні відгадати назву і їхнє призначення підібравши відповідну картинку.

Викладення умов гри

I етап - підготовка до пошукової діяльності в природі – має бути спрямований на виявлення їхніх знань про певні об'єкти та природні явища і створення атмосфери зацікавленості.

II етап - початок досліду, який розпочинається із висунування припущення.

III етап - перебіг досліду та подальший обмін думками.

IV етап - заключний, на якому відбувається обговорення результатів досліду, початкові припущення підтверджуються або спростовуються.

Хід

Дослід №1

Припущення: усвідомлення дітьми того, що «білий» не завжди означає «чистий», слід провести дослід про перетворення снігу на воду.

Хід досліду. Сніг взяти з кількох місць на ділянці дитячого садка в прозору посудину і занести в приміщення. Коли сніг розтане порівняти в якій посудині найбрудніша вода

Висновок: сніг брудний

Дослід №2

Припущення: що сніг холодний.

Хід досліду.

Винести в посудині воду різної температури і поставити у сніг. Спостерігаючи за змінами снігу навколо посудини (від тепла тане і перетворюється у воду) і температурою води у посудині (за короткий час вода охолоджується від холодного снігу).

Висновок: сніг холодний, а при нагріванні перетворюється у воду.
Сніг-це вода.

Дослід №3

Припущення: сніг ліпиться.

Хід досліду.

Коли відлига, запропонувати дітям зліпити сніжки. Так як сніг мокрий сніжки ліпляться добре.

Висновок: сніг ліпиться в теплу погоду.

Заклучний етап. Вихователь дякує дітям за гарну гру. Дякує за активність та за успішне виконання завдань.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Зимові фарби»

Ауфтакт

Загальна площа групової кімнати – 45 м. кв, ігрова площа - 24 м кв. Розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Створити індивідуальну, соціальну та загальну зону спілкування.

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри, підбирає ігрові атрибути та розташовує їх у легко доступному і безпечному місці.

Створення ігрової ситуації

Організатор повідомляє, що до нього звернувся художник, який загубив свої фарби. В свою чергу організатор пропонує дітям допомогти художнику виготовити фарби.

Вихід ігромайстра в гру

Ознайомити дітей з осередком для гри і розглянути атрибути до цих ігор. Організатор пропонує відгадати загадки та емоційно налаштувати дітей на гру.

У вогні не горить, у воді не тоне? (Лід).

Падало, падало та й лягло під скло? (Сніг та лід).

Включення ігрової енергії

Організатор проводить з дітьми бесіду про сніг та лід, та їх значення в житті людини.

Орієнтовний хід бесіди:

Діти, як Ви думаєте, хто такий художник? Що йому потрібно для роботи? Професія художника дуже складна і в той же час дуже цікава та творча.

У художника є помічники – це робочі інструменти, які допомагають йому малювати. Можливо, ви їх впізнаєте на картинці? (Організатор пропонує дітям переглянути картинки та серед запропонованих вибрати лише ті, які підходять для роботи художника).

Викладення умов гри

Організатор ознайомлює дітей з місцем гри і за необхідності і бажання дітей спільно його допрацьовує. Діти спільно з організатором розглядають ігрові атрибути, додають недостатні, прибирають зайві.

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей з властивостями снігу, під впливом низьких температур вона перетворюється на лід, колір води визначає колір льоду. Формувати уявлення про процес утворення льоду, про лід та його властивості, формувати вміння проводити досліди, розвивати вміння висловлювати власну думку, узагальнювати, застосувати здобуті знання; виховувати спостережливість, бажання пізнавати природу, розвивати причинно - наслідкові зв'язки.

Матеріал: сніг, стакани, гуаш звичайна, форма для заморожування льоду, сіль, палички для перемішування, підставка, серветки.

Підготовка до гри

Ознайомити дітей зі снігом та їх властивостями за допомогою ТЗН (технічних засобів навчання). Перегляд відеоролика, як утворюється сніг.

Організатор пропонує дітям вивчити вірш.

«Сніг»

Ну й бо ж снігу намело

Стало білим все село.

Біла стежка, біла річка,

Біла вишня і смерічка,

Біла хата, білі коні,

Тільки носики червоні. (Л. Куліш-Зіньків)

Хід гри

Дослід 1. Організатору слід наголосити на колективному характері гри. Всі працюють разом, при цьому дотримуються встановлених правил. Організатор наголошує, що в ході гри потрібно не заважати один одному, за допомагати. Діти виконують завдання, самостійно беруть матеріал для гри.

Під час гри організатор пропонує дітям перетворити сніг на воду. Тоді Заповніть формочки для заморожування льоду водою приблизно на дві третіх. Візьміть фарбу, яка добре розчиняється у воді (акварель, гуаш). Доручіть дитині, за допомогою пензлика, перенести фарби у формочки з водою. Організатор пояснює, як створювати нові відтінки шляхом змішування кольорів, а також розказує від чого залежить насиченість кольору. Тоді організатор виносить заповнені формочки на вулицю і через деякий час приносить в групу.

Організатор пропонує торкнутися льоду і відчути холод від замерзлих шматочків. Потім пропонує вийти на вулицю і погратись з пофарбованим льодом.

Тоді запропонувати дітям питання:

1. Як зі снігу нам вдалось отримати лід?

2. Пригадати кольори.

3. Встановити послідовність даного досліду.

Дослід 2. Організатору слід наголосити на колективному характері гри. Всі працюють разом, при цьому дотримуються встановлених правил.

Організатор наголошує, що в ході гри потрібно не заважати один одному, за допомагати. Діти виконують завдання, самостійно беруть матеріал для гри.

Організатор пропонує взяти кубик льоду, покласти його на тарілку. Посипати кубик льоду-сіллю. І поки сіль почне діяти, організатор пропонує зробити фізкультхвилинку.

На галяві край доріжки
Полетіли влучні сніжки,
І почався білий бій,
Закрутився у сувій.
Закрутився, покотився,
Під горою зупинився.
Зверху сніг
І знизу сніг,
І ніхто узнать не міг,
Де чиї стирчали ніжки.
Ой, весела гра у сніжки!

Що відбувається з льодом? Сіль змішується з льодом. Солоний лід тане швидше, ніж який не посипаний сіллю. Молодці, тепер відставте тарілки.

Тепер наш художник буде знати, що сіль не тільки у їжу кладуть для смаку а ще можна посипати лід, щоб швидше танув і ставав звичайною водичкою.

Тоді встановити причинно-наслідкові зв'язки і при цьому поставити наступні запитання:

1. Що відбувається з сіллю?
2. На що перетворюється сніг та лід?

Підвести дітей до висновків.

Заключний етап-прощання.

Молодці! Впорались зі своїми завданнями! Допомогли художнику виготовити нові фарби. Діти отримали позитивні емоції при проведенні даних дослідів. Організатор дякує дітям за цікаву гру і запитує чи сподобалась вона дітям. Наголошує, що завжди потрібно працювати старанно, не поспішати і допомагати іншим.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Бурулька»

Ауфтакт

Загальна площа 48 кв.м., ігрова площа 20 кв. м. Організатор гри розміщує матеріал по периметру ігрової площі відповідно до віку і росту дітей; створює індивідуальні, соціальні та загальні зони спілкування. Проведення дослідницько-пошукової діяльності можливе, за сприятливих погодних умов, на території ігрового майданчику групи. Форма спільної діяльності – інтегрована.

Вихід ігромайстра у гру

Вихователь використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою художнього слова та магнітофонного запису звуків (скрип снігу, шум вітру, капання води).

Вірші.

Бурульки

Світить сонце променисте,
Хоч зима надворі.
Заіскрилися, мов намисто,
Бурульки прозорі.
Тануть, стиха, на причілку,
Скапують сльозами.
Зовні схожі на сопілку,
Схожі й голосами.
Як подує свіжий вітер,
Тоненько заграють,
А як дуне ще сильніше –
Голосно співають.
Та помалу опадають,
Кришталево дзвонять –
То в останнє вже співають,
В кучугурі тонуть. (Павлусик Олег)

Ось бурулька...

Ось бурулька кришталева,
Між снігами - королева,
З найрухливіших краплинок -
Веселкових намистинок.
Прикував мороз до трону
Діамантову корону.
Примостилася на ринві,
Розкидає блиски дивні.
Має палку-чарівницю
І велику таємницю,
- Коли сонечко зігріє,
У його обіймах вліє.

Бурулька

Промінець проліз у шпарку,
Посріблив похмуру хмарку,
Сів на дах, а там - бурулька...
Крап! Упала перша булька.
- О - йо - йой, - кричить носата,
На даху мої малята,
Не тягни мене донизу...
О - йо - йой, впаду з карнизу!
- Не сумуй, бурулько - ненько,
Я зніму малят швиденько.

Підставляй свої долоньки...

Крап! Летять сини і доньки. (Наталя Карпенко)

Прислів'я та приказки

Взимку сонце крізь плач сміється.

Довгі і товсті бурульки із стріх - бути гождому літу.

Прикмети

Кола навколо місяця або сонця взимку - до морозу і тривалих хуртовин.

Світлі стовпи біля сонця - скоро істотно похолодає.

Якщо близько сонця «вуха» (короткі стовпи), то буде хуртовина і мороз.

Промені світла від сонця вниз спускаються - до холоду, вгору - до тепла.

Кола біля сонячного диска - до лютих, тріскучих морозів.

Багато зірок на небі - до холоду.

Рідкісні зірки - до хуртовини і негоди.

Дим з труби вниз опускається і по землі стелиться - до відлиги; вгору йде - до морозу.

Великі бурулі на піддашках - буде добрий урожай кукурудзи.

Загадки

Над будинками, над хатами

Дахи стали бородатими.

У березні бороди заплакали,

У день і вночі сльози крапали. (Бурульки)

Попід дах серед зими

Всілись білі кажани.

І донизу головою

Продрімали до весни. (Бурулька)

Росте прозорою – лише вниз,

Любить взимку кривлю і карниз. (Буруля)

Росте вона додолу головою,

Росте вона холодною зимою,

А тільки сонечко засяє,

Вона заплаче і зникає. (Бурулька)

Під нашим дахом це диво росте,

Сонце пригріє – вона відпаде. (Бурулька)

Оповідання.

Бурулька

Вранці сніг заблищав так, ніби зима жменями понасипала блискіток, і вони всі сяяли і промінилися.

А в садку, на тому розі будинку, де починалася ринва, з'явилася бурулька. Вона переливалася на сонці всіма кольорами райдуги. Вона була дуже гарна.

- Ви, напевне, з дорогоцінного каміння? - спитав її з пошаною маленький снігурчик.

«А може вона солодка, як цукерка», - подумав один хлопчик. Адже усім малим дітям бурульки здаються солодкими, і їх хочеться посмоктати.

Він схопив паличку і почав кидати нею в бурулька. Хлопчик уже уявляв собі, як це він покаже всім дітям, що в нього є така гарна бурулька.

Ой, як злякалися всі в садку, коли побачили, що робить хлопчик. І дерева, і пташки, а найдужче - стара ринва. По-перше, юна боялася, що хлопчик може помилково влучити в неї, по-друге, ця стара ринва не хотіла позбавлятися своєї прикраси, якою вона дуже пишалася. Раптом - трах! Хлопчик таки влучив у бурулька, і вона враз зламалася і впала.

- Моя бурулька! Моя бурулька! - радів хлопчик, підхопивши її руками. Він навіть рукавиці скинув, бо йому зробилося гаряче, коли він кидав палицю, і руки у нього були зовсім теплі.

Хлопчик тільки підніс бурулька до рота і хотів її посмоктати, як побачив, що на нього дивляться світлі блакитні очиці, і почув, що бурулька до нього заговорила:

- Ні, ні, ні, хлопчику, не бери мене в рот, не треба! Я розкажу тобі багато цікавого.

Хлопчик дуже здивувався, але звичайно, йому захотілося послухати її.

-Ти, мабуть, чарівна бурулька? – спитав він.

- Так, так,-сумно сказала бурулька.- Я зачарована, я заморожена, я заворожена, і я дуже дякую, що ти врятував мене... І я прошу: не губи мене, я дуже люблю стрибати, як ти, скрізь бігати і ніколи не сидіти на місці!

- Ти любиш стрибати? - ще дужче здивувався хлопчик.- Але ж ти висіла на старій ринві.

- Так, так,- підтвердила бурулька.- І, напевне, я пробула б там до весни, поки припекло б сонечко і я розтанула. Адже я не з дорогоцінного каміння і не з солодкого цукру. Я просто весела краплинка води. І зараз розкажу тобі про себе. Але боюся, коли б зима не схопилася, що мене там нема, і не помітила, що я з тобою,- вона тоді враз заморозить нас обох.

Так слухай. Я була вже веселою краплиною води. Я пливла в Дніпрі з мільйонами моїх сестричок до Чорного моря. Це були найкращі хвилини мого життя. Усі звали мене невгамовною, але то вітер не давав мені ані хвилинки спокою. Чого він хотів від мене? Я не знаю. Коли ми влилися в Чорне море, він здіймав страшні хвилі, вищі за цей будинок, перевертав човни і кидав пароплави, як трісочки. Та я, маленька краплинка, тікала завжди від нього.

Якось спересердя в тихий літній день, коли я цього зовсім не сподівалася, він виплеснув мене на берег, на гаряче каміння. Я обернулася парою і полинула в небо. Високо над землею я літала в білій хмарі і, коли раптово знову налітав вітер, я швидко падала на землю дощем і напувала її. Я не боялася потрапити під землю. Адже й там я рухалася, жила і знову виринала на світ веселим джерелом.

Якось біля нашого джерельця зупинилися троє бійців. Вони були стомлені, сірі від дорожнього пилу, але дуже веселі. З їхніх розмов я зрозуміла, що вони після війни повертаються вже додому.

- Умийтеся рідною водичкою! – сказав один з них і зачерпнув повні жмені джерельної води. І я потрапила на Його засмаглі, натруджені долоні і

вмила йому лице. Я була дуже щаслива з того. Коли він струсив краплі з рук на траву, я встигла побачити: лице його було вже зовсім не сіре, а молоде, красиве, і очі сяяли. Як це приємно, коли через тебе сяють і радіють! Ні, я таки часто була щасливою! Але я все поспішала далі. Я любила все нове і зовсім не злякалася, коли разом із своїми сестрами з одного джерела потрапила в довгі і темні труби. Там уже бігло багато води.

- Нічого страшного, нічого страшного! – казали старші. Ви ще не робили такої мандрівки? Це звичайний водовід, і скоро ми виллемося на білий світ.

Поки ми жили - бігли в водоводі,- ми всі дуже здружилися між собою і все балакали, гомоніли, розповідали про себе. Що ж нам було ще робити? Різні були серед нас. Одні розповідали, як їх наливали в паровози, підігрівали і як вони, обернувшись на пару, рухали цілі поїзди. Краплинки були дуже горді з цього, і, я думаю, мали на це право. Інші розповідали, що вже не раз їх узимку наливали в труби, щоб опалювати будинки. Вони казали:

- Коли б не ми – люди померзли б.

Мені було дуже цікаво – куди ж я тепер потраплю? Спочатку мене тішило, що я бігла з моїми сестрами і вітер вже не підганяв мене і не дражнив, як завжди. Але швидко нам усім набридло в темних вузьких трубах водоводу, і ми дуже зраділи, коли раптом почали бігти швидше, швидше і почули якісь звуки зовні.

- Кран відкривають! – закричали мої старші подруги.- Кран відкривають! Зараз на волю! Досить цієї темряви!

По правді, я більше хотіла б з'єднатися з моєю рідною матір'ю – річкою, плисти синім Дніпром, але я була рада вже хоч будь-якій зміні. Я хотіла, щоб потім і мені було що розповідати: як я рухала поїзди чи якісь великі цікаві машини... Але моя доля цього разу була куди простішою... Мене налили... в чайник. Так, в звичайний великий чайник, і поставили цей чайник на електричну плитку.

- Що з нами буде? Що з нами буде? Так гаряче! Так гаряче! – плакали ми з сестричками.

- Чуєш, чайник уже булькає,- сказала якась жінка.- Зараз питимемо чай.

- Аякже! – подумала я.- Треба тікати!

Та швиденько-швиденько підбралася до кінчика чайникового носа.

- Куди ти, мала? – засичав чайник.- І чого це люди не знімають мене? Я весь википлю, уся вода збіжить!

- До побачення, дядечку! Я ще хочу політати на волі! – гукнула я, легкою парою знялася вгору і вилетіла з іншими подругами крізь кватирку.

- А, ось де ти! – почула я раптом.

Ой лишенько, це знову був вітер, і який сердитий, холодний! Він тепер служив у білої Зими, а Зима, я вже чула, завжди хотіла заморозити усю воду на світі – всі струмки, річки, озера, ставки. Навіть на Дніпро вона одягла міцну кригу, і я не думала б, що це йому подобалось. Чи багато їй було роботи зі мною! Вона тільки слово мовила – підхопив мене вітер, і вже білою сніжинкою я упала на стару ринву.

- Ти завжди горнулася до квітів, любила гратися з сонячним промінням,- глузував вітер,- а тепер будеш завжди прикрашати ринву, і я віятиму коло тебе, скільки захочу.

Навіть сонячний промінь нічого не міг зробити, бо вітер не підпускав його близько до мене. Я лише плакала, дивлячись на нього, і сльозинки мої замерзали на мені.

Я зробилася холодною крижаною бурулькою і примерзла до цієї старої ринви.

Отак і заворожила мене люта Зима... Ні, я ніколи не думала, що може бути так холодно на світі.

Усі казали, що я дуже гарна, і ялинки навіть сердилися на стару ринву, що я прикрашаю її, а не їх. Але навіщо була мені моя краса, коли я лишалася холодною нерухомою крижинкою? Як я заздрила сніжинкам, що літали в повітрі! І я не могла, не могла чекати до весни! Це ще так довго!

Бурулька замовкла, і раптом хлопчик відчув, що вона тане у нього в руках.

-Трошечки тепла в житті, і я знову оживаю,- долинув до нього тихий шепіт.- Я знову біжу далі, далі... Дякую тобі за тепло твоїх маленьких пустотливих рученят. Згадуй мене, коли плаватимеш у річці, коли бачитимеш росу, золотий дощик і білу хмарку.

І вже не було нічого в руках у хлопчика.

Та він зовсім не шкодував. (Оксана Іваненко)

Дивна бурулька. Василь Сухомлинський

Удень було тепло, а ввечері підмерзло. З даху стікали краплі і замерзали. Утворилася довга крижана бурулька. Вона звисала над вікном, мов кришталева паличка. Коли зійшло сонечко, в бурульці заграла веселка.

Бурулька ніколи не бачила сонечка, адже народилася вночі. Вона бачила лише зірки. А тепер сяяло яскраве, тепле сонечко.

Від зачудування бурулька розхвилювалася й заплакала. Але ось що сумно: ніхто не знав, чого бурулька плаче. Всі думали, що вона тане. Ні, вона не танула, вона плакала. Гарячі сльози її крапали на мерзлу землю.

Дидактична гра «Загадки та прислів'я про зиму»

Мета: уточнити, закріпити і розширити знання дітей про зимові явищаю.

Ознайомити з процесами, що відбуваються взимку.

Хід: діти розповідають знайомі їм загадки, прислів'я та приказки про зимові явища.

Мовна гра «Зима –добре, зима – погано»

Мета: закріпити і збагатити словник дітей словами назвами зимових явищ природи; вдосконалювати вимову; розвивати фонематичний слух та апарат; виховувати бережне ставлення до природи.

Обладнання: муляж сніжки.

Хід: діти передаючи муляж сніжки називають що взимку добре, а що – погано, намагаючись не повторювати відповіді товаришів.

Підготовка до дослідницько-пошукової діяльності

Мета: розширювати знання дітей про фізичні властивості води у різних її станах (сніг, лід) та можливу безпеку від неї в природі. Розвивати увагу, мислення, допитливість, уміння дослідним шляхом визначати взаємозв'язки зимових явищ, підвести до розуміння кругообігу води в природі; викликати позитивні емоції на зимові явища, події; виховувати пізнавальну активність, естетичний смак, моральні риси; почуття співпереживання, доброти, спостережливості, обережності і турботливе ставлення до довкілля.

Матеріал: макет бурульки, склянка, дзеркальце, геометрична фігура конус. Відерце накрите зверху папером і обтягнуте мотузкою, кубики льоду, чайник з гарячою водою, клейонки, серветки.

Дослід 1. «Чи небезпечна бурулька?»

Припущення дітей: бурульки гарні, вони безпечні.

Хід дослідю. Перед дітьми ставиться відро, що зверху накрите папером і обв'язане мотузкою. Вихователь бере фігуру конус і піднімає її над відром. Конус схожий на бурульку, він має гострий кінчик, що дивиться вниз. Пускає конус і він падаючи пробиває папір.

Висновок: невелика фігура пробила папір, а бурулька яка летить з великої висоти має велику силу, тому треба бути обережними, гуляючи на дворі. Не ходити під дахами будинків.

Дослід 2. «Чи промерзає до дна вода у ставках та річках?»

Припущення дітей: промерзає до дна, адже це вода.

Хід дослідю. Перед дітьми виставляються глибокі миски з водою і мисочки зі шматками льоду на кожну дитину. Діти обережно кладуть лід у воду. Що відбувається? Лід плаває на поверхні. Чому? Тому, що лід легший від води і знаходиться зверху. Отже лід утворюється тільки на поверхні річки, ставка. Щоб сталося якби вся вода в водоймі замерзла? Риби і рослини в річці загинули б. **Висновок:** взимку під льодом на річках продовжується життя.

Дослід 3. «Куди зникають бурульки?»

Припущення дітей: їх їсть Дід Мороз.

Хід дослідю. Перед кожною дитиною знаходяться склянки з теплою водою, дзеркальце. Діти обережно доторкніться до своїх склянок. Яка вода у склянці? (тепла). Спробуйте накрити дзеркальцем склянку і трішки зачекайте. Підніміть дзеркальце: що ви бачите на ньому? Крапельки води.

Звідки вони взялися? Це пара піднялася вгору, торкнулася холодного повітря і стала крапельками води.

Висновок: вода від тепла перетворилася на пару і піднялася вгору до неба. А там знову перетворюється на водичку і випаде на землю у вигляді дощу, роси чи снігу.

Дидактична гра «Кому допомогла бурулька?»

Мета: уточнити й поглибити знання дітей про роль води та сонячного тепла для природи. Розвивати цікавість до природи і її явища, вчити розуміти їх зміст, розвивати творчу уяву. Виховувати естетичний смак, моральні риси: почуття співпереживання, доброти, спостережливості, обережності і турботливе ставлення до довкілля.

Обладнання: зображення бурульки, картинки із зображенням предметів живої і неживої природи.

Хід. Діти беруть по одній картинці із зображенням різних предметів живої та неживої природи та розташовують їх навколо.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Пташине меню»

Ауфтакт

Організовуючи дидактичну гру дошкільника, слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Місце для гри слід обирати таке, щоб діти могли спокійно грати і не заважати іншим. Попередньо дорослий підбирає матеріал, який має відповідати віку дітей, вимогам безпеки та естетичним вимогам. Визначити кількість граючих. Підготуватися до гри самому вихователю: він повинен вивчити і осмислити весь хід гри, своє місце в грі та методи керівництва грою. Розіграти голосові зв'язки, вивчивши вірші про зиму та птахів.

Вихід ігромайстра у гру

Організатор створює у дітей емоційне піднесення через прослуховування музичних композицій (скрипіння снігу, звук хуртовини, спів пташок), розглядання картинок із зображенням птахів та ознайомлення дітей з раціоном харчування. Через художнє слово налаштовує дітей на гру з допомогою вірша, загадки.

Вірші

Зимонька

Зимонько, голубонько
В білім кожущку,
Любимо ми бігати
По твоїм сніжку.
Всім рум'яниш личенька
Ти о цій порі
І ладнаєш ковзанки
В нашому дворі.

Синиці

Прилетіли птиці
Веселі синиці.
Стали всі співати,
Весну закликати.
Прийди, прийди, весно!
Бо ми замерзаєм.
Нема нам щоїсти.
І ми помираєм.
Діти їм зробили
Гарні годівниці.

Є зерно і крихти –
Співають синиці.

Загадка

Жовтогруді пташенята
Просять хліба в двір їм дати.
На морозі мерзнуть щічки,
Прилетіли це ... (Синички)

Маленький хлопчик
У сірій свитині
По дворах стрибає,
Крихти збирає. (Горобчик)

Крізь зимові заметілі
Пташенята прилетіли.
В них червоні гарні груди –
Ніби яблука усюди
Хтось розвісив у дворі.
Звуться пташки... (Снігурі)

Включення ігрової енергії

Організатор проводить бесіду на тему: «Час про пташину подбати!». Гарна пора року зима – чарівна і казкова. Вона прикрашає природу білими кольорами. Відпочиває земля під білим килимом, засинають дерева, сковує річки товстий шар льоду. Але зима не тільки красива. А й холодна та голодна пора року. Зима надто важкий час для пташок, особливо, якщо вона морозна, з хурделицями, сніговими кучугурами та різким крижаним вітром. Важко стає жити пташкам, які зимують у нас. Нелегко знайти їм під снігом поживу. Узимку день короткий, а щоб вижити, не замерзнути, їжі слід з'їсти значно більше, ніж улітку. Взимку пташки не можуть знайти собі їжу в лісі, тому летять ближче до людей – у міста та села. Вони сподіваються на нашу допомогу. Усі птахи поділяються на такі групи: зимуючі, перелітні та ті, що прилітають до нас зимувати. До останніх належать снігурі – чудові, спокійні птахи.

Їх іноді ще називають північними папугами. Вони прилітають з далекої півночі, щоб перезимувати зиму, адже там, вона сувора та люта. А вже у лютому, на початку березня потроху повертаються до себе додому, аж під самісіньку тундру.

Викладення умов гри

Організатор ознайомлює дітей з місцем, планом та зі містом проведення гри, з дидактичним матеріалом, який буде використовуватися у грі. Пояснює правила і хід гри, навчає ігровим діям в процесі яких, організатор вчить дітей правильно виконувати дії, доводячи, що в іншому випадку гра не призведе до потрібного результату. Організатор визначає свою роль у грі як учасника, вболівальника чи арбітра (визначається віком дітей, рівнем їх підготовки, правил гри).

Педагог стимулює дітей до того, щоб якомога більше їх брали участь у грі, враховуючи індивідуальні психологічні особливості та побажання.

Матеріал гри

Ігрові поля із зображенням птахів. Фішки із зображенням видів корму для птахів. Годівниця. Ємності із видами корму (пшениця, овес, пшоно, крихти хліба, насіння: соняшника, гарбуза)

Хід гри

На першому етапі гри, організатор нагадує дітям про раціон харчування птахів влітку і взимку. Наголошує на тому, що смакує пташці, а що з точки зору поживності, на пташиному столі під заборonoю. Дитині пропонується розглянути зображення птаха та підібрати для нього меню.

На другому етапі, організатор пропонує: на прогулянці, насипати в годівнички корму, який по раціону підходить птахам.

Заключний етап

Організатору необхідно потурбуватись про таке закінчення гри, яке викликало б у дітей гострий емоційний стан і бажання зберегти в житті колективу все найкраще, що подарувала гра, а головне – підтримати інтерес до процесу гри. Організатор повинен відмітити, хто з дітей найкраще впорався із завданням, відмітити коректно дітей, у яких були помилки, але з надією, що наступного разу, вони обов'язково справляться з заданою метою в повній мірі.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру наголошує про роль та значення птахів у житті людей, про важливість, необхідність допомагати птахам взимку.

1.3. Середній дошкільний вік Весна

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько – пошукової діяльності «Пригоди краплини»

Ауфтакт

Організатор створює відповідне середовище для дослідницької діяльності підбирає відповідну кількість дітей, оптимізує знання про вікові та психологічні особливості дітей . Організатор поставляє матеріал для дослідів у доступному для дітей місці, використовує емоцій, налаштовує дітей на дослід з допомогою віршів, казок.

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь, використовуючи позитивні емоцій, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша, прислів'я, загадки, тощо.

Вірш

«Справжнє диво»

А вода це справжнє диво!
Як прожити без води?
З нею ми завжди щасливі,
З нею в нас нема біди.

«Непосида»

Непосидливій водичці
Любо клинути у річці,
Гомоніти у струмочку,
Відпочити у ставочку
А як сонечко пригріє,
Непосида небом марить,
Щоб хмаринкою за вітром
Мандрувати понад світом .

Прислів'я

Мала вода- великий шум.

Загадка

Я і хмара і туман
І струмок і океан
І літаю і біжу
І замерзнути можу. (вода)

Казка.

«Подорож Краплинки»

Прийшла весна, і як тільки пригріло сонечко , почав сніг, лід танути. Маленька краплинка прокинулася та забриніла на кінчику бурульки, посміхнулася і впала на землю, де потрапила в струмочок води, який біг між снігами все швидше та швидше. В струмочку вона бігла зі своїми

подружками і низ до великої води – гордої, повноводної Річки, яка котила свої спокійні хвилі до бурхливого та солоного моря.

Потрапивши в море, Краплинка вирішила погратися на великих, кучерявих хвилях. А в цей час сонечко простягло свої теплі промінці до краплинки і вона стала легкою, як пух, і забрала її до себе на небо, на блакитну хмаринку. Там краплинці стало сумно і холодно, а вона ж хотіла знову гратися, тому засумувала і розплакалась і впала на землю весняним дощем. Краплинка дощу впала на першу травичку, яка і з'явилася на проталині і стала росою. Знову пригріло сонечко і краплинка роси скотилася на землю, де потрапила в ґрунт. Там було темно і холодно. Краплинка відшукала вихід на поверхню і потрапила до джерела, а джерельна водичка винесла її до сонця. І знову краплинка побігла продовжувати по воді, але ця подорож була для неї вже знайомою.

Включення ігрової енергій

Встановити особистий контакт з дітьми, вихователь проводить бесіду на тему « Пригоди Краплинки». Дати дітям уявлення про основні властивості води: прозора, рідка, без запаху розчиняє деякі речовини. Розвивати активне ставлення до природи. Дослідницький підхід до пізнання властивостей води. Уточнити уявлення дітей про те, що вода дуже важлива для всіх живих рослин, тварин, людей (людям вода потрібна для їжі, пити, для миття тіла). Сформулювати знання дітей про значення води в житті людини.

Дидактична гра «Тверде – рідке»

Педагог показує дітям картинку з водою в різних станах (сніг, пар, лід). В яких станах буває вода? (тверда, рідка, газоподібна). Педагог пропонує встати в коло і взятися за руки. Наше коло, як і вода може змінювати форму (коло витягнути в овал). А тепер уявіть собі, що вода нагрівається, її стає гаряче. Кожин з вас частка пари. Ваші долоньки стали гарячі, щоб вам стало важко триматися один за одного. Ваші руки опускаються, спека змушує активно рухатися, (діти бігають по колу). А тепер вас заморожують, і вам стає холодно, що ви в цьому випадку робите (стаємо ближче, один до одного). Подивіться тепер вже наше коло не можна розтягнути, воно придбало свою форму, як частка льоду.

Рухлива гра «Мама Хмаринка»

Вихователь: уявіть, що я ваша мама – Хмаринка, а ви мої дітки – крапельки. «Дітки, робіть все, що я вам скажу». «Крапельки вам потрібно вирушати у дорогу!». Звучить аудіо запис дощу, полетіли краплинки на землю, пострибали пострибали! (діти стрибають). Сумно їм стало по одинці стрибати, зібралися вони разом і потекли веселим малим струмочком (діти взявшись за руки, стають у струмочок).

Зустрілися струмочки і стають великою річкою (струмочки з'єднуються в один ланцюжок).

Текла, текла річка і потрапила у велике море (діти роблять велике коло і йдуть по колу). Плавали, плавали крапельки у морі, а потім згадали що мама «Хмаринка» показувала їм повернутися додому. А тут і сонечко

виглянуло і стало пригрівати. Випарувалися крапельки під променями сонця, і повернулися вони до мами «Хмаринки».

Викладання умови гри:

Перший - етап підготовка дітей до досліду. Вихователь проводить бесіду щоб зацікавити дітей дослідями , виявляє їх знання.

Другий – етап обговорення умов під час досліду.

Третій – етап хід досліду.

Спостереження дітей за ходом досліду. Орієнтовні запитання до дітей: покажи руками, що робимо з водою ? За що я кажу воді дякую.

Хід:

Дослід № 1 «Вода на смак»

Вихователь: діти, як дізнатися якого смаку вода? (потрібно спробувати).

Висновок: вода немає смаку .

Вихователь: Діти , що можна зробити щоб вода змінила свій смак? (Відповідь дітей). Що потрібно щоб вода стала солодка? (Покласти цукор, або сіль).

Давайте додамо в одну склянку ложку цукру, а в іншу склянку сіль і дізнаємося в якій склянці цукор, спробуємо на смак .

Дослід № 2 «Якої форми вода?»

Вихователь: діти, відгадайте загадку.

Соковите, червоненьке,

Круглобоке, солоденьке.

Яблуко

Вихователь: молодці, правильно – це яблуко. Якої форми яблуко?

Діти: круглої.

Вихователь: А як ви думаєте яку має форму вода?

Діти: круглу, трикутну, квадратну.

Вихователь: отже зараз ми звами дізнаємося яку має форму вода. Візьміть склянку під № 1 де знаходиться вода і перелийте в ємкість №2 (у всіх вона різна: блюдце, баночка, стаканчик). Висновок: вода – це рідина, її можна налити в посудину, перелити з однієї посудини в іншу. Вона може змінювати свою форму. Вода приймає форму тієї посудини, в якій знаходиться. Молодці ви впоралися з дослідом.

Заключний етап, прощання

Молодці! Ви були сьогодні справжніми дослідниками, та дізналися про властивості води . Отже воду потрібно діти берегти ?.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Весна - красна»

Ауфтакт:

Загальна площа групової кімнати 50 кв.м., ігрова площа 25 кв.м. Розміщення меблів: столи в довільному порядку, стільці, таблиці, роздаткові картинки.

Вихід ігромайстра. Вихователь, використовуючи позитивні емоції налаштовує дітей на гру з допомогою бесіди, казки, вірша.

Включення ігрової енергії

Ось і закінчилась зима. Вона почула подих весни. Весна – це дивовижне оновлення природи. Її ознаки помітні ще довго до танення снігів. Довшим стає день, ніч коротшає; дерева причаїлися ніби в очікуванні перемін. Все рідше можна почути спів зимуючих птахів. Ласкавий сонячний промінець відчинив двері весни, і все навколо почало оживати. А я вам, діти хочу розповісти казку про весну, хочете її послухати?

Казка

Жив - був король Сонце. Його палац знаходився за найвищими хмарами. Король ніколи не спускався на землю, але посилав до людей своїх доньок – Зиму, Весну, Літо й Осінь з їх братами – місяцями.

Найбільше король любив наймолодшу – красуню Весну. Але те, що вона була такою гарною, знав тільки батько, а потім вже й люди, які зустрічали її. Як тільки Весна ступала на холодну після Зими землю, і зігрівала її своїм теплим весняним подихом, а ласкавий батько посилав на допомогу донці свої сонячні промінці, починалися на землі різні дива; прокидалися від зимового сну тварини, різні комашки, жучки, метелики, дерева теж прокидалися від зимового сну.

Проростали різні рослини, поверталися до рідної домівки птахи і звеселяли землю своїм співом, оживала природа.

Така краса надихала композиторів, поетів та художників створювати гарні вірші, музику та картини.

Давайте ми з вами станемо поетами і спробуємо скласти вірш про весну!

Дидактична гра « Придумай риму»

Скажіть, яка іде весна?

Чудова, ніжна....(чарівна).

І раді всі міста і села,

Бо йде весна до нас ...(весела).

Летить на сушу і на море

Повітря чисте і ..(прозоре).

У полі теплий вітер віє,

А небо угорі...(синіє).

Хоч де-не-де, ще сніг летить,

Та вже дзвінкий струмок(біжить).

Веселе сонечко розквітло,

Весна летить прозоро й ...(світло),

На трави розсипа росу,

Дарує щастя і...(красу).

Закріпити знання у дітей про зміни, які відбуваються у природі весною; розвивати мислення, пам'ять, мовлення; формувати у малят пізнавальний інтерес до оточуючого світу.

Хід гри. Організатор роздає дітям чотири таблиці. Дві таблиці, що відбувається весною, дві – чого весною не буває. Педагог роздає роздаткові картинки, діти вставляють їх у таблиці.

Заключний етап гри

Гра завершуються тим, що діти підбирають картинки відповідно до таблиці. Роблять висновки про зміни природи навесні.

Прощання

Організатор дякує дітям за участь у грі, промовляє кілька приємних слів, запитує наскільки діти задоволені грою, що їм найбільше сподобалось та запам'яталось.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Чарівна сила»

Ауфтакт

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри, підбирає матеріал, роздаткові картки відповідно до завдань, які будуть стояти перед дітьми.

Вихід ігромайстра. Використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на роботу з допомогою загадки та легенди.

Загадка:

Буває важким, буває твердим,

Буває великим і навіть малим.

Дружить з залізом він неодмінно

Навіть сліпий з ним може голку у сіні знайти. (Магніт)

Легенда про магніт

У давні часи на горі Іда пастух на ім'я Магнас пас овець. Він звернув увагу на те, що його сандалі, підбиті залізом і дерев'яна палиця з залізним наконечником, липнуть до чорних каменів, які рясно лежали під ногами. Камінь назвали магнетитом. Пастух перекинув палицю з наконечником вгору і переконався, що дерево не притягується до дивних камінців. Зняв сандалі і побачив, що босі ноги теж не притягуються. Магнес зрозумів, що ці дивні камені не визнають інших матеріалів крім заліза. Пастух захопив кілька таких каменів додому і вразив цим своїх сусідів. Від імені пастуха і з'явилася назва «магніт». Вчені вважають, що назва «магнетит» походить і від назви міста, поблизу якого його знайшли – Магnezія. Люди робили з нього прикраси: сережки, браслети, намисто. Навіть, вважали, що він володіє лікувальними властивостями, заспокоює і додає сили. Так само вони виявили незвичайну властивість магнетиту – притягувати залізо. Шматочки магнетиту називають природними магнітами, але людина навчилася виготовляти магніти штучним шляхом і використовувати їх для різних цілей.

Включення ігрової енергії

Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор пропонує дітям заглянути до лабораторії. За допомогою експериментів діти з'ясовують через

які матеріали впливає магніт; з'ясовують про використання магніту людиною.

Розвивають розумові операції, уміння висувати гіпотези, робити висновки, активізувати словник дітей.

Завдання

Що ж таке магніт? (Предмет, який притягує металеві предмети) Як називаються предмети, які притягує магніт? (Такі предмети називаються магнетичними). Предмети, з яких матеріалів, магніт не притягує? (Дерево, тканина, пластик, гума, папір і ов.) - це немагнетичні предмети.

Дослід 1. «Перевірити, які предмети магніт притягує через повітря».
У вас на столах знаходяться предмети з різних матеріалів: заліза, дерева, пластмаси, паперу та тканини. Візьміть магніт і за допомогою нього розділіть ваші предмети на дві групи: в першій групі у вас будуть предмети, які притягуються магнітом, а у другій групі – предмети, які не притягуються магнітом.

З чого зроблені предмети, які притягуються магнітом? (Із заліза). З чого зроблені предмети, які не притягуються магнітом? (З дерева, пластмаси, тощо). Висновок: магніт притягує до себе залізні предмети через повітря. Ця властивість називається магнетичною силою.

Дослід 2. «Чи впливає розмір магніту на його силу?»

У мене в руках два магніти. Як ви гадаєте, який з них володіє більшою силою, великий чи малий? Давайте спробуємо перевірити? (Проводиться дослід зі скріпками.)

Розкладемо скріпки на дві купки з однаковою їх кількістю. Діти беруть два магніти різного розміру і на відстані наближають їх до купок. Спостерігаючи, з якої відстані магніт швидше притягне скріпки і який з них назбирає на себе їх більше.

Висновок: великий магніт володіє більшою силою, так як притягнув більше скріпок. Великий магніт притягує скріпки з довшої відстані.

Гра з м'ячем «Притягне – не притягне»

М'яч – це магніт, діти – предмет, який називає вихователь. Діти повинні визначити, вони притягуються магнітом чи ні, відповідно – ловлять або не ловлять м'яч.

Дослід 3. «Чи діє магніт через перешкоди?»

Для цього візьмемо магніт, наблизимо його до металевого предмета, який лежить на скляній тарілці і спробуємо його пересунути до краю тарілки.

Висновок: магніт впливає через скло. Для наступного дослідів одягнемо на руку рукавичку та заховаємо у неї магніт. Уявимо себе людиною, яка притягує предмети. Висновок: магніт діє через тканину. На картці зображені доріжки. Спробуємо по цих доріжках рухати металевий предмет (машинку) за допомогою магніту через картон. Для цього машинку кладемо зверху на доріжку, а магніт розмістимо знизу картки. Потрібно рухати машинку за допомогою магніту як можна точніше, не сходити з наміченого шляху.

Висновок: магніт впливає через картон. Дослід із пластиковою пляшкою. Насипаємо у пляшку зерно і гвинтики, кладемо на стіл.

Спробуємо за допомогою магніту знайти гвинтики у зерні і витягнути їх з пляшки. Висновок: магніт діє і через пластик.

Дослід 4 «Дістанемо гвинтик з води не замочивши рук».

В склянці з водою лежить гвинтик. Виникає питання як дістати гвинтик з води не замочивши рук при цьому. Після того як дітям вдається витягнути гвинтик з води за допомогою магніту з'ясовуються, що магніт жіє на металеві предмети і у воді також. Висновок: вода не змінює дії магніту. Магніти діють на металеві предмети, навіть якщо вони розділені із ним водою.

Викладення умов гри

Організатор роздає на столи роздаткові картинки і пояснює, що в переліку є вироби з металу, дерева, тканини та пластмаси. Лише обговоривши властивості кожного з предметів, вихователь пропонує обрати лише ті предмети, які виготовлені з заліза.

Підготовка до гри

Організатор спільно з дітьми погоджує послідовність дій, намагається кожному запропонувати діяльність, яку бажає здійснювати дитина. Вихователю необхідно навчити дітей самостійно планувати та грати.

Хід гри

Вихователь демонструє дітям картинки із зображенням різних предметів, пропонує визначити та позначити фішками ті, що притягує магніт. Діти висувають свої припущення, позначають картки фішками. Надалі гіпотези дітей закріплюються на досліді з справжнім магнітом.

Заключний етап гри

Організатору необхідно потурбуватися про таке закінчення гри, яке викликало б у дітей гарний емоційний стан і бажання до спостереження, а головне – це підтримувати інтерес до гри.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру і наголошує, що завжди потрібно допомагати своїм товаришам. Запитує дітей настільки вони задоволені грою, що робити сподобалося найбільше, що запам'яталося.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Посадимо цибулину»

Ауфтакт

Меблі розташовані по периметру групи відповідно до росту та віку дітей. Загальна площа гурпи – 45м.кв., ігрова площа – 20 м.кв. Створення ігрової ситуації. В гості до дітей завітала мишка – поскребушка і принесла щось в мішечку. А щоб дізнатися, що це, потрібно відгадати загадку.

Вихід ігромайстра в гру. Ігромайстер ознайомлює дітей з осередком гри та атрибутами

Включення ігрової енергії

Ігромайстер налаштовує дітей на позитивні емоції за допомогою віршів про весну та загадок про овочі.

Надійшла весна прекрасна,

многоцвітна, тепла, ясна,

наче дівчина в вінку.

Зацвіли луги, діброви,

повно гомону, розмови

і пісень в чагарнику. (Іван Франко)

Іде кіт через лід

Чорнолапо на обід.

Коли чує він — зима

Його біла підзива:

Ти чого йдеш через лід

І лишаєш чорний слід?

Бо я чорний,— каже кіт,—

Я лишаю чорний слід,

Коли ж біла ти сама,

То білій тут дотемна! —

І пішов кіт через лід

Чорнолапо на обід.

Стала зимонька сумна:

За котом ішла весна! (Микола Вінграновський)

Той, хто їсть його, той знає —

Всіх мікробів він вбиває.

Овоч цей корисний дуже,

Та від нього сліз калюжа. (Цибуля)

З мене листя обдирають,

Мене квасять, в борщ кидають,

В пирогах мене печуть

І в салат мене січуть! (Капуста)

В діжці ми їх засолили,

А тоді всю зиму їли.

Солоненькі та хрумкі

З пухирцями . (Огірки)

Борщ із нього варить ненька,

В нього шкурочка тоненька,

Солодкуватий він на смак,

Фіолетовий . (Буряк)

Помаранчева і гарна,

У землі сиджу не марно:

Соковита, солоденька,

Вже я стала чималенька.

Собою пригощу дитину.

Хай корисну з'їсть. (Морквину)

Під землею народилась
і для борщичу згодилась.
Мене чистять, ріжуть, труть,
смажать, варять і печуть. (Картопля)
Зелений чуб, червоний бік,
Смачний із нього чавлять сік.
Гадзині варять з ним борщі,
Росте в городі на кущі. (Помідор)
У темниці виростає
та біленькі зубки має.
Хоч гіркий він і пекучий,
та корисний і цілющий. (Часник)

Викладення умов гри

Навчати дітей садити цибулю прийомами вгвинчування. Уточнити уявлення про цибулю: кругла, жовта є верхівка, корінці. Продовжувати уявлення про те, що рослина живе, їй необхідні вода, світло, тепло. На основі спостережень праці в природі виховувати у дітей засади екологічної культури, правильне ставлення до природи. Активізувати і розвивати мову дітей, вчити вживати сполучення іменників з прикметниками. Внести в активний словник малят слова «донцеві», «вгвинчування». Розвивати спостережливість допитливість. Виховувати самостійність, охайність, дбайливе ставлення до природи.

Матеріали. Демонстраційні: кошик з цибулею, картини зі зображенням весни та овочів, аудіозапис звуків весни, співу пташок. Роздатковий: цибуля, стаканчики з ґрунтом, палички, лійки з водою, фартухи, вологі серветки, яєчна шкарлупа, зелені та червоні маркери, картки із зображенням корисних та шкідливих продуктів.

Хід гри

Організатор пропонує дітям розглянути цибулю, яку принесла у кошику мишка.

Що ви можете розповісти мені про цибулину?

- Фрукт чи овоч?
- Якого вона кольору?
- На яку геометричну форму схожа?
- Плоска чи об'ємна?
- Тверда чи м'яка?
- Солодка чи гірка?
- Що в неї на верхечку зеленіє?
- А що в неї знизу?
- А вона корисна чи шкідлива?

Дидактична гра «Корисне – шкідливе»

Мета: зацікавити дітей в розумінні необхідності піклуватися про своє здоров'я, берегти його, вести здоровий спосіб життя; закріплювати знання про корисні та шкідливі продукти харчування; розвивати мислення, мовлення, увагу.

Хід гри: діти розглядають картки із зображенням продуктів харчування.

Зеленим маркером вони обводять продукти, які є корисними, а червоним маркером ті, які є шкідливими. Далі ігромайстер розповідає дітям цікаву історію: « Трапилося це в дитячому садку. Жила собі маленька цибулинка. Одного разу поставили діти цибулинку в стаканчик із водою і почала вона рости. Росла вона, росла і виростило в цибулини зелене овзаю'ячко. Наче й добре цибулинці жилося, але вона сумувала, бо була зовсім одна. Усі її подружки залишилися жити в кошику. Цибулинка дивилася з кошика на свою подружку й раділа, що в неї гарне овзаю'ячко, адже вони теж мріяли мати таке. А малій цибулинці хотілося мати друзів».

Ігромайстер пропонує висадити свої цибулини в землю, в пісок та в водичку та спостерігати в якому з стаканчиків цибулька буде рости краще. Розповідає, що потрібно зробити, щоб цибулинка почала швидше рости. Її потрібно посадити у вологу землю. Поливає землю водичкою. Поки водичка вбирається в землю, роздає дітям по 1 цибулині в руки, щоб розглянути та обстежити її. Пропонує зробити такі дії, та задає наступні запитання:

- Покачайте цибулинку на долоньках і скажіть яка вона?
- А чим покрита цибулинка ?
- Яка вона на смак?
- Якого вона кольору?
- Що це за білі ниточки внизу цибулини?
- Що потрібно для цибулі, щоб вона проросла?

Також розповідає, що можна використати добриво для кращого росту цибульки (яєчну шкарлупу).

Далі ігромайстер показує, як правильно садити цибулю: Земля повинна бути мокра;

- Паличкою зробити невеличку ямку;
- Покласти трішки яєчної шкарлупи;
- Взяти цибулину в руки, і там де в нашої цибулини виростили корінці, донцем вниз садимо її в землю;
- Посадити потрібно так, щоб верхня частина виглядала із землі.

Після цього діти пробують самі посадити її і промовляють такі слова: «Ти цибулько, виростай і зелене овзаю'ячко нам давай».

Завершальний етап – прощання:

Організатор дякує дітям за чудово виконану роботу та запитує про враження від неї. Пропонує дітям спостерігати за ростом цибулі, і зробити з неї смачний та корисний салат, коли вона виросте.

Літо

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Магазин квітів»

Ауфтакт. Загальна площа групової кімнати – 48 м.кв., ігрова площа – 20м. кв. Розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей.

Створення ігрової ситуації. Організатор повідомляє, що Буратіно звернувся по допомогу, адже він не знає кімнатних рослин і не вміє за ними доглядати.

Вихід ігромайстра в гру:

Ознайомити дітей з осередком гри та відповідними атрибутами.

Включення ігрової енергії:

Організатор проводить з дітьми бесіду про значення квітів та вазонів у житті людини. Орієнтовний хід бесіди:

Стук у двері. Ігромайстер помічає лист і інструменти в мішечку, які були від Буратіно. Діти, Буратіно приніс листа, і хоче загадати вам загадку: «Очищає повітря, створюють затишок. На вікнах зеленіють, і взимку цвітуть?».

Правильно це кімнатні рослини. Для чого потрібні кімнатні рослини? (для краси, для затишку, вони очищають повітря). А чи знаєте ви з чого складаються наші рослини? (корінь, стебло, листки). Що потрібно рослині, щоб вона росла? Вода, сонце, земля, повітря, догляд за нею. У Буратіно теж багато кімнатних рослин, але вони чомусь вони всі сумні і пилові. Він не вміє за ними доглядати. Буратіно приніс інструменти по догляду за рослинами, але не знає, як їх застосувати. Давайте розглянемо інструменти, які приніс Буратіно і визначимо для чого вони потрібні (лійка – поливати, дерев'яна паличка – рихлити, пульверизатор – обприскувати, ганчірочки і пензлики стирати пил з листочків).

Викладення умов гри:

Закріпити з дітьми назви рослин та їх частин, вчити розрізняти квіти, описувати, знаходити і називати квіти за характерними ознаками, вчити дітей доглядати за квітами (за допомогою досліду з ґрунтом).

Матеріали:

Демонстраційний: кімнатні рослини. Роздатковий: ґрунт, пісок, глина, три баночки, інструменти для догляду за рослинами.

Хід гри

Перед початком гри організатор пропонує дітям налаштуватися на позитивні емоції за допомогою психогімнастики «Я - квітка»

Ігромайстер читає текст, діти рухами відтворюють його зміст. «Я – квітка. Я зовсім легенька. Я повільно-повільно расту, піднімаюсь. Я прокидаюсь від чудового сну. Я розкриваю свої тоненькі, ніжні пелюстки, я вмиваю пелюстками обличчя. Я – квітка. Мої пелюстки граються з вітром. Вони танцюють із ним, кружляють у вальсі. Я танцюю і дарую свої пахощі небу, сонцю, землі і людям».

Після завершення психогімнастики ігромайстер пропонує почати гру. В облаштованому ігровому середовищі організатор гри розподіляє ролі між дітьми. На столі розставляють кімнатні рослини так, щоб дітям добре було видно кожну. Це «Магазин квітів». Покупці (діти) не називають вподобану рослину, а тільки описують її. Продавець (дитина) повинен впізнати і назвати

її, а потім видати покупку. На завершення гри, організатор пропонує дітям провести дослід із землею, піском і глиною.

Дослід 1. Запропонувати дітям взяти в руки дві жмені землі – мокрої та сухої, і стиснути кулаки. Висновок: волога земля м'яка, зліплюється в грудку, з неї можна витиснути воду; вода допомагає рослинам рости і дає їм енергію. Суха земля – тверда, при здавлюванні розсипається; вазони потрібно підливати, бо без води вони зав'януть.

Дослід 2. Налити у банки з піском та глиною однакову кількість води й поспостерігати, як вона буде просочуватися.

Висновок: пісок пропускає воду, а глина ні.

Заключний етап – прощання:

Після завершення гри діти діляться своїми емоціями та враженнями, організатор пропонує намалювати малюнки на тему «Квіти» та зробити виставку в групі.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Сонце та сонечко»

Ауфтакт

Розширювати знання дітей про сонце, положення сонця в різні періоди дня: зранку, вечері сонце низько над землею, в день високо в небі, в ночі сонця не видно. Від сонця йдуть тепло і світло. Розвивати спостережливість, виховувати любов до природи рідного міста та краю.

Вихід ігромайстра в гру. Вихователь, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша, прислів'я, загадки, тощо.

Вірш

« Світить сонце»

Світить сонце ввишині,
Тобі світить і мені
Землю нашу зігріває,
Сади світлом наливає,
Світить ясно у віконце
Золотава зірка – Сонце.

Прислів'я

Блиск сонця і в наше віконця!
Колись і перед моїм віконечком сонцем зійде.
Сонце встане той ранок настане.

Загадка

В день по небу гуляє,
А вечері на землю сідає. (сонце)
Високо ходить,
Землю водить,
Одне око має,
Всюди заглядає,

Дивиться віконце
Що це діти? (сонце)

Казка «Сонце та Сонечко»

Починався літній день, тяглись до сонця квіти, а над ними гудів Джміль:

-Ж-ж-ж- жарко -ж-ж –жорстоке сонце. Образилося Сонце, сховалося за хмару. Похмуро стало, квіткові пелюстки згорнулися, та й в своїх домівках позачинялися.

- Як тепер без сонечка жити? Зашепотіли дерева .

- Ось я, сказав хтось ледь чутко і всі побачили червонокрилого жучка, якого теж сонечком звати.

- А ти теж можеш землю зігрівати? – Спитали Дерева.

- Ні зітхнуло сонечко, я попелиць знищую та інших дрібних шкідників.

- За це тобі, Сонечку, спасибі – вклонилися Дерева і знову зашепотіли :

- Як без Сонечка жити?

- А Джміль гудів:

- Ж-ж-ж жаль- квіти пелюстки згорнули, ж-ж-жаль.

-Жаль?!- обурились Дерева .

- А хто сонце жорстоким назвам? І став Джміль у Сонця пробачення просити:

- Ж-ж-жити без тебе не можна, пробач мені. Виглянуло Сонце з-за хмари, усміхнулося. Зраділи дерева, квіти розкрилися, а Джміль над ним гудів:

-Ж-ж-жарко, але не дуже.

Включення ігрової енергії

Формувати уявлення про сонце, знаходити добрі та погані сторони. Дати знання про те, що життя живої природи на землі залежність від сонячного тепла, що надмірна сонячна енергія може призвести до небажаних результатів. Закріпити вміння розпізнавати предмети живої та неживої природи. Познакомити дітей із «Сонцем», як предметом неживої природи. Значення сонця в природі, ознайомити дітей з назвами частин доби (ранок, день, вечір, ніч).

Дидактична гра «День ніч»

Вихователь: уявіть, що хлопчики живуть на одній половині Землі, де день, а дівчатка живуть на тій половині Землі – де ніч. Дівчатка, біжіть швидше під моє «чарівне покривало», а ви хлопці, гуляйте по кімнаті або сідайте в будиночки (стілчики). Подивимося хто, що побачить .

Вихователь показує картинку, а на картинці їжак. Хлопчики бачать картинку, а дівчатка під темним покривалом не бачать картинки. Покривало прибирається. Вихователь: «Дівчата, що ви бачили під чарівним покривалом?»

Дівчатка: Нічого! А ви хлопчики що бачили?

Хлопчики: їжака.

Діти змінюються у дівчатка, день у хлопчика ніч. Вихователь показує картинку, а на картинці курча. Хлопці, що ви бачили під «чарівним покривалом?» Хлопчики: Нічого!

Вихователь: А ви дівчатка що бачили? Дівчатка: курча. «Цікаво, чому під покривалом ви нічого не бачили, адже у вас є очі!?» Діти: «Та тому що під покривалом темно, нічого не видно».

Вихователь: «Так діти, людина лише бачить тоді коли є світло. Як щоб не було світла, то очі були б нам не потрібні. А сонце посилає нам світло і тепло. Хай завжди буде сонце!» Діти стають в «сонячний» коло, взявшись за руки, руки- промінчики піднімають в гору і співають «Сонячне коло». Вихователь і діти: «Хай завжди буде Сонце!».

Дидактична гра «Збери сонечко». Закріпити позначення цифр, прямого і зворотного рахунку в межах 10. Для гри нам потрібно буде круг жовтого кольору - це сонце. І промінчики з цифрами від 1- 10, як кріплення промінців липучі стрічки. Кожен з вас бере круг, і промінчики сонця і складе в зворотному рахунку, і вийде сонечко, яке засвітило нам у нашу групу.

Викладання умови гри.

Перший – етап підготовка до досліду. Вихователь проводить бесіду для дітей, щоб зацікавити дітей дослідом.

Другий – етап обговорення досліду.

Третій – етап хід досліду.

Матеріал демонстраційний: цифри 1- 10, круг картон жовтого кольору, смужки на липучках, картинка курча і їжачок, пов'язка, плоскі мисочки, вода, ліхтарик.

Хід: продемонструвати нагрівання води, сонячним променем і випаровування її. **Дослід №1.** Вранці поставити на дворі дві мисочки з водою: одну на сонці, іншу в затінку. Порівняти температуру та кількість води вранці та вечір. Висновок: вода яка була на сонці нагрілася і стала теплою та випарувалася, а та яка була в затінку така і залишилася.

Дослід №2. Показати залежність між висотою стояння сонця та кількістю його тепла. Спрямувати світло ліхтарика на руку дитини під певним кутом, потримати 2 секунди, потім спрямувати світло вертикально до руки. Запитати дитину коли було більш тепло, так і гріє наше сонечко.

Заключний етап прощання. Запам'ятайте! Сонце гріє, сонце сяє, вся природа оживає. Ви були справжні молодці! До зустрічі.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Що забруднює воду, а що її очищає?»

Ауфтакт: Загальна площа групової кімнати 50 кв.м., ігрова площа 25 кв.м. Розміщення меблів: столи в довільному порядку, стільці. Склянки з водою, поліетиленом, пластиком, паперовими серветками.

Вихід ігромайстра: вихователь, використовуючи позитивні емоції налаштовує дітей на гру з допомогою казок, вірша, загадки.

Включення ігрової енергії:

Загадка:

То тверда, то м'яка,
То здебільшого рідка,
То нечутна, то шумить,
Як нема її – біда!
Люди звать її.....(вода)

Вірш:

Жива вода дає життя
Всьому живому в світі.
Якщо живе жива вода
Тоді земля у квітах.

Вихователь: Діти, про що ми будемо сьогодні з вами говорити? (про воду). Де ми можемо зустріти краплинки води? Педагог показує дітям картинки з водою в різних станах (сніг, пара, лід). Діти називають стани води.

Запитання до дітей:

Де в природі ми зустрічаємо воду?
Для чого нам потрібна вода?
Чи може наша планета існувати без води?

Де в пропонується картинка для розгляду з різними станами води, які зустрічаються в природі.

Вода нам потрібна найперше для того, щоб її споживати, але на жаль з кожним роком природа на нашій планеті забруднюється. Люди забруднюють річки, озера, моря. І чистої питної води стає з кожним роком менше. Що ж буде з планетою, якщо зникне вся чиста вода?

Казка Водяного.

У тихому закинутому ставку жив з незапам'ятних часів Водяний. Він був дуже старий і постійно сумував. Він дуже часто сидів на березі і співав свою сумну пісню:

«Я Водяний, я Водяний.
Ніхто не водиться зі мною.
В моєму ставку болото,
Прийшов би ну хоч хтось
Навколо мене бляшанки,
Папір і банки й склянки.
Давно я без жаб –
Покинули подружки.
Ех життя моє..

Діти, чому сумує Водяний? (бо люди забруднили його водойму)

Казка про Рибка і Рибку:

Жив Старий із Своєю Старою біля самого синього озера. Жили вже тридцять років. Старий ловив неводом рибу, а Стара пряла свою пряжу. Раз пішов старий до озера. Закинув він невід у воду – прийшов невід з тінню темною. Він ще раз закинув свій невід – прийшов невід з сміттям і було його

видимо-невидимо. Третій раз закинув невід – піднялася з води стара автомобільна шина. Здивувався Старий. Злякався: «Тридцять років я тут рибалив і такого ні разу не виловлював. Раніше тільки рибка ловилася.» Хотів вже Старий повертатися додому, та почув за спиною плескіт води. Знову закинув він свій невід, та витягнув тільки одну рибку – ледь живу. Почала рибка голосом людським до нього промовляти: «Врятуй озеро наше, збережи живим для нащадків».

Задумався Старий: « Жив я біля озера і ніколи не задумувався, що діється. Знищували ми озеро поступово, звалюючи сміття біля його берегів та у прозору воду і не думаючи про те, що губимо його мешканців.»

Відкинув Старий невід. Зібрав вздовж берега банки, бляшанки, папір та поліетиленові пакети. Викотив з води автомобільні шини.

Став він кликати Рибку. Припливла до нього Рибка, але нічого не сказала, лише радісно хвостом по воді плеснула і пішла в глибоке прозоре озеро. І з тих пір приходив Старий до озера, але не рибалити, а охороняти спокій Рибки, адже дуже сильно образили її люди, перетворивши озеро в смітник.

Дидактична гра «Що у воді розчиняється?». Дітям пропонується три склянки, заповнені водою. В одну опустити поліетиленовий кульок, в другу паперову серветку, в третю пластикову кришку.

Визначити чи розчинилися дані предмети у воді? Що з ними відбувається?

Умови гри : поглиблювати і поширювати знання дітей про воду, її стани; навчити усвідомлювати важливість води для всього живого на Землі; виховувати бажання берегти водні ресурси планети, любити та бережно ставитися до природи, створити ігрову атмосферу.

Хід гри: На початку гри організатор дає дітям картинку для гри з фішками. На картині зображені малюнки з природними чинниками, які очищають воду і такими, що забруднюють. Діти розглядають картинки і підбирають фішки відповідно до малюнків.

Заключний етап гри: Гра завершується тим, що підібравши правильно, фішки діти роблять висновки про те, як важливо не забруднювати воду. Учасники та ігромайстер обговорюють, що станеться з планетою, якщо не стане води.

Прощання: організатор дякує дітям за участь у грі, промовляє кілька приємних слів, запитує наскільки діти задоволені грою, що їм найбільше сподобалось.

Осінь

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Знайди плід осіннього дерева»

Ауфтакт

Загальна площа групової кімнати 50 кв.м., ігрова площа 25 кв.м.
Розміщення меблів: столи в довільному порядку, стільці. Матеріали: круг

Луллія з зображенням дерев, фішки з зображенням плодів; плоди дерев (каштан, жолудь, шишка).

Вихід ігромайстра. Вихователь, використовуючи позитивні емоції налаштовує дітей на гру з допомогою вірша.

Включення ігрової енергії

Вихователь пропонує дітям здійснити подорож до осіннього лісу, помилуватися красою осіннього вбрання дерев.

Вірш

В парках і садочках,
На доріжки й трави,
Падають листочки
Буро-золотаві.
Де не глянь – навколо
Килим кольористий,
Віти напівголі
Й небо синє, чисте.
Метушні немає,
Тиша й прохолода-
Осінь золотая
Тихо – ніжно ходить. (К. Перелісна)

Вихователь: Осінь буває різною. Кажуть «Осінь золота». Це коли багато жовтого та жовтогарячого листя на деревах. Коли на нього падають сонячні промінчики, то здається, що воно золоте. Тому і осінь називають золотою. Осінь ще називають «Щедрою», тому що, восени досягає найбільше плодів. І сьогодні, діти, до нас осінь завітала не з порожніми руками. Осінь принесла подарунки. Погляньмо, які саме.

Що тут у мене в кошику? (жолуді, каштани, шишки, горіхи, горобина)
Це плоди - «діточки» з гілочок дерев. Розгляньмо їх.

Дидактична гра: «Маленькі діточки з якої гілочки»

Діти по черзі підходять, беруть будь-який плід дерева і розповідають про нього за навідними запитаннями. Це жолудь. Який він на дотик? Він гладенький чи шершавий? Якої форми шапочка? Це каштан. Який каштан на дотик? Твердий чи м'який? Шершавий чи гладенький? Який каштан за формою? Це горіх. Який горіх на дотик? Він шершавий чи гладенький? Горіх круглий чи ні? Шкарлупа горіха ніби поділена навпіл. Якщо горіх розколоти, то в середині смачне ядро. Хто з вас любить їсти горіхи? А ще горіхи любляють їсти білочки, птахи. А це горобина. Яка вона на дотик? Горобина велика чи маленька? Яка вона за формою? Якого кольору горобина? Горобина велика чи маленька? Горобина на смак дуже гірка, але коли будуть морози, вона стане смачною. Тоді ягідки горобини їстимуть птахи.

Умови гри: закріпити знання дітей про назви дерев та їх осінні плоди; вчити працювати новими техніками (круги Луллія); збагачувати словник дітей словами: жолуді, грецькі горіхи тощо; розвивати мислення, уяву,

пам'ять, увагу, мовлення; виховувати любов до різних цікавих завдань; формувати у малят бажання пізнавати навколишній світ за допомогою гри.

Хід гри. На початку гри організатор дає дітям круг Луллія з зображенням дерев. Перед дітьми лежать фішки із зображенням плодів дерев. Малятам потрібно обрати фішку і знайти дерево цього плоду, «з'єднати» їх, показати стрілкою та назвати дерево і його плід. Уважно роздивитись усі ці картинки.

Заключний етап гри. Гра завершується тим, що підібравши правильно, фішки діти роблять висновки про те, який плід підходить до якого дерева.

Прощання. Організатор дякує дітям за участь у грі, промовляє кілька приємних слів, запитує наскільки діти задоволені грою, що їм найбільше сподобалось.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Ягідка - Калина»

Ауфтакт

Загальна площа 48 кв.м., ігрова площа 20 кв. м. Організатор гри розміщує матеріал по периметру ігрової площі відповідно до віку і росту дітей; створює індивідуальні, соціальні та загальні зони спілкування. Форма спільної діяльності – інтегрована.

Вихід ігромайстра у гру

Вихователь використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою художнього слова.

Вірші.

Я не груша, я не слива,
Я калинонька вродлива.
Я стою в зеленім листі,
У червоному намисті.
Білий цвіт калини –
Радість України,
А вогнисті грона –
Наша кров червона.
Зоряна калина –
Це краса і врода
Нашої країни,
Нашого народу.

Прислів'я.

Милуйтесь калиною – коли цвіте, а дитиною – коли росте.
Який кущ, така й калина, яка мати, така й дитина.
Весною калина білим цвітом квітує, а восени – червоним.
Нема цвіту білішого, як цвіт на калині, нема в світі ріднішого, як мати дитині.

Як вареники з калиною, так здоров'я з людиною.
Хто з калиною знається, той в здоров'ї купається.

Приказки.

Щоки червоні, як ягідки калинові.
Дівчина красива, як у лузі калина.
Розцвіла, як калина.
Стоїть, як калина при дорозі.
Цвіте, як калина.
Калинові пироги, здоров'ю не вороги.

Прикмети.

Калина вже достигла, а листя на ній ще зелене – на теплу осінь.
Посадиш біля хати калину, будеш мати щасливу долю.
Щоб вода була смачною і чистою, посади біля криниці калину.

Загадки.

І червона, й соковита,
Та гірка вона все літо.
Припече мороз – вона
Стала добра і смачна. (Калина)
У вінку зеленолистім,
У червоному намисті,
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду. (Калина)
Навесні білими цвітом, а восени – червоним плодом. (Калина)
Хто ж ті ягоди не знає,
Від застуди їх приймає.
На кущах вони висять,
І, як маків цвіт, горять.
Тільки це не є малина.
Що за ягода? (Калина)

Легенди.

Як виникла калина

Було це давно - давно, ще у ті давні часи, коли на нашу землю без кінця нападали турки та татари. Була неділя. Все село гуляло на весіллі у Калинки. Та раптом, мов чорна хмара, налетіли татари. Усі чоловіки кинулися захищати село, а дівчата, щоб не потрапити у полон, тікали до болота. Вони навіть відірвалися від погоні, але болото затягнуло їх.

Там, де дівчата потонули, з часом вирости кущі з червоно –вогняними ягодами. Дали люди їм назву калина. Відтоді росте і красується в наших Микулинцях калина. Старі люди кажуть, щоб калина довше зберігала свої цілющі властивості, краще зривати ягоди саме в неділю.

Козацька легенда про калину

Билися козаки за волю, за рідну країну. І був серед них Іван – козак. Дуже гарно грав на сопілці хлопець. Одного разу смертельно поранили його в бою. Скликав він друзів і попросив:

«Побратими, в чистім полі насипте могилу.

Посадіть в головах червону калину:

«Будуть птахи пролітати каліноньку їсти,

Будуть мені приносити від родини вісти».

Поховали козаки Івана і встромили у головах сопілку. Прилітали пташки, приходила старенька ненька – плакати над могилою сина. Від сліз її проросла калінова сопілка – виріс гарний кущ. Навесні нагадував він Івану наречену, восени – рідну матінку.

Про Калинку і Килину

Жили собі мати і донька. Була донька дуже гарна і вміла людей лікувати. Одного разу Калинка у степу зілля збирала, там побачив її пан і хотів собі за жінку взяти. Втікала Калинка скільки сили мала, аж ось попереду річка, а далі вже і бігти нікуди. Вилізла Калинка на вербу, стрибнула у воду і втопилася.

Кожного дня приходила на берег стара Килина – тужила за дочкою. Вросли у берег ноги старенької міцним корінням, руки стали вітами гнучкими, а серце перетворилося на калінові ягідки, що щедро дарує каліна людям і пташкам, по сей день людей лікує.

Як горда дівчина перетворилася на калину

В давні часи дівчат називали не так, як тепер. Одну дівчину звали Калина. Йшла вона мимо городів, левад, лугів. А ось і криниця. Задивилася Калинка на свою красу, а була дуже гарна. А тут чує голос з криниці:

- Не дивись довго у воду, бо каліною станеш.

Не послухалась дівчина та й зачерпнула водички. І перетворилася в калину, гарний, густий кущ. Зашуміла листям, всіма своїми стеблами-суглобами потяглася до людей, до сонця, вітру, хмар:

Верніть мені дівочу вроду.

Але ніхто її не хотів слухати, всім було байдуже.

Минав час. Якось пролітав мимо журавель, задивився він на калину, зажурену та одиноку. Накинув він на неї червоне намисто і стала вона краща, як була. Так і залишився він з нею до цих пір. Напував її водою і беріг від всього злого. А в народі криниця, журавель і калина – символи краси, добра, вічності природи і кохання.

Казки.

Про калину

Українська народна казка Подніпров'я (Наддніпряни)

Дуже давно жила на світі дівчинка Калинка. Не було у неї ні батька, ні матері. Пішла вона одного разу у ліс, щоб сухого гілля наламати.

Прийшла, дивиться, аж стоїть кущик та такий сухий, жодного листочка немає. Жаль стало кущика Калинці, викопала та й узяла з собою. Прийшла до хати, вибрала гарне місце та й посадила деревце. Старанно поливала його Калинка, доглядала, а навесні деревце зацвіло ніжним білим цвітом. Як наречена стояв каліновий кущ. Хто не йшов – милувався кущем. Дівчата влітали в свої коси цвіт куща дівчинки Калинки.

Коли ж прийшла чарівна осінь, одягнувся і кущ Калинки в золоті шати, та ще й повісив на віти намисто – ягоди червоні, мов кров.

І старі, і малі дивувалися кущем Калинки.

Проїшла осінь. Завіяло, замело білою віхолою. Все побіліло, замерзло, лише кущ Калинки горів червоним намистом. Прилетіли горобчики, покуштували ягід, а вони ж бо солодкі, мов мед. Рознесли горобчики славу про кущ Калинки, ще й по насініні в дзьобику.

З тих пір вирощують українці Калинкові кущі, які звать калиною.

Про калину

Українська народна казка Кіровоградщини

У березі, біля дерев стояла гарна біла хатинка. Там жила сім'я і була у них дочка Калинка – гарна, працьовита, хазяйновита дівчина, приязна до усіх. Покохав дівчину могутній козак Іван. Були вони чудовою парою. Вже заслав до батьків Калининих Іван сватів. Радо їх зустріли з рушниками і стали готуватися до весілля. Калина готувала посаг та уквітчувала рушниками хату. Садила найкращі квіти надворі і була дуже щаслива.

Але сталося велике лихо. На село насунулась сила – силенна татар. Іван прибіг до хати своєї нареченої боронити її та її сім'ю. Гострий був у нього меч, могутній був парубок, але сили були нерівні. Кількома хвилями навалювалися татари. Поранили вони Івана, краплі його крові оросили землю. Стала йому на допомогу тендітна наречена. Слаба була дівчина, та вміла вона володіти мечем, і силу духу мала незламну. Кілька днів боронили вони своє обійстя, а дивлячись на хоробрість наречених, всі люди в селі стали на захист своєї землі. Три дні і три ночі тривала смертельна битва. Відбили люди бусурманську навалу. Оговтались від лиха та усім селом справили весілля Івана та Калини.

Коли заходили молоді до хати, вирости чудові кущі з різьбленим листям, чудовими ягодами червоного кольору з сердечком всередині. Всі селяни здивувалися, і на честь великого кохання та хоробрості назвали кущі калиною.

Досі на Україні живуть нащадки Івана та Калини, і на честь своїх славних предків висаджують кущі калини.

Осіння казка «Про скнару горобину і щедрю калину»

На затишному узліссі росла горобина, а неподалік від неї – калина. Горобина була висока, струнка. З пишною кроною та густим листям. Калинка ж вдалася непоказною: низенька, маленька, з тоненькими гілочками, які, здавалося, ось – ось від вітру зламаються. Хоча були вони, як бачите різні, але товаришували і частенько, перегукуючись, посилали вісточку одна одній теплим літнім вітерцем:

Як ти, горобинко?

Добре, калинко!

Що тобі наснилося, калинко?

Соловейкова пісня горобинко!

Коли золота осінь-чарівниця одягнула в нове яскраве вбрання всі дерева, не оминула вона і подружок. Горобинове листя за одну ніч почало вигравати всіма барвами від жовтого до червоногарячого. І калинка прибралася, щоправда, не так пишно: де-не-де її листя почервоніло, десь

стало коричневим, а де зеленим залишилося. Тішиться горобина своєю красою, а калинці хвалитися нічим, то подругу підтримує: «Так, ти у лісі найкрасивіша, горобинко!»

За якийсь час поспіли на деревцях ягідки, жовтогарячі на горобині, а на калині – червоні. Однаково щедро рясніють вони урожаєм, аж гнуться гілки від ягід. Провідали про це пташки і стали навідувати подружок. Першим прилетів горобчик. Сів на горобину і каже:

- Цвірінь! Горобинко-горобинко, дай мені ягідку, бо я дуже зголоднів!
- Ще чого!- замахала та гілками. – Бракувало, щоб усілякі нероби мою красу псували! Киш! Образився горобчик і перелетів на калину.
- А ти, калинко, даси мені хоч ягідку?
- Так! Бери, скільки хочеш.
- Наступного дня прилетіла сойка-жартівниця на горобину і без зайвих слів почала дзьобати терпкі грона.
- Що ж це діється? Пробі! Грабують! – залементувала горобина й зіграла птаху.

Покружляла сойка і сіла на калину, наклювалася ягід досхочу та й полетіла геть.

Щодня горобина проганяла птахів, а ті летіли до калинки, яка щедро віддавала їм свої плоди. Потроху на ній не залишилось ані китички, а горобина стоїть вся у ягодах.

Отак усім роздавала та й залишилася ні з чим! – дошкуляє горобина калині. – Стоїш як примара: ані листя, ані ягід!

- Нічого, - зітхає калинка, дивлячись на своє відображення у великій калюжі, - наступного року будуть інші.

Якось серед ночі залетів у ліс північний вітер-розбишака, обтрусив до решта листя з дерев і насамкінець прошумів узліссям. Калинку він не помітив, бо стояла вона гола-голісінька. І тут угледів вітриган пишну горобину та так взявся за бідолаху, що мало душі з неї не витряс.

За якусь хвилю на горобині від листя не зосталося й сліду, а ось китиці ягід трималися міцно. Вигинав вітер-пройдисвіт деревце, ламав гілля, поки останню ягідку на землю не скинув. Зареготав вдоволено і полетів далі шкодити.

Стоїть горобина обшарпана і понівечена, гіркі сльози ллє: «Якби ж я знала, що зі мною трапиться, нікому б своїх ягід не шкодувала». Але що вже тепер вдієш? Буде скнарі наука.

Дидактична гра: «Що зайве?».

Мета: розвивати логічне мислення, пам'ять, уяву; виховувати посидючість, наполегливість; систематизувати знання дітей про садовину та городину; формувати вміння узагальнювати, групувати предмети за певною ознакою. Добирати до них узагальнююче слово (фрукти, ягоди, овочі).

Матеріал: картки із зображенням ягід, фруктів та овочів в різному порядку по 4 зображення в ряд, три зображення належать до одного виду, четверте до іншого.

З часом завдання можна ускладнювати додаючи більше зображень.

Завдання: Подивіться на малюнки. Що на них зображено? Що на вашу думку тут зайве? Чому? Як більшість зображень можна назвати одним словом?

Підготовка до дослідницько-пошукової діяльності.

Мета: ознайомити дітей із цілющими властивостями куща калини. Формувати уявлення дітей про садові культури, зокрема калину, розкрити цілющі якості кущових рослин та способи виготовлення ліків з цілющих ягід. Вчити годувати цілющий настій, чай з ягід; практично використовувати здобуті знання, сприяти розвиткові пізнавальних процесів. Розвивати зв'язне мовлення, збагачувати словниковий запас; викликати інтерес до фольклорних та авторських літературних творів. Збагачувати пам'ять, чуттєвий досвід дитини. Формувати вміння практично використовувати отримані знання, сприяти розвиткові пошуково-дослідницької діяльності; розвивати пізнавальні здібності дітей.

Матеріал: демонстраційний матеріал «Дерева. Кущі. Ягоди.» картинки з зображенням куща калини і горобини в різні пори року.

Обладнання: ягоди калини та горобини, кип'ячена вода, цукор, мед, лабораторний посуд.

Дослід 1. «Чим схожі і чим різняться калина і горобина?»

Припущення: вони схожі.

Хід досліду. Дітям пропонується розглянути натуральні плоди і листя, зображення цвіту і будову рослини. Розглянути ягоду в розрізі. Спробувати на смак.

Висновок: вони схожі за формою ягід і будовою грона. Різняться будовою рослини, формою листя. Кольором ягід і формою квітів. А також вони різні за смаком та мають різну внутрішню будову ягідки.

Дослід 2. «Чи багато соку в ягодах калини?»

Припущення: ягідка м'яка, отже соковита.

Хід досліду: Діти за допомогою марлевої серветки та ложки намагаються вичавити сік із ягід в одній посудині, а в іншій засипають ягоди цукром і чекають на результат. Діти роблять висновок, що з ягід які засипані цукром виділяється більше соку ніж з вичавлених механічним шляхом.

Дослід 3. «Чи смачний чай з калини?»

Припущення: він гіркий.

Хід досліду. Беремо дві столові ложки свіжих ягід калини, потовчемо їх у ступці, і заллемо склянкою окропу даємо настоюватись. Додаємо цукру або меду за смаком. Коли схолоне, смакуємо. Діти роблять висновок, чай смачний коли підсолоджений, а без підсолоджувала кисло-гіркий.

Дослід 4. «Кисіль з калини»

Припущення: кисіль смачний і запашний.

Хід досліду. Для приготування нам потрібно: 100 гр. свіжого соку калини, 180 гр. цукру, 90 гр. картопляного крохмалю, 2 л води. Свіжо вичавлений сік калини розводимо водою і доводимо до кипіння додаючи цукор та розчинений у невеликій кількості води крохмаль. Кип'ятимо

декілька хвилин помішуючи до запусріння маси. Коли схолоне смакуємо. Діти роблять висновок, кисіль смачний і корисний.

Заклучний етап.

Калина - добрий барвник, з її деревини виготовляють музичні інструменти. Плоди мають лікувальні властивості, які особливо добре допомагають при застуді, задусі. Ягоди тонізують організм, виявляють в'язучу та заспокійливу дію. Вони корисні при неврозах, судинних спазмах, гіпертонії. При головних болях допоможе повидло з ягід калини, змішане з медом. При захворюваннях дихальних шляхів, застуді, високій температурі добре діє відвар з ягід калини або свіжовижатий сік.

Зима

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Властивості снігу»

Ауфтакт

Загальна площа групової кімнати 50 кв.м., ігрова площа 25 кв.м. Розміщення меблів: столи в довільному порядку, стільці, круг Луллія, посуд для дослідів, папір, біла гуаш, сніг.

Вихід ігромайстра. Вихователь, використовуючи позитивні емоції налаштовує дітей на гру з допомогою загадок.

Включення ігрової енергії

Загадки

Як борошно, він білий – білий,
Здається, світ укріє цілий,
Все падає, все нароста,
На села сиплеться й міста,
На гори, на ліси, на ниви –
Пухнастий, легкий, блискотливий.

Лягає майже нам до ніг.

Із вати килим? Ні, це...(сніг)

2. Біле, а не цукор, мяке, а не вата,

Без ніг, а йде..(сніг)

3. Впаде з неба – не розіб'ється,

Впаде в воду- не розсиплеться..(сніг)

Бесіда. Про що ці загадки? Якої форми сніжинки? Які вони на дотик? Діти, давайте з вами за допомогою дослідів розглянемо властивості снігу.

Умови гри. Вчити дітей розрізняти і називати ознаки снігу (білий, холодний, може бути пухкий, розсипчастий, у разі перенесення у приміщення сніг перетворюється на чисту воду або брудну воду, а вода на дворі – на лід); розвивати здатність встановлювати причинно – наслідкові зв'язки, виховувати спостережливість, закріпити у дітей знання про властивості снігу; вчити складати повні речення за допомогою круга Луллія, збагачувати словник дітей з даної теми.

Дослід .

Властивість 1. Білий. Для усвідомлення дітьми того, що «білий» не завжди означає «чистий». Слід провести дослід про перетворення снігу на воду.

Хід дослідіу: Сніг взяти з кількох місць на ділянці дитячого садка. Уточнення кольору снігу провести через порівняння за кольором відомих дітям предметів (аркуш паперу, біла фарба, речі дитячого одягу, посуд тощо). Висновок діти роблять самостійно.

Властивість 2. Холодний.

Хід дослідіу. Для ствердження того, що сніг холодний, дітям рекомендують винести в посудині воду різної температури і поставити на сніг. Спостерігаючи за змінами снігу навколо посудини (від тепла сніг тане і перетворюється на воду) і температура води в посудині (за короткий час вода охолоджується від холодного снігу). Діти роблять висновок про цю властивість снігу.

Властивість 3. Пухкий –розсипчастий.

Хід дослідіу: З пухкого снігу рекомендується дітям зліпити снігову кульку. Діти роблять висновок, з якого снігу легше ліпити?

Властивість 4. Чи має сніг смак і запах?

Хід дослідіу: насипати сніг у миску (принести з двору). Поки сніг не розтанув, запропонувати дітям його понюхати. Пояснити дітям, що сніг складається з багатьох сніжинок, а сніжинки це замерзлі краплинки. Подивитися на що перетворився сніг. Він перетворився на воду. Педагог бере кип'ячену охоложену воду і пропонує її випити. Діти розповідають, що вода без смаку. Тому логічно подумати, що сніг теж не має смаку.

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь, використовує позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою віршів, прислів'я , загадки

Вірш

Зимонька
Зимонька , голубонько
В білім кожущку ,
Любимо ми бігати
По твоїм сніжку.
Всім рум'яниш личенька
Ти в оцій порі
І ладнаєш ковзанки
В нашому дворі.

Прислів'я

То сніг, то завірюха , бо вже зима коло вуха.
Питає лютий, чи добре взутий .
Страшна зима , як дров немає.

Загадка

Дерев'яні коні по снігу йдуть ,
А в снігу не провалюються. (Лижі)

Політала зірочка, політала
Сіла на долонечку і розтала.
На долоні слізенька – крапелька
То не просто зірочка, то... (Сніжинка)

Розповідь « Настала зима»

Стали дні короткі,
Сонце світить мало,
Ось прийшли морози
І зима настала .

Прийшла казкова чарівниця – зима. За вікнами великими пластівцями падає сніг, який швидше розтане на наступний день. Настали найкоротші дні в році. З сірого неба зранку летять візерункові сніжинки. Сніг покрив землю, дахи будинків. За кілька годин змінилася земля. Здається, вона вмилася, і стала все кругом чистим і святковим. Перший сніг можна порівняти з цукром. Його можна назвати молодим, новим. Вся земля вкрита сріблясто – білим килимом. Особливо гарні зимою дерева. Виблискують гілки дерев, на яких лежать снігові шапки. Мороз розмальовує на вікнах химерними візерунками. Сніжинки, як алмази, виблискують на зимовому сонці. Вітер підхоплює сніжинки, і починає кружляти в заметілі. Здається, ніби ми потрапили у казку.

Включення ігрової енергії. Встановити особистий контакт з дітьми, вихователь проводить бесіду на тему «Настала зима». Розвивати активне пізнавальне ставлення до природи, дослідницький підхід до пізнання властивостей зими. В ході бесіди з метою активізації усіх дітей можна використати словесно – дидактичні ігри з рухами.

Дидактична гра « Хто швидше відшукає дерево». Знайти дерево за назвою, вміти розрізняти дерева взимку. Вихователь називає добре знайоме дерево дітям (береза, дуб, ялинка) і пропонує його відшукати . Наприклад: « Хто швидше відшукає березу? Один, два, три – до берези біжи». Діти повинні відшукати дерево і підбігти до нього.

Дидактична гра «Хто далі кине». Вдосконалювати вміння метати сніжку на дальність, координацію рухів. Діти зі сніжками в руках стоять у шерензі на лінії, накресленій на снігу. За сигналом вихователя вони кидають сніжку спочатку правою, а потім лівою рукою якомога далі.

Дидактична гра «Сніжинки – пушинки». Розвивати вміння дітей узгоджено, уважно слухати команди. Гравці рухаються навколо сніговика, обертаючись навколо себе. Через деякий час напрямок рухів змінюється. Вихователь: сніжки – пушинки, стомились літаючи, кружляти припинили, присіли відпочити! (Діти зупиняються, присідають. Відпочивши трохи, продовжують гру).

Викладання умови гри.

Перший – етап підготовка до пошукової діяльності в природі – має бути спрямований на виявлення їхніх знань про певні об'єкти та природні явища і створення атмосфери зацікавленості.

Другий – етап початок досліду. Він починається із висування припущення, якщо діти мають необхідні знання.

Третій – хід досліду.

Демонстраційний матеріал: харчова сода, миюча рідина, барвник червоного кольору, сніг, контейнер, оцет.

Хід

Дослід №1 «Сніговий вулкан». Для цього експерименту нам знадобиться 2ст. харчової соди, 1 ст. ложка миючої рідини, кілька крапель харчового барвника, 30 мл оцту, сніг і маленький контейнер для рідини.

Етап виконання: спершу потрібно обліпити стаканчик снігом у вигляді конуса, далі засипати у нього соду, додати кілька крапель харчового барвника, та залити миючу рідину з оцтом. Можете спостерігати за виверженням «вулканічної лави». Як це працює: оцет і бікарбонат соди вступають у реакцію, щоб нейтралізувати один одного. У результаті виділяється вуглекислий газ – ви бачите бульбашки, а посилюється виверження піни завдяки миючому засобу.

Дослід №2 «Мильні бульбашки на морозі». Для цього експерименту нам потрібно з вами вийти на вулицю. Має бути морозно погода. Нехай кожна дитина спробує надути мильні бульбашки поспостерігати, як ті поступово замерзатимуть. Варто звернути увагу на те, що замерзлі бульбашки будуть не прозорими, а каламутно – білими. Структура мильної кульки чимось нагадуватиме поліетиленові пакети: такі ж м'які та легко змінюють свою форму від подиху чи дотику. Заморожені мильні бульбашки цікаво лопаються: вони мають форму розірваної сфери, що нагадує кокон великої комахи, із якої щойно вилупилася лялечка.

Заключний етап, прощання.

Молодці. Сьогодні ми з вами побували у казці «Дивовижна зима». Діти чи сподобалося вам ?

Під кружляння веселих сніжинок,

Почали готуватись і ми ,

Щоб зустріти при світлі ялинок,

Найдорожчого гостя зими.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Таємниці повітря»

Ауфтакт

Загальна площа групової кімнати - 45м.кв, ігрова площа – 20м.кв. меблі розташовані по периметру відповідно до росту і віку дітей. Створення ігрової ситуації. Організатор повідомляє, що у гості завітало каченя з повітряною кулькою і пропонує дізнатися більше про повітря, живу та неживу природу.

Вихід ігромайстра в гру. Ознайомити дітей з осередком гри, атрибутами

Включення ігрової енергії. Організатор проводить з дітьми бесіду про повітря, та його значення у житті людини.

Викладення умов гри. Сформувати у дітей уявлення про повітря як природне середовище, про властивості повітря; ознайомити з однією з них – із рухом повітря (вітром). За допомогою дослідів і спостережень підводити до самостійних висновків. Розвивати пізнавальну компетентність. Виховувати дбайливе ставлення до довкілля, сприяти формуванню екологічно свідомого мислення

Матеріали. Роздатковий: пакетики, трубочки для коктейлю, склянка з водою, віяла, ґрунт, дидактична гра «Живе – неживе».

Хід гри

Перед початком гри організатор пропонує дітям провести дихальну гімнастику. Дихальна гімнастика «Долоні» (за методикою О. М. Стрельникова)

Дослід 1 «Як зловити повітря». Діти беруть зі столу пакетики і пробують зловити повітря. Закручують пакетики. Що сталося з пакетиками? Що в них знаходиться? Яке воно? Ви його бачите?

Висновок: повітря є, воно прозоре, без кольору, без запаху, без смаку.

Дослід 2 «Повітря всередині нас». Кожен бере трубочку й дмухає крізь неї на долоню. Що ми відчуваємо? (повітряний струмінь, який проходить через трубочку). А тепер подмухаємо крізь трубочку у склянку з водою. Що бачимо? (діти помічають бульбашки). Висновок: це означає, що в наших легенях завжди є повітря. Ми дихаємо повітрям, так само як і тварини, і рослини. Ми вдихаємо і видихаємо його через ніс.

Дидактична гра «Живе – неживе». Матеріали: картки на кожен дитину, фішки «галочки» та «хрестики». Завдання: У кожної дитини є картка, на ній 4 малюнка. У вас також є фішки «галочки» та «хрестики». Потрібно визначити, що на малюнках «живе», а що «неживе». Якщо «живе» – поруч з малюнком покладіть «галочку», якщо «неживе» – «хрестик».

Після виконання завдання декільком дітям запропонувати розповісти, що намальовано на їх картках.

Дослід 3 «Повітря є скрізь». Діти беруть грудочку землі і кидають її у воду. Що ми там бачимо? (діти помічають появу бульбашок). Висновок: цей дослід показує нам, що в землі є повітря. Якщо ґрунт твердий, то повітря в ньому мало, і рослина, якій повітря необхідне для росту, може загинути.

Дослід 4 «Рух повітря». Діти беруть віяла й повільно махають ними перед обличчям. Повітря починає рухатися і так створюється легенький вітерець. Діти спрямовують його собі на ніс, на вухо, на товариша. Потім рухають віялом швидше. Легенький вітерець перетворюється на вітер, який дме дужче, тому що рухається швидше. Висновок: вітер – це і є рух повітря.

Заключний етап – прощання. Після завершення організатор запитує враження дітей від проведеної гри та про емоції, які вони отримали. Також для закріплення знань організатор пропонує дітям послухати вірш про повітря Н. Красоткіної.

Повітря

Повітря і не видно, і не чути.
Але без нього нам не обійтись.
Не можна ні хвилиночки пробути.
Ось ти навколо себе подивись.
Все дихає: листочок і травичка,
Метелик, що над квіткою летить.
І дише рибка й рак, і дише річка...
Повітря треба кожному, щоб жить.
А он несуть вітри хмаринку білу,
Щоб дощик на поля й ліси пролить.
А он у небо пташка полетіла,
А без повітря як вона злетить?
Повітря — це велике диво, діти.
І все життя — це казка чарівна.
І кожній миті треба нам радіти,
Земля казкова і у нас одна.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Властивості води»

Аутифакт

Організатор створює предметно-ігрове середовище для гри та експериментів, підбирає атрибути, картки.

Вихід ігромайстра. Ігромайстер знайомить дітей з осередком гри та налаштовує їх на позитивні емоції з допомогою загадки, словесних ігор

«То тверда, то м'яка, то здебільшого рідка.

То нечутна, то шумить, або навіть закипить.

Як нема її – біда! Люди звать її(вода)

Дидактична гра «Доповни речення».

-Вода у річках (яка?) ... річкова.

-Вода у морях (яка?)... морська.

-Вода у болоті (яка?)...болотна.

-Вода у джерелах (яка?)... джерельна.

-Вода у океані (яка?)... океанічна.

Включення ігрової енергії. Встановивши особистий контакт з дітьми, організатор проводить спостереження та досліди. Спостереження бажано проводити за будь-якої погоди, а також вибирати такі місця, де льодяні бурульки бувають по-різному освітлені протягом дня. Для повноти уявлень

наповнити посуд водою і домогтися утворення льоду в різних формах і різного кольору.

Дослід № 1. Припущення: Лід — твердий, слизький. Те, що лід слизький педагог доводить пропонуючи дітям поковзатися льодяними доріжками. Твердість перевіряємо обстежуючи льодяну бурульку або льодяну кульку на дотик — ударяючи по них яким-небудь предметом. Бурулька розбивається на дрібні кристалики, падаючи з висоти, занурюючись у сніг.

Дослід № 2. Припущення: Колір льоду не залежить від кольору води, а форма посуду не визначає форми льоду. Лід утворюється від замерзання води. Нагріваючись, лід перетворюється на воду. Засвоєнню цієї ознаки сприяє утворення льоду з води різного кольору. Колір льоду визначає колір води. Форма визначається формою посудини. Діти роблять висновки.

Дослід № 3. Припущення: Лід тоне у воді. Візьміть пластмасову ємність для льоду, налейте в неї холодну воду і поставте в морозильну камеру холодильника. Через деякий час лід готовий. Наповніть глибоку тарілку водою. Обережно покладіть кубик льоду на воду в тарілці. Лід не тоне у воді, а плаває на її поверхні. Це означає, що він легший від води, і вже однієї цієї властивості досить, щоб виділити лід з інших твердих речовин як виняток. Завдяки цій особливості льоду крига у водоймах з'являється лише на поверхні. Якби лід тонував у воді, на поверхні утворювалися б усе нові й нові його шари. Вони, в свою чергу, опускалися б униз, і водойма промерзла б до самого дна. Внаслідок цього водянні рослини на дні були б сковані кригою, а рибі та всьому живому, що знаходилось у воді, загрожувала б неминуча загибель. Та, на щастя, у природі цього

Дослід № 4. Припущення: Лід тане, якщо його посипати сіллю. Візьміть кубик льоду, покладіть його на тарілку. Спробуйте посипати кубик льоду сіллю. Що відбувається з сіллю? Сіль змішується з льодом. Солоний лід тане швидше, бо температура його нижча, ніж у несолоного льоду.

Дослід № 5. Припущення: Лід швидше розтане в гарячій воді, потім на тарілці і в останню чергу - в холодній воді. Спостерігайте: що буде відбуватися, якщо один кубик льоду покласти в холодну воду, другий - в гарячу воду, а третій - на тарілку. Відмітьте за годинником, за який час розтали кубики льоду.

Дослід № 6. Припущення: Лід займає більше місця ніж вода, тому кришка стакана підніметься. Візьміть пластмасовий стаканчик з кришкою. Заповніть його водою і закрийте кришкою. Винесіть на мороз або поставте в морозильну камеру. Що відбувається, коли вся вода в ньому перетвориться на лід? Лід займає більше місця, ніж вода. Він піднімає кришку, коли його об'єм стає більшим від об'єму стакана.

Викладення умов гри. Організатор роздає на столи картки і пояснює, що зима це не лише пора, яка чаклує над водою, а й несе за собою безліч розваг та цікавих речей. І для того аби все вдало пройшло, потрібно бути дуже уважним.

Підготовка до гри

Організатор спільно з дітьми погоджує послідовність дій, переглядаючи всі картки та пропонує дітям для початку запам'ятати картинки, які є у них на столі. Вихователю необхідно навчити дітей самостійно планувати та грати.

Хід гри

Вихователь роздає картки на яких зображено ознаки зими, завдання дітей набрати якомога більше карток швидше за інших гравців. Спочатку всі гравці одночасно перевертають по одній картці з розташованих навколо центральної. Гравці повинні знайти зображення, що збігається на центральній картці і будь-яких картках, які вони тільки що перевернули.

Заключний етап гри

Організатору необхідно потурбуватися про таке закінчення гри, яке викликало б у дітей гарний емоційний стан і бажання зберегти в житті колективу найкраще, а головне – це підтримувати інтерес до процесу гри.

Прощання

Організатор дякує дітям за цікаву гру і наголошує, що завжди потрібно допомагати своїм товаришам. Запитує дітей настільки вони задоволені грою, що робити сподобалося найбільше, що запам'яталося.

1.4. Старший дошкільний вік

Весна

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Водні таємниці».

Ауфтакт

Організовуючи дидактичну гру з дослідницької діяльності, слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Місце для дослідів слід обирати таке, щоб діти могли доступно розглянути та користуватись матеріалами для дослідницької діяльності з допомогою вихователя при потребі. Попередньо дорослий підбирає матеріали та обладнання для проведення відповідного досліду, які мають відповідати естетичним вимогам та віку дітей.

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша, прислів'я, загадки, тощо.

Вірші

Диво

А вода - це справжнє диво!
Як прожити без води?
З нею ми завжди щасливі,
З нею в нас нема біди.
Є вода - ростуть рослини:
Ліс, сади, рясні поля.
Це чудово для людини
І радіє вся Земля!

Лісове джерельце

Лісове джерельце,
Добре в нього серце.
Всім дає водиці:
І звірятку, й птиці,
Дереву, травині,
Квітці і людині.
Тому й не міліє,
Дзюркотить, радіє
Із лісів дзвінкою
Витіка водою.

Прислів'я

Водичка - найстарша сестричка.
Де вода, там і життя.
Вода - це здоров'я, вода - це краса, вода - цілюща ранкова роса.
Хто водичку попиває, той міцне здоров'я має.

Загадки

Ми кажемо: вона тече,
Ми кажемо: вона виблискує,
Вона біжить завжди вперед,
Але нікуди не тікає.
Я і хмара, і туман,
І струмок, і океан,
І літаю, і біжу,
І замерзнуть можу!
3. Мене п'ють,
Мене ллють,
Усім я потрібна,
Хто я така?

Казка «Вода»

Українська народна казка Подніпров'я (Наддніпрянини)

Одне село мало назву Кринички. Його так назвали тому, що в селі було води досхочу. Де хочеш, там і буде, де не було – з'явиться. Люди не дорожили водою, бо її було кругом багато. Аж ось одного дня води не стало. Люди почали дивуватися:

- Чому це води нема?

Один селянин вирішив дізнатися та й подався, куди очі дивилися. Йде, йде, а назустріч йому чоловік з іншого села. Зупинився він і питає:

- Куди ти, друже, йдеш?

- Та ось на пошуки води, - відповів селянин.

- А з якого ти села? - спитав чоловік.

- Із Криничок.

- Тю, так у вас завжди вода була.

- Була та й не стало, - сумно відповів селянин.

- То ходімо разом воду шукати, - запропонував добрий чоловік.

- Ходімо, - зрадів селянин.

Ідуть вони, а на зустріч їм біжить лісова мишка. Мабуть, від когось утікала та й просить:

- Сховайте мене, добрі люди!

Чоловіки хутко її сховали, а потім і питають:

- Хто тебе так сильно налякав?

- Лисиця, хто ж іще?

- Давай з нами подорожувати, - запропонували мандрівники.

- А куди ви йдете? - радісно спитала мишка.

- Шукаємо зниклу воду. Мишка зраділа, що може допомогти людям:

- Я знаю у лісі одне джерельце, ходімо до нього. Джерельце поїло водою весь ліс, який дякував смачними ягодами, грибами, кислицями та прохолодою у велику спеку. Коли чоловіки прийшли на галявину, то вирішили відрами наносити води у криниці.

Довго носили вони, води ставало все більше і більше. Знову у криницях заблищала вода. Люди зраділи. У кожному дворі криницю прикрасили різними візерунками.

Відтоді у селі вода стала у пошані.

Включення ігрової енергії

Встановивши особистий контакт з дітьми, вихователь проводить бесіду на тему «Вода». Дати дітям уявлення про основні властивості води: прозора, рідка, без кольору, без запаху, розчиняє деякі речовини; розвивати активне пізнавальне ставлення до природи, дослідницький підхід до пізнання властивостей води; сприяти створенню теоретичної бази для інтелектуального розвитку дошкільнят. Уточнити уявлення дітей про те, що вода дуже важлива для всіх живих істот без неї не можуть жити рослини, тварини, людина (людям вода потрібна для їжі, пиття, для миття тіла, предметів, які є в приміщенні). Сформувати у дітей знання про значення води в житті людини: вода – джерело життя; вода необхідна для підтримання та забезпечення життя людини. Прищеплювати бережливе ставлення до води. В ході бесіди з метою активізації усіх дітей можна використати словесно-дидактичні ігри з рухами, предметними картинками, іграшками.

Варіанти словесно – дидактичних ігор:

Дидактична гра «Де живе вода?». Діти йдуть по групі роблять зупинки.

У куточку природи: біля рослин. Квіти треба поливати, вони живі, без води засохнуть, зав'януть, їм потрібна вода. (Приклеюють велику крапельку)

У акваріума: рибки живуть у воді, без нього вони загинуть, їм потрібно багато води, щоб плавати. (Приклеюють велику крапельку)

Діти, а яка вода потрібна рибкам чиста чи брудна? За рибками потрібно доглядати, чистити акваріум, міняти воду, стежити, щоб рибкам в ньому було затишно.

Близько раковини (мийки): помічнику вихователя треба багато води, щоб мити посуд, витирати пил, прибирати в групі. (Приклеюють велику крапельку)

В ігровому куточку: вода потрібна, щоб мити брудні іграшки і прати лялькам одяг. (Приклеюють велику крапельку)

Біля столу, на якому стоїть чайник з водою: вода потрібна, щоб ми могли її попити. (Приклеюють велику крапельку)

У туалетній кімнаті: вода потрібна, щоб діти могли мити руки і обличчя, виконувати необхідні гігієнічні вимоги. (Приклеюють велику крапельку)

Словесна гра «Звуки крапельки». Звучать звуки крапельки.

Чуєте, як дзвенять наші краплиночки? Спробуємо відтворити їх за допомогою інших предметів. Струмочок виграє, виспіває, дзюрчить - переливаємо воду з чашки в чашку. Річка біжить, тече - проводимо паличкою по металофону. Дощик стукає по віконцю - ллємо воду з чашки на барабан. Джерельце б'є - дуємо крізь соломинку у склянку з водою. Бесіду закінчує висновком, що вода – джерело життя на планеті Земля.

Словесна гра «Море хвилюється». Діти грають у гру «Море хвилюється», зображуючи фігури пов'язані з водою.

Умови гри:

Перший етап – підготовка дітей до досліду. Вихователь проводить з дітьми бесіду, щоб зацікавити їх дослідом, виявляє рівень їх знань.

Другий етап – початок досліду: обговорення умов і висування припущень.

Третій етап – хід досліду. Спостереження дітей за ходом досліду, обмін думками.

Четвертий етап – заключний: обговорення наслідків досліду.

Орієнтовні запитання до дітей: Хто як із водою дружить? Хто у воді живе? Покажи рухами, що робиш із водою. За що я кажу воді «дякую».

Матеріал. Демонстраційний: вода, склянка, марганець, барвники, глечик, чайник, поливальниця, ложка, гумова рукавичка, кулька.

Роздатковий: вода, склянки, ложки, сіль, цукор, пісок, камінці, папір, пластмасові кілечка, палички дерев'яні, серветки.

Дослід №1. «Чи має вода колір?». Припущення: Колір води не залежить від барвника.

Хід досліду. У склянку з водою покласти кілька кришталіків марганцевокислого калію. Якого кольору стала вода? Аналогічно проробити дослід, додаючи інші барвники (два-три). Діти роблять висновок, що колір води залежить від барвника.

Дослід № 2. «Яка вода?». Припущення: Вода - це рідина.

Хід досліду. Продемонструвати властивість води розливатися в різних напрямках, утворюючи плями різної форми і розміру. Вода ллється єдиною цівкою з посудини носиком (чайник, глечик, поливальниця) і кількома цівками, з посуду, що має овальний або круглий отвір. Чому?

Дослід № 3. «Чи має вода смак?». Припущення: Смак води залежить від розчинених в ній речовин.

Хід досліду. Запропонувати дітям скуштувати воду на смак. Вона без смаку. Додати ложечку цукру. В інший посуд ложку солі. Що сталося? З цукром? З сіллю? Якою стала вода? Від чого залежить смак води?

Дослід № 4. «Яка температура води?». Припущення: Температура води залежить від температури навколишнього середовища.

Хід досліду. Запропонувати вихованцям скуштувати воду на смак, доторкнутися до посудини з трохи нагрітою водою кімнатної температури і принесеної з холоду. Від чого залежить температура води?

Дослід № 5. «Чи має вода форму?». Припущення: Вода не міняє форми.

Хід досліду. Взяти гумову рукавичку, обережно наповнити її водою з глечика. Спостерігати, що вода набула форми рукавички. Зробити такий же дослід з іншими ємностями (бокал, колба, целофановий мішечок, надувна кулька, різні склянки). Зробити висновок: вода змінює форму. Отже, припущення не підтвердилось.

Дослід № 6. «Тонуть чи ні предмети у воді?». Припущення: Легкі предмети плавають, важкі тонуть.

Хід досліду. У прозору посудину, користуючись умовною міркою, опустити піску, глини, дрібних камінців, по 2-3 предмети однакової форми та об'єму, але з різного матеріалу (дерева, скла, пластмаси, паперу, тканини,

воску), використовуючи послідовні дії, Вчити дітей пояснювати поведінку цих предметів у воді. Чому деякі з них плавають, інші тонуть, а окремі розчиняються, змінюючи забарвлення води.

Дослід №.7»Вода вмє співати».

Хід дослїду. Приготувати 4–5 склянок, наповнених рїзною кїлькїстю води.. Постукати паличкою по склянцї. Що чуємо? (дзвїн). Постукати ще раз, щоб почути «голос» води. Дати дїтям палички. Чи однаковий «голос» у всїх склянок? Від чого це залежить? Висновок: звуки рїзняться, адже рїзна кїлькїсть води у склянцї.

Заключний етап, прощання.

Молодцї! Ви сьгодні були справжнїми дослїдниками, та дїзнались про воднї таємницї. Отже:

Без води життя немає -

Переконанї ми в тїм.

І тому водичку, дїти,

Берегти потрїбно всїм.

Технологїчна картка органїзатора дидактичної гри з дослїдницько - пошукової дїяльностї «Загадковї насїнинки»

Аутфтакт

Педагог створює предметно – їгрове середовище для дослїдницької дїяльностї. Розташовує предмети у легкодоступному та зручному для заняття мїсцї.

Вихїд їгромайстра в гру. Вихователь створює невимушену атмосферу у групї, налаштовує дїтей та заохочує їх, що сьгодні буде дуже цїкава дослїдницька дїяльнїсть. Пропонує дїтям розслабляючу психогїмнастику.

Психогїмнастика «Я – маленька насїнинка»

Звучить спокїйна музика. Дїти присїдають, нахиляють голївки, обнїмають себе руками за колїна.

Вихователь: спали собї насїнинки, чекали весни, сонечка, тепла, дощику. Працелюбнї дїточки поклали їх у землю і почали насїнинки рости.

Дїти пїднїмають голївки, стають навшпиньки, пїднїмають руки, тягнуться вгору.

Вихователь: набираються молодї паростки сили від матїнки – землї, голубить їх своїм теплим промїнням сонечко, дощик дбайливо поливає.

Дїти кладуть руки одне одному на плечї і утворюють коло.

Вихователь: а малята будуть доглядати?

Дїти їдуть по колу. зупиняються, опускають руки, всмїхаються одне одному.

Вихователь: дїти, давайте висїємо насїння, щоб вироста з нього розсада, а як стане теплїше на вулицї, ми пересадимо цї паростки на городець або квітник.

Діти висівають насіння, поливають його, ставлять у добре освітлене місце.

Прислів'я

Яке зерно - таке й насіння.

Літо дає коріння, а осінь - насіння.

Добре насіння і на камені зійде.

Не вмів сушити насіння - суши тепер голову.

Казка про пригоди насінинки

Жила-була одна маленька насінинка. Вона добре не знала, як з'явилась на світ. Пам'ятала лише, як прокинулась, наче від довгого сну, на м'якенькій подушечці кульбабки. Спершу насінинка була маленькою і зовсім беззахисною, але потроху підросла і міцніла. Їй було весело проводити дні разом із такими ж насінинками як вона. Удень їх пестило сонечко, а коли холоднішало чи збиралось на дощ, квітка закривалася, отож насінинка не знала нічого про негоду, холод, та й про той великий світ, який її оточував, вона теж нічого не знала. Вона ніколи не бачила навіть галявинки, на якій росла кульбабка. Декілька листочків, кілька травинок і синє небо над головою – ото й увесь її світ. Світ, який вона знала і любила.

Щоправда, інколи вітерець розповідав насінинкам, що насправді світ дуже великий, що на ньому живуть й інші насінинки та квіти, але вони не надто йому вірили. Зрідка на кульбабку сідав і красень метелик, який любив побалакати. Він теж розповідав дивовижні речі про те, що був колись гідкою гусеницею, а потім перетворився на лялечку у твердому коконі, і всі думали, що він помер, але він народився вдруге з такими пречудовими крильцями і тепер гарніший за найкращі квіти. Метелик переконував насінинок, що вони з часом теж можуть змінитись і стати не схожими на себе теперішніх, але вони лише сміялись. Та минав час, і у нашої насінинки та в її подружок справді з'явився симпатичний білявий чубчик, схожий на парашутик.

Незабаром ви помандруєте разом зі мною, – радісно скрикнув вітерець, зауваживши цю зміну. Ні, ми нікуди не полетимо, ми боїмось, ми загинемо, ми помremo, – залементували насінинки. Але вітерець лише весело засміявся у відповідь: Світ чудовий, і ви ще мені дякуватимете. Та насінинки вперто не хотіли нікуди летіти, їм було добре вдома, і лише наша насінинка, яка була дуже допитливою, таки наважилась визирнути назовні. Її відразу ж підхопив вітерець і поніс угору, все вище і вище.

Бідолашна наша сестричка, – плакали інші насінинки.

- Вона померла, її більше не буде, бідолашна наша насінинка. Вона була вже така стара і квола, і так мерзла. Нам дуже її бракуватиме, – плакали ягідки.

Вони не знали, що насправді сталось із насінинкою, а те, чого ми не знаємо, часто лякає.

А насінинка впала на землю, вона і справді дуже замерзла, тож навіть зраділа, коли на неї впало декілька листочків, а потім навіть грудка землі. Їй стало тепло і спокійно. Навколо було тихо-тихо. І насінинка задрімала. Вона лежала нерухомо, і здавалось, що вона й справді померла. Так минула зима.

А коли пригріло сонечко, насінинка прокинулася і випустила маленький паросток, який потягся вгору і незабаром побачив сонечко.

- Я стала кульбабкою, - радісно засміялась насінинка. – Який дивовижний світ і скільки в ньому невідомого і незбагненого! Час готуватись до нових пригод. Не знаю, що чекає мене попереду, але тепер я вже не боюся того, що не знаю.

І наостанок, страх смерті в дітей не обов'язково провокує чиясь смерть. Причиною можуть стати розмови про кінець світу, про календар майя, про те, що астероїд може впасти на Землю, чи про погану екологію. А тому слідкуйте про що говорите, коли маєте поряд малого уважного слухача.

Наталя Коваль

Включення ігрової енергії. Налаштувавши дітей на позитивні емоції, педагог проводить бесіду на тему «Загадкові насінинки». Ознайомлює дітей із насіннєвими культурами, визначає загальну обізнаність дітей про насіння. Наводить приклади в яких сферах люди використовують насіння, при яких кліматичних умовах воно буде найкраще рости. Формує у дітей нові знання, про те, що насіння можна висаджувати у будь-яку пору року, головне сприятливі умови для насіння. Запитує думку дітей, що може статися, якщо люди будуть вирощувати насіння в несприятливих умовах. Також педагог наголошує на тому, що насіння можуть садити не тільки люди, а його переносить вітер (якщо плід легкий) та тварини (якщо плід важчий). Виховує у дітей бережливе ставлення до насіння та всього живого, що сприяє його росту та розвитку. В ході бесіди, для кращого розуміння педагог використовує мультимедію, плакати, руханки.

Дидактична гра «Чиє насіння?»

Педагог пропонує дітям дібрати парні картки – плоди культурних рослин та їх насіння. Діти називають рослину, розповідають про її значення в житті людини, визначають насіння з якого воно виростає.

Дидактична гра «Кругообіг насіння в природі»

Вихователь роздає дітям картинки та пропонує скласти послідовність дій насіння в природі від 1 до 8 за схемою в таблиці.

Дидактична гра «Кольорове дерево»

Діти беруть невелику кількість гарбузового насіння та розмальовують його у різні кольори, після чого наклеюють на шаблон дерева.

Викладення умов гри

Мета: поглибити знання дітей про насіння, познайомити з кругообігом насіння в природі, розвивати логічне мислення, спостережливість, самостійно робити висновки, вдосконалювати навички роботи в парах та групах, виховувати любов до природи, бережне відношення до неї, вчити міркувати на запропоновану тему.

Матеріали: демонстраційний: картинки із зображенням, кольорове дерево; роздатковий: картинки насіння та плоди рослин, гарбузові насінини, шаблон дерева, аркуші паперу, стаканчики з водою, насіння гарбуза, квасолі, соняшника, стаканчики з видами ґрунтів різним вмістом поживних речовин

(піщаний, глинястий, чорнозем), пророслі квасолини, стаканчики для розсади, фартушки та рукавички.

Перший етап – створення атмосфери зацікавленості, усвідомлення проблеми та підготовка до дослідження. Цьому сприятимуть доречно поставлені запитання, цікава розповідь дорослого. Діяльність вихователя на цьому етапі полягає в актуалізації проблемної ситуації, створенні необхідних умов для проведення досліду (підготовка необхідного обладнання, складання карт-схем тощо).

Другий етап – початок досліду. Він розпочинається із висування дітьми припущень, правильність чи хибність яких підтверджуються у ході досліду. Після цього дослід має обговорюватися. Всі умови в перебігові обговорення повинні бути однакові, окрім якоїсь однієї. Це необхідно для того, щоб забезпечити чистоту експерименту.

Третій етап – це безпосередній хід досліду та подальший обмін думками.

Четвертий етап – заключний, на якому відбувається обговорення результатів досліду. На заключному етапі діяльність вихователя полягає у підведенні підсумків та оцінюванні результатів роботи. Діяльність дошкільників на цьому етапі передбачає самооцінку та повторне осмислення проблеми з нової точки зору.

Хід:

Дослід №1 «А насіння може дихати?»

Мета: довести, що насіння дихає.

Хід: в ємкості наливають воду та кидають насіння соняшника. Одну із ємкостей закривають кришкою, іншу – ні. Їх виставляють на підвіконня. Спостерігають за змінами, які будуть відбуватися з водою та насінням. Через певний час в ємкості без доступу повітря вода стане мутною, насіння загине, в іншій – вода чиста, насіння проросте.

Висновок: насінити дихають. Повітря необхідне для життя та росту рослини.

Дослід №2 «Чи потрібне насінинкам тепло?»

Мета: довести, що тепло – важлива умова для росту насіння.

Хід: в тарілочку налити невеличку кількість води. Викласти туди гарбузове насіння. Одну тарілочку поставити в тепле освітлене місце, іншу – освітлене прохолодне місце. Воду підливати за потребою. Спостерігати за змінами потрібно протягом тижня. В теплому місці насіння проросте швидше, в прохолодному повільніше.

Висновок: тепло необхідне для насіння. Воно сприяє швидшому розвитку рослин.

Дослід №3 «Як впливає різна кількість поживних речовин в ґрунті на ріст насінинки».

Мета: дослідити вплив різних ґрунтів на розвиток насіння.

Хід: заповнити стаканчики ґрунтом, зробити ямку для квасолини, обережно посадити та засипати її землею. Спостереження вести за ростом стеблової частини. Найкраще буде розвиватися квасоля, яка була посаджена

в чорнозем. В піщаному та глинястому ґрунті стебла будуть тонші, бліді. Піщаний ґрунт буде швидше висихати.

Висновок: поживні речовини необхідні для проростання та розвитку насіння.

Дослід №4 «Чи допомагає вітер рости насінню?»

Мета: показати дітям важливість вітру, для насіння дерев.

Хід: Древа «використовують» вітер і тварин для того, щоб кожного року з'являлися нові й нові рослини. Щоб діти краще це зрозуміли, запропонуйте їм взяти кілька насінин різних дерев (наприклад, клена, ясена та каштана). Нехай діти помістять їх на аркуш картону, піднімуть його на рівень свого підборіддя та добряче дмухнуть на насіння. Після цього запитайте, плоди яких рослин розлетілися кімнатою, а які залишилися на місці. Які висновки можна зробити, зважаючи на результати цього досліджу?

Висновок. Саме вітер допомагає розносити насіння деяких дерев. Однак рослини, які мають надто великі та важкі плоди, «використовують» для свого розселення тварин, які споживають їх насіння (гризунів, птахів тощо).

Дослід №5 «Як отримати із злакових насінин борошно?»

Мета: показати дітям, що відбувається з насінням злаків під дією сильного тиску.

Хід: Запропонуйте дітям приготувати борошно власноруч. Для цього попросіть когось із дітей узяти ступку, покласти до неї кілька зернят і перетерти їх за допомогою товкача. Уже за кілька хвилин дитина матиме власне борошно. Запропонуйте дитині висипати його на чистий аркуш та порівняти перетерте зерно з борошном, придбаним у магазині. Нехай діти скажуть, чим воно відрізняється (кольором, текстурою, запахом тощо). Також можна порівняти, чи буде відрізнятися борошно з вологого та добре підсушеного зерна.

Висновок. Якщо розтерти добре висушені зернятка, то можна отримати справжнє борошно. Саме це тисячоліттями робили наші предки для того, щоб приготувати хліб.

Заклучний етап, прощання

Молодці! Ми сьогодні стільки нового дізналися про насіння, побачили цілий цикл життя однієї насінинки. Вихователь дякує дітям за активність, яку вони проявляли під час дослідницької діяльності, запитує які моменти їм сподобались найбільше, що нового вони дізналися для себе про насіння.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Кімнатні рослини»

Ауфтакт

Організатор уточнює кількість учасників гри, налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції та визначає ігрову площу.

Вихід ігрового майстра

З допомогою віршів, загадок налаштувати дітей на гру.
Виростаємо на віконці
Розквітаємо на сонці
Від водиці зеленіємо
Усім діточкам радіємо. (Кімнатні рослини)
На шибках малює квіти
Нам мороз свої зимові
А в кімнаті є у діток
Квіти справжні і чудові.
Любо глянути на них –
Зеленавих та живих.
За віконцем – хуртовина,
Заметіль гуде – кружляє,
А в теплі у нас рослини
І ростуть, ще й розцвітають.
До маляток тягнуть віти,
Мов нагадують малятам
Щоб не забували діти
Своїх друзів поливати.

Включення ігрової енергії

Любі діти! Щоб розумними вам стати, треба багато всього знати. То ж ви, діти, не зівайте, на питання швидко відповідайте!

Дидактична гра «Мозговий штурм».

Мета: уточнити і розширити знання дітей про кімнатні рослини; удосконалювати діалогічне та монологічне мовлення, вміння будувати складнопідрядні речення, збагачувати словник дітей.

1. Як називають модель земної кулі?
2. Зелені плями на глобусі – це?
3. Де можуть рости рослини?
4. Твоя улюблена рослина?
5. Як ти доглядаєш за кімнатними рослинами?
6. Навіщо кактусу колючки? (колючки у кактуса – це його листочки. Вони можуть бути короткими, довгими, м'якими, гострими. Колючки захищають від жари і тварин, які їдять кактуси, щоб отримати воду, що містяться у стеблі).
7. Чому пахне герань? (листя виділяє у повітря ефірні масла).
8. Назви кімнатні лікарські рослини? (алоє, герань, традесканція).
9. Яка рослина виділяє кисень вночі? (кактус).
10. Що робити, якщо рослині тісно в горшку? (пересадити її у більший горщик).
11. Яку рослину називають цілителькою? (орхідею, тому що вона здатна очистити будь – який хворий організм. Білі – роблять людину красивішою, червоні – насичують силою та енергією, жовті – сприяють творчості).

Дидактична гра «Магазин квітів»

Мета: закріпити назви рослин, їх частин, вчити розрізняти квіти, описувати, знаходити і називати квіти за характерними ознаками, розвивати мовлення.

Викладення умов гри

1 етап – підготовка дітей до досліду. Провести бесіду, щоб зацікавити їх дослідом, виявити рівень знань.

2 етап – початок досліду: обговорення умов і висунення припущень.

3 етап – хід досліду. Спостереження за дослідом, обмін думками.

4 етап – заключний: обговорення наслідків досліду.

Матеріал: кімнатні рослини, склянка з водою, серветки, глина, пісок, чорнозем, збільшуваче скло.

Хід:

Дослід №1

Припущення: рослинам потрібна вода. Вони всмоктують воду через корені. Вода рухається по стеблі до листочків і квітів.

Хід досліду:

Поставимо у склянку з водою білу гвоздику. Додали у воду червоної фарби. Через 3 дні квітка стала рожевою, тому що вода пройшла по стеблю до квітки. Замість квітки можна взяти серветку, скатати її, щоб утворилася довга полоска. Опускаємо у склянку з водою. Серветка стала мокрою. Ось так вода рухається по стеблю рослини, розповсюджуючи поживні речовини до листків і квітів.

Дослід №2. Припущення: рослинам потрібне світло.

Хід досліду:

Один вазон з традесканцією поставили у темне місце, а інший – залишили на сонці. Листочки у квітки, яка стояла у світлому місці, пружні мають фіолетово – зелене забарвлення, а у іншої – блідо – зелені. Отже рослинам потрібне світло, і тому ось цю традесканцію ставимо у світле місце.

Дослід №3. Припущення: рослини дихають.

Хід досліду:

Листочок бегонії змастили вазеліном. Через декілька днів листочок став блідим, жовтим. Повітря перестало потрапляти до нього і він почав хворіти. Треба обережно обірвати листочок, щоб не загинула вся квітка. Коли не мити та не витирати пил з листя фікуса подивіться, що трапиться. Через збільшуваче скло діти роздивляються листя. Воно стало брудне, їй важко дихати і вона може загинути. Тому беремо вологі серветки і протремо пил.

Дослід №4. Припущення: рослинам потрібен ґрунт.

Хід досліду:

В один день ми посадили живці колеуса у різний ґрунт. У перший горщик ми насипали глину, у другий – пісок, а в третій – чорнозем. Усі рослини вирости різні за розміром. Найкраща рослина виростила у чорноземі. Давайте перевіримо. У нас на столах знаходяться скляночки: в першій – глина, другій – пісок, третій – чорнозем. Наливаємо однакову кількість води. У склянці з глиною вода залишилася на поверхні. У склянці з піском – вода пройшла швидко. Склянка з чорноземом, вода всмоктуюється гарно і довго

залишається зволоженою. Отже, найкраще квіти почувають себе у чорноземі, який містить поживні для рослин речовини.

Заклучний етап, прощання

Молодці! Справилися із завданнями. Але запам'ятайте:

Ви нас діти доглядайте

І водою поливайте.

Щоб могли ми воду пити,

Треба землю підпушити.

Любі діти, час не гайте!

Наше листя протирайте.

Для нас, квітів,

Найкращі друзі – діти.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Комахи»

Ауфтакт

Організатор визначає ігрову площу та уточнює кількість учасників гри, налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції.

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь знайомить дітей з осередком для гри, атрибутами. Налаштовує дітей на гру з допомогою віршів, загадок, прикмет.

Загадки:

1. Цей маленький робітник
Змалку працювати звик,
Тягне мушок, соломинки
До великої хатинки,
Бо працює тяжко-важко
У мурашнику....(мурашка).

2. Їх в траві багато,
Люблять працювати,
Будівельники малі
Роблять хатку із землі. (Мурашки)

3. Посмугована комашка
Працювати звикла тяжко,
Із квіток нектар збирає,
Мед смачнющий виробляє.
Робітниця ця мала
Називається ... (бджола)

4. Кольорові і барвисті,
Наче дороге намисто,
На луку поміж квіток
Полетіли у танок —

От які веселики!
Пурхають...(метелики)
5. Хоч вона бджолі родина —
Ледарює цілу днину.
Мед вона не виробляє,
Тільки боляче кусає!
Здогадались? В небеса
Полетіла зла...(оса)
6. Ця червона намистинка
Має крильця у краплинках,
Невеличка, гарна дуже,
Упізнай її, мій друже —
На твою долонечку
Прилетіло...(сонечко).
7. Музикант живе на лузі,
Упізнай його, мій друже,
Спинка, ноги, голова —
Все зелене, як трава.
Ще й швидкий, як вітерець,
Милий ...(коник-стрибунець).

Вірші

«Про мурашу»

Бідкалась мала мурашка:
Нести їй поклажу важко!
Через горбик та яроч
Тягне в дім свіжий листок,
Щоб родина поживилась,
Сил набралася з листка.
Тож малеча і трудилась,
Хоч і дрібна отака! Ірина Кримська

«Мурашка»

Йшла мурашка по стежинці,
І несла дітям гостинці.
Спотикнулася об камінчик —
Випав з рук її гостинчик.
Сіла й плаче та мурашка —
Ну чому я не як пташка
Я б колінце не забила,
Я б додому полетіла.
Так мурашечка сказала,
Підвелась, на ноги встала,
Підняла мішок з гостинцем,
Що несла своїй дитинці.
Озирнулася — о диво —
Виросли на спині крила,

Мов кришталь вони прозорі
Гарні крила, пречудові
І мурашка посміхнулася, зраділа:
«В мене є тепер чудові крила!
Тож скоріш, хучій додому лину,
Щоб гостинцем частувать свою дитину!» Сімонова Дарина

Прикмети

Мурахи поспішають в свій будинок – чекай дощу. У повітрі перед дощем змінюється вологість і атмосферний тиск, тому мурахи біжать в укриття від смертельного для них дощу. Навіть якщо мураха пішов далеко від дому, перед дощем він буде ховатися під кору, опале листя.

Мурахи наростили свій будиночок? Належить холодна зима. Перед грозою мурахи починають активно бігати по мурашнику.

Включення ігрової енергії

Встановивши особистісний контакт з дітьми, вихователь проводить бесіду на тему: «Комахи». Уточнити й збагатити знання дітей про комах (спосіб життя, будова тіла, тощо). Формувати елементарну уяву про цілісність живої природи. Викликати у дітей цікавість до спостереження за комахами в природі. Виховувати бережне ставлення до комах. Вчити дітей бачити і розуміти роль забарвлення в житті комах, розрізняти комах за зовнішнім виглядом і називати їх, аналізувати їхню форму, розмір, колір. Розвивати логічне мислення, зв'язне мовлення, бажання прагнути досягти правильного результату, вміння уважно слухати відповіді своїх товаришів. Продовжувати формувати екологічну культуру, вміння бачити красу рідного краю. Виховувати любов до рідного краю.

Мовленнєва гра „Словечко добираю – і віршика складаю”.

У пташнику є птаха
В мурашнику -...(мураха)
Ми знаємо : мурахи-
Це корисні ...(комахи)
Коли зима настала ,
Мурашки міцно ...(спали)
Весною ж – пробудились
І день від дня трудились.
Мурах завжди оберігай,
І шкоди їм не ...(завдавай).

Гра з лупою «Жучки – черв'ячки»

Педагог роздає дітям картки із дрібними зображеннями комах та великими предметними зображеннями. Завдання дітей – у лупу побачити зменшену картинку та знайти її збільшену копію.

Викладення умов гри

Перший етап: підготовка до досліду. Виявлення рівня знань про поведінку комах. Проведення бесіди, розгляд ілюстрацій.

Другий етап: початок досліду, обговорення умов і висування припущень.

Третій етап: хід досліду. Спостереження дітей за ходом досліду, обмін думками.

Четвертий етап: заключний – обговорення наслідків досліду.

Матеріал:

Неглибока картонна коробка з кришкою, скло, що повністю закриває коробку (або харчова плівка), лопатка, блюдце, шматочок банана, цукор, червоний, жовтий, зелений, синій і фіолетовий щільний папір, білий аркуш паперу, ручка або маркер, мед.

Хід:

Дослід «Мурашина доріжка»

Коробку розділити смужкою картону навпіл. Покладіть на блюдце шматочок банана, посипте його цукром та змочіть водою. Поставте блюдце в куток лівої половини коробки. Знайдіть мурашник й наберіть лопаткою трохи землі. Швидко пересипте землю з мурашками в другу половину коробки. Відразу закрийте коробку склом.

Приблизно після 20 хвилин безладної метушні мурашки заспокоються й почнуть досліджувати свою нову оселю. Кілька комах знайдуть вирізи в перегородці й переповзуть на ту половину коробки, де лежить банан. Приблизно за годину можна буде побачити один або кілька довгих ланцюжків з мурашок, що сновигають до частування й назад.

Пояснення:

Мурахи сприймають складну систему інформації, використовуючи спеціальні хімічні речовини – феромони, що виділяються їх тілами. Варто одній мурашці знайти їжу, в нашому випадку банан, як вона починає залишати за собою феромоновий слід, по якому за ним йдуть інші мурахи. Чим більше мурах йдуть по сліду, тим сильніше стає сигнал. Цікаво спостерігати, як мурахи в точності повторюють слід самого першого мурашки, навіть якщо він вибирає довгу дорогу, наприклад, обповзає камінчик.

Дослід «Улюблений колір комах»

У деяких комах є улюблений колір. Цей улюблений колір зазвичай відповідає квіткам, в яких можна знайти найсмачніший нектар.

Розклади листи кольорового паперу на гладкій трав'яній поверхні. Поклади по краях камінчики, щоб листи не віднесло вітром.

Сядь приблизно в 90 см від аркушів паперу. (дітям роздаються схеми із зображенням комах і олівці). Наберися терпіння і сиди дуже тихо. Скоро на аркуші паперу почнуть сідати комах.

Відзначай рисою кожна комаху в потрібній клітинці таблиці. Через 20 хвилин підрахуй рисочки в кожній клітинці, щоб побачити, яким комахам який колір більше подобається. Зніми першу схему і відкрий другу. Постав маленьке блюдечко з медом на аркуш паперу «самого непопулярного» кольору. Знову протягом 20 хвилин відзначай комах. Порівняй дві заповнені схеми.

Результати:

Червоний і фіолетовий кольори привертають великих комах – метеликів, бджіл. Синій колір більше подобається мухам. Зверни увагу, що оси люблять жовтий колір (можливо, про це вже здогадувався той, хто пробував одягнутися в жовтий одяг на пікнік). Найменше комах приваблює зелений колір, тому що зелені квіти (наприклад, квіти-сережки на деревах) зазвичай бувають без нектару. Але якщо поставити блюдечко з медом на лист зеленого паперу, комахи полетять туди, забувши про свої улюблені кольори.

Заклучна частина, прощання

Ось ми і познайомились з різноманітними комашками! Сподіваюсь, що ви станете їхніми справжніми друзями. Тож любіть їх і оберігайте!

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Посадимо огородину»

Ауфтакт

Організатор гри з'ясовує основні характеристики ігрової кімнати: загальна площа 48 м. кв, площа для гри – 25 м. кв. розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Ігромайстер створює індивідуальну, соціальну та загальну зони спілкування. Форма діяльності – інтегрована.

Вихід ігромайстра в гру

Ігромайстер входить до ігрового поля, знайомить дітей з атрибутами цієї гри.

Включення ігрової енергії

Організатор гри, застосувавши ефект першого слова, активізує дітей художнім словом.

На зеленому городі
Заблукали ми сьогодні!
Заблукали я й Петрусь,
а знайшов нас наш дідусь.
Він за руки нас узяв,
Весь город нам показав.
Ось-квасолька і горох,
Бачте, родичі: в обох
Круглі зернятка у ряд
У стручках зелених сплять.
А оце хто причаївся?
Бачиш, як розчервонівся!
О, так ще ж і не один...
Помідором зветься він.
Ось часник, а он цибулька.
Що за горді та сердиті!

Золотими кожушками
Аж по саму шию вкриті.

Викладення умов гри

Формування уявлень дітей про етапи дозрівання овочів: насіння, паростки, стиглий плід; розвиток дрібної моторики. Організатор знайомить дітей з наочним та демонстративним матеріалами.

Матеріал: картинки із зображенням паростків та стиглих овочів: помідора, моркви, гороху, квасолі, цибулі, огірка, часника, буряка, гарбуза, кавуна.

Насіння овочів: помідора, моркви, гороху, квасолі, цибулі, огірка, часника, буряка, гарбуза, кавуна.

Ємкості із землею, лійка з водою.

Хід гри

Ігромайстер розповідає про розвиток овочів в ґрунті. Наголошує на особливості догляду за городиною – необхідність в землі повітря, поживних речовин, води, відсутність бур'янів.

Після чого, пропонує зіграти в гру «Три в ряд – фази розвитку рослини», розміщуючи в 3 колонки – насіння овочів, картки з паростками та картки з стиглими плодами. Діти повинні підібрати відповідно до зображеного овоча – його насіння та подальше проростання – паросток.

Визначивши насіння, діти саджають його в землю, врахувавши глибину ямки та схожість (здатність насіння утворювати нормально розвинуті проростки) для кожної окремої рослини. Засадивши всі ємкості з землею окремим видом насіння, їх підливають водою.

Вихователь активує дітей віршем – руханкою та підкреслює важливе джерело води для рослин – дощ.

«На городі»:

Дощику, дощику,(Підіймаючи руки вгору)

Де ти ходиш?

Ходи, любий дощику,(Змахують кистями рук)

По городу!

Полий, полий, любий дощику,(Показують руками навколо себе)

Все, що бачиш,-

Хай уродять овочі

Щедро й рясно.

Капустина-вище тину,(Діти показують відповідні розміри овочів.)

А томати – вище хати,

Бурячки-мов бички, квасолини – наче дині,

А морквище — як дубище!

А коли овочі уродять, (Присідають і «збирають овочі»)

Позбираю овочі я з городу,

Наварю для зайчиків я борщу- («Мішають ложкою» уявний борщик.)

Ще й тебе, мій дощику, пригощу.

Костецький А.

Заключний етап – прощання. Організатор позитивно оцінює діяльність дітей у грі та дякує за продуктивну роботу.

Літо

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Тінь».

Ауфтакт

Організовуючи дидактичну гру з дослідницької діяльності, слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Місце для дослідів слід обирати таке, щоб діти могли доступно розглянути та користуватись матеріалами для дослідницької діяльності з допомогою вихователя при потребі. Попередньо дорослий підбирає матеріали та обладнання для проведення відповідного дослідів, які мають відповідати естетичним вимогам та віку дітей.

Вихід ігромайстра у гру

Вихователь, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша, прислів'я, загадки, тощо.

Вірші

Тінь

Мамо, поглянь, у мене є тінь!
Тінь біля мене! Довга яка!
Мамо, поглянь, у мене є тінь!
Ось вже коротка. А зараз нема!
Мамо, поглянь, у мене є тінь!
Ой, на ногах я в неї стою!
Мамо, дивись, від мене ця тінь!
Ти не ставай на тінь мою!
До мене причепився один дивак.
Все повторює він за мною,
Я повернусь – і цей так
Кривиться за моєю спиною,
Не відстає він ні на крок,
За мною ходить цілий день,
Лише вночі ховається дивак,
Не може жити без світла тінь.

Загадки

Очима бачиш,
А руками не візьмеш.
По соломі ходить,
А не шелестить. (тінь)
Що коло тебе біжить, а не здоженеш? (тінь)

Прислів'я

Вовк вогню боїться, а злодій – своєї тіні.

З кривого дерева крива й тінь.
Від своєї тіні не втечеш!

Казка

Вовчєня У-у жило в таких темних лісових хащах, що й сонця не бачило. От якось воно гарнєнько поснідало, одразу похоробрішало й на галявину вискочило.

Зирк туди, зирк сюди – чи нема часом якоїсь небезпеки?

Аж глип – позаду на землі щось темне, якась пляма, на вовка схожа.

У-у загарчало, як і годиться вовчєняті, що мріє вирости дужим вовком:

– Ти хто така?

Мовчить пляма.

У-у вишкірило білі ікла:

– Ось я тебе з'їм!

А пляма мовчить...

У-у залякло:

«А чому Вона мовчить?.. Може, Вона сильніша від мене?.. То я краще втечу!»

І У-у помчало вперед.

Озирається – не відстає пляма. Женється!

З переляку У-у влетіло у тернові кущі, покололо собі писка. Та так боляче, що аж через голову перекрутилося...

Дивиться – що таке? Пляма вже попереду...

– Ага! – зраділо У-у.– То ти боїшся мене!

Навіть про свого поколотого писка вовчєня забуло – ану за плямою!

От-от наздожене її!..

Ще дужче біжить вовчєня – і пляма дужче!..

Зморилося вовчєня, перепочити сіло.

І пляма сіла перед ним. Теж відсапується...

Вовчєня зробило крок – і пляма крок зробила. У-у клацнуло іклами, і пляма одразу клацнула...

«А-а-а,– розсердилось вовчєня.– Вона ще й кепкує з мене!.. То я тобі знаєш що зараз зроблю!»

Поблизу була річка. Вовчєня з берега просто у воду й пірнуло.

Трохи лапами побовтало й до берега подалось.

Глип у річку, аж пляма вже на воді! Сидить собі, наче нічого й не сталося...

– Начувайся! – заволато розлючене вовчєня. І знову в річку стрибнуло.– Тепер я неодмінно тебе втоплю!

Сидить собі на дні й бульки пускає: «Нічого, то нічого, що я бульки пускаю! – саме до себе бубонить.– Зате отієї халепи не матиму!»

Аж у очах у вовчєняти зелені вогники пішли...

Витягло його на берег Бобреня, що саме тоді під водою веслувати хвостом вчилося.

– Ти чого на дні так довго сиділо? – питається.

– Та оту темну пляму, що не відстає від мене, втопити хочу! – сердито буркнуло мокре У-у.

Бобрень а ж лапкама за живота взялося:

– То ж тiнь! Це ж сонечко свiтить! Тому й тiнь. I вiд тебе, i вiд мене – ось бачиш? А в лiсi, де немає сонечка, й тiнi немає.

– Дякую! – сердито кинуло У-у.– Я й саме б здогадалося.

Побiгло воно до лiсу, пiдiбгавши хвостика, страшенно невдоволене собою. Де ж це бачено: вовченя за власною тiнню ганяється! Всi ж смiятимуться з такого дурного вовченяти.

Залiзло У-у в хащi й гнiвалося аж до ночi. А коли на небо викотився мiсяць, вовченя вдруге на галявину подалося.

Гульк – аж поруч iзнову тiнь. Та ще чорнiша. Справдi страшна!

Але вовченя вже не злякалося й не розсердилося.

– Це ж тiнь вiд мiсяця! Та була вiд сонця, а ця – вiд мiсяця!.. У-у-у! Яке я розумне вовченя! – запишалося воно.

I одразу почало складати пiсеньку:

Вовченя У-у однинi –

У-У, У-у!

Не лякатиметься тiнi –

У-У, У-у!

Ой, при мiсяцi, при сивiм –

У-у, У-у!

Вовча пiсенька красива –

У-У, У-у!

Отак досхочу наспiвавшись, вовченя У-у саме собi сказало: «На добранiч!» Вклалося пiд старим корчем i заснуло...

Включення iгрової енергiї. Встановивши особистий контакт з дiтьми, вихователь ознайомлює дiтей з властивостями тiнi через дослiдницько – пошукову дiяльнiсть, також створює умови для дослiдницької дiяльнiстi, формує умiння порiвнювати, встановлювати причинно – наслiдковi зв'язки в природi, розвивати пiзнавальну активнiсть в процесi дослiдження, стимулювати уяву, формувати навички спiвпрацi, дружнi вiдносини.

Разом з дiтьми дослiдити чи може тiнь за своїми розмiрами бути бiльше, менше предмета, дорiвнює предмету, дiзнатися вiд чого залежать розмiри тiнi, чи всi предмети мають тiнь, спостерiгати чи однакова тiнь для всiх предметiв, чи може вона рухатися, вiдчувати бiль.

Розповiсти дiтям,що тiнню називається простiр який захищений чим небудь вiд променiв сонця, або вiд штучного освiтлення, темне вiдображення будь якого об'єкту, людини тощо, джерело освiтлення яких знаходиться позаду, бо променi свiтла не проходять через цей об'єкт. В ходi бесiди з метою активiзацiї усiх дiтей можна використати словесно-дидактичнi iгри з рухами, предметними картинками, iграшками.

Варiанти словесно – дидактичних iгор:

Рухлива гра «Наздожени».

Завдання: наступити або доторкнутися рукою до iншого гравця.

З'ясувати чи було кому боляче, коли на їх тінь наступали, або хто чув як тінь кричала. Висновок: ні всі весело грали.

Малорухлива гра «Повторюша»

Завдання: придумати з дітьми жартівливі пози або фігури і поспостерігати за тінню. З'ясувати: чи буде тінь повторювати ваші рухи? Висновок: так, тінь за нами все робить, вона рухається, коли рухаємось ми.

Орієнтовні запитання до дітей: Чи можна втекти від своєї тіні? Чи за усіма оточуючими предметами тінь рухається? (Ні, що стоять на місці вона не рухається). Поспостерігати , що може рухати предмети, щоб і тінь рухалась.(Вітер крону дерев)

Викладення умов гри:

Перший етап – підготовка дітей до досліду. Вихователь проводить з дітьми бесіду, щоб зацікавити їх дослідом, виявляє рівень їх знань.

Другий етап – початок досліду: обговорення умов і висування припущень.

Третій етап – хід досліду. Спостереження дітей за ходом досліду, обмін думками.

Четвертий етап – заключний: обговорення наслідків досліду.

Матеріал: жива і нежива природа, шпалери, ліхтарик, скриня, прозорі та непрозорі предмети, м'яч.

Хід:

Дослід №1 «Чи всі предмети мають тінь?». Запропонувати дітям дослідити, чи повторює тінь контур різних предметів в тому числі і тіла людини. Прикріпити до стіни шматок шпалер, нехай дитина стане так, щоб його тінь падала на папір. Для цього джерело світла розташуйте так, щоб тінь була якомога більш чіткою, а тепер обведіть контур дитини, а решта: обличчя, волосся, одяг нехай дитина домалює сама. Але перш ніж намалювати очі, ніс і все інше, порадьте йому уважно розглянути себе в дзеркалі.

Дослід №2» Чарівна скриня». Запропонувати доставати із скрині різні предмети, а саме прозорі та непрозорі предмети. Підносити їх на освітлену ліхтариком стіну. Так можна розташовувати різні предмети і обмірковувати, чи є від всіх предметів тінь. Висновок: не дають тінь прозорі предмети, бо пропускають через себе світло, непрозорі предмети дають темну тінь, людина світло не пропускає.

Дослід №3 Спостереження «Чим відрізняється сонячна сторона від тіньової ?» Покладіть на сонці м'яч. Нехай дитина уважно огляне освітлену сонцем сторону, потім – протилежну. Чим вони відрізняються? Яка сторона світліша? Тепліша? Нехай дитина зробить висновок про те, чим відрізняється сторона м'яча, освітлена сонцем, від тієї, яка прихована від сонця.

Дослід № 4 « Великі та малі тіні». Усі предмети, які випромінюють світло, називають джерелом світла. Світло рухається від джерела по прямій лінії. Ці прямі називають променями. Поводити ліхтариком у темряві , спрямувавши світло на будь який предмет. Приблизити, потім віддалити

ліхтарик до стіни та від неї. При зближенні ліхтарика до стіни зображення зменшується, а при віддаленні збільшується.

Дослід № 5 «Де більше тіні на галявині чи в лісі?». Виходимо з дітьми на відкриту місцевість у сонячну погоду. Вихователь: Чи відчуваєте ви спеку від сонячних променів? (так) Чому? (тому що всі частини тіла знаходяться під сонечком). А де на майданчику ми можемо заховатися від сонечка і його промінчиків? (під деревами там тінь, від крон дерев). Перейти з дітьми до місцевості де є більше дерев. З'ясуємо чи під усіма деревами багато тіні. (ні, під деревами із загущеною кроною тіні більше). Чи однакова за висотою тінь від різних дерев? (ні, у високих дерев тінь довша, а чим дерево нижче тим тінь коротша). Висновок: де більше дерев, там більш затінені місця (зрозуміло, що наприклад в лісі дуже багато тіні, висота і розмір дерев впливає на розмір тіні, так само і розмір предметів)

Заключний етап, прощання

Вихователіві необхідно потурбуватись про таке закінчення гри, спостереження, яке викликало б у дітей емоційний стан і бажання зберегти в житті колективу все краще, що принесла з собою гра, а головне – підтримати інтерес до процесу гри. Вихователь дякує дітям за цікаву гру і наголошує, що завжди потрібно бути уважним, кмітливим, винахідливим, поважати та чути один одного.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Чарівний пісочок»

Аутфтакт

Вихователь створює середовище для гри та дослідницької діяльності. Підбирає атрибути і ємкості для ігор та дослідів. Все розташовується у доступному та безпечному місці для дітей, з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей.

Вихід ігромайстра в гру. Вихователь, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру та дослідницьку діяльність використовуючи загадки, вправи, вірші тощо.

Загадки.

1. Він жовтенький і сипучий,
У дворі лежить у кучі.
Якщо хочеш - можеш брати
І фортецю будувати,
Тільки воду мусиш мати. (Пісок).
2. Для веселої дітвори
Привезли до нас у двори,
Я люблю його копати
І пасочку випікати.
Тільки потрібен мені совок.
Що копаю я? – ... (Пісок).

Прислів'я

У землю не покладеш – і з землі не візьмеш.

Де немає землі, там немає трави.

Земля бере працю, а віддає пуд.

Яка земля, такий і хліб.

Немає поганої землі, є погані господарі.

Добре грунт угноїш – урожай потроїш.

Вправа «Вітаю тебе, пісок!»

Діти торкаються піску почергово пальцями однієї руки, потім – другої, а згодом одночасно всіма пальцями. Діти легко (з напруженням) стискають кулаки з піском, а потім повільно висипають його в пісочницю. Діти торкаються піску всією долонею: спочатку внутрішньою стороною, а потім – зовнішньою.

Включення ігрової енергії.

Встановивши контакт з дітьми, вихователь проводить бесіду з дітьми на тему «Чарівний пісочок». Дати дітям основні уявлення про пісок, для чого люди використовують пісок, у яких сферах найчастіше використовують пісок; розвивати позитивне ставлення до збереження піску, наведення прикладів, що може статися якщо люди не будуть берегти пісок. Сформувати у дітей нові знання про користь піску, а також визначити негативний вплив на життя людини, навести приклади природних катастроф, також сформувати у дітей знання про відмінності пісок у пустелі та родючі ґрунти. Прищеплювати у дітей любов до планети Земля. В ході бесіди з метою активізації усіх дітей можна використати словесно-дидактичні ігри з рухами, картинками, мультимедію.

Дидактична гра «Людина і пісок». (Діти сидять на стільчиках)

Діти беруть один пазл і підходять до дошки і відповідають на запитання вихователя : «Діти як ви думаєте для чого людині пісок?»

1. Пісок потрібний для виготовлення будівельних матеріалів. І вихователь разом з дітьми перелічують які саме будівельні матеріали виготовляють з піску. (скло, цегла)

2. Пісок потрібний для того, щоб вирощувати квіти. Діти підходять до куточку живої природи та спостерігають що для кожної живої рослини потрібен ґрунт і пісок.

3. Пісок потрібний для того, щоб тушити вогонь.

І так до дошки підходить кожна дитина говорить користь піску для людини і викладають велику картинку, на якій діти граються у пісочниці.

Дидактична гра «Домалюй фігуру»

Діти малюють на піску геометричні фігури (квадрат, ромб, чотирикутник тощо), вихователь пропонує самотійно пофантазувати і домалювати частинки з яких вийде предмет або жива істота.

Дидактична вправа «Чарівні візерунки»

Далі вихователь пропонує намалювати картину за допомогою піску. На аркуші паперу діти спільно з вихователем малюють візерунки рідким клеєм і посипають піском, після того обтрушують пісок.

Викладення умов гри.

Мета: закріпити знання дітей про властивості піску, як природного компоненту, його різновидах, через ігри і досвід навчити дітей виявляти склад і фізичний стан піску, виховувати у дітей спостережливість та уважність під час проведення дослідів, навчити дітей виявляти склад і фізичний стан піску, навчити дітей за допомогою дослідів визначати властивості піску.

Матеріали: демонстраційний: картинки, пісок у баночці; роздатковий: пазли, баночки, пісок, пензлики, рідкий клей, аркуші паперу, пісок, мисочки, сірники, камінці, фартушки, нарукавники, лупи.

Перший етап – підготовка дітей до досліду – має бути спрямована на виявлення їхніх знань про пісок і створення атмосфери зацікавленості. Цьому сприятимуть доречно поставлені запитання, цікава розповідь дорослого.

Другий етап – початок досліду. Він розпочинається із висування припущень. Якщо діти мають необхідні знання, вони можуть самі висувати припущення у вигляді певних висловлювань. Якщо вони будуть правильні: вихователю слід підтвердити це дослідом. Неправильні припущення треба спростувати. Після цього дослід має обговорюватися. Всі умови в перебігу обговорення повинні бути однакові, окрім якоїсь одної. Це необхідно для того, щоб забезпечити чистоту експерименту.

Третій етап – перебіг досліду та подальший обмін думками.

Четвертий етап – заключний, на якому відбувається обговорення результатів досліду. Отже, робляться певні висновки, тобто початкові припущення підтверджуються або спростовуються.

Хід:

Дослід №1. «Звідки береться пісок?»

Мета: показати дітям в результаті чого утворюється пісок

Хід досліду: Вихователь бере 2 камені та тре один об одного над аркушем паперу. Діти беруть лупу та бачать піщинки.

Висновок: вітер, вода руйнують камені, в результаті чого і з'являється пісок.

Дослід №2. «Пісок і лід»

Мета: показати дітям, що коли на льоду лежить сніг, лід не є слизьким

Хід досліду: педагог пропонує пройти дітям по спеціально підготовленій ділянці з льодом. Педагог насипає пісок на лід. Знову пропонує дітям пройти по ділянці. Що сталося?

Висновок: пісок між льодом і подошвою взуття створює тертя, що робить ділянку менш слизькою.

Дослід №3. «Пісок і вогонь»

Мета: показати властивість піску не горіти у вогні.

Хід досліду: педагог запалює згорток паперу. Під час активного вогню педагог висипає відерце із піском на вогонь.

Висновок: пісок гасить вогонь, бо не дає доступу до повітря до джерела горіння.

Дослід №4. «Пісок – фільтр води»

Мета: показати властивість піску очищати воду.

Хід досліду: педагог «пропускає» брудну воду через пляшку із піском.

Висновок: пісок – це природний фільтр, він очищає води.

Дослід №5. «Чи пропускає пісок воду?»

Мета: показати властивість піску пропускати воду, а глини – утримувати її.

Матеріал: три банки – одна з піском, друга з глиною, третя – з водою.

Хід досліду: налити у банки з піском та глиною однакову кількість води й спостерігати, як вона просочується.

Висновок: пісок пропускає воду, а глина ні.

Дослід №6. «Пісок рухається»

Мета: показати дітям властивість піску рухатися.

Хід: Педагог починає сипати сухий пісок в одне місце маленьким струмком. Поступово в місці падіння утворюється конус, що росте у висоту і займає більшу площину. То в одному то в іншому виникають спливи.

Висновок: пісок може рухатися.

Дослід №7. «Вітер і сухий пісок»

Мета: показати дітям, що піщинки під час вітру не тримаються один за одного, а підлітають вгору.

Хід: Діти розгортають заготовлену «пісочницю». Створюють «ураган» – із силою дмуть у трубочку повітря.

Висновок: Піщинки маленькі, легкі, не прилипають один до одного, вони не можуть утриматися ні один за одного, ні за землю при сильному струмені повітря.

Заключний етап, прощання.

Вихователь позитивно оцінює дітей, пропонує більш активніше приймати участь у дослідницькій діяльності і дякую.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Сонце та його друзі»

Ауфтакт

Організатор уточнює кількість учасників гри (група дітей, 15-20 дітей), розігріває голосові м'язи, створює відповідній грі привабливий і комфортний образ.

Вихід ігромайстра в гру. Ігромайстер привітно входить у поле гри, використовуючи жести відкритості, налаштовує дітей на гру.

Включення ігрової енергії. Що у світі найсвітліше, наймиліше, найтепліше. В небі вдень воно гуляє, ніч приходить – спать лягає? (Сонце)

Запитання до дітей:

Чому ви вважаєте, що це сонце?

Що таке Сонце: зірка, планета чи метеорит? (Зірка)

А що сталось, як би зникло сонце? (Сонце дає світло і тепло рослинам, тваринам і людям; без Сонця неможливо життя на Землі).

Бліц-опитування «Що я знаю про Сонце?»

1. Де знаходься Сонце ?
2. Якої воно форми ?
3. Коли ми бачимо сонячне світло ?
4. Кому дарує Сонце свої промені ?

Відгадування космічних загадок :

1. Усі його люблять, усі його чекають,
А хто подивиться, кожен скривиться. (Сонечко)
2. Котилося котильце,
Котильце-барильце,
То вище й вище,
То нижче й нижче.
Закидало у віконце
Золоте волоконце. (Сонце)
Високий соняшник у небі
Цвіте взимку й улітку,
Нам посилає проміння,
А досі немає насіння. (Сонце)
Один пастух багато овець пасе (Місяць)
У синім небі світлячки,
Не дістать до них рукою,
А найбільший світлячок
Зігнувся, як черв'ячок. (Зорі і місяць)
У синьому мішечку золотих гудзиків багато. (Зоряне небо)

«Я – земля» (вправа на розвиток емпатії)

Уявіть себе планетою Земля й дайте відповіді на питання.

Хто ти ? Яка ти ? Що тобі подобається ? Що ти любиш ? З ким дружиш ?
Чого хочеш ?

Викладення умов гри.

Мета: виховувати бажання пізнавати навколишній світ та природу, бачити її красу; розвивати вміння порівнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у природі, прагнення до пошуково-пізнавальної діяльності; формувати уявлення про живу і неживу природу, вчити виділяти об'єкти неживої природи, їх місцезнаходження, збагатити знання про Сонце як небесну зірку та сонячну систему, допомогти усвідомити значення сонячного тепла і світла для всього живого на Землі.

Матеріал гри. Демонстраційний: природні об'єкти, металеві предмети на майданчику, глобус, ліхтар;
роздатковий: крейда, пластилін, дерев'яні шпажки.

Хід

Протягом дня спостерігати з дітьми за рухом Сонця та зміною температури повітря. Запропонувати визначити — тепла чи холодна земля (доторкнутися до неї долонькою).

Звернути увагу дітей на висоту стояння Сонця і температуру повітря. Познайти з причинно-наслідковими залежностями від високого сонця

(тепло) і низького (холодно), розширити знання про відповідну поведінку людей і тварин.

Пошукова діяльність. Досліди на встановлення залежності між висотою стояння сонця та кількістю тепла від нього.

Дослід № 1. «Рух сонця по небу».

Матеріал. Демонстраційний: вертикальний предмет (стовп, дерево), крейда. Умови проведення досліду: літо, сонячна днина.

Хід. Уранці визначити місцезнаходження сонця на небі за певними орієнтирами (будинки, дерева тощо) і накреслити крейдою тінь від котрогось з них. Повторити опівдні та ввечері. Висновок: сонце рухається протягом дня зі сходу на захід.

Дослід № 2. «Висота стояння сонця та кількість його тепла». Розкрити залежність між висотою стояння сонця та кількістю його тепла.

Матеріал: природні об'єкти, металеві предмети на майданчику. Визначити висоту стояння сонця та відчувати на дотик температуру води, піску, різних предметів уранці та ввечері. З'ясувати залежність між висотою стояння сонця (проміння йде збоку чи прямо) та кількістю його тепла. Висновок: що вище сонце над землею, то більше від нього тепла.

Дослід № 3. «Залежність росту рослин від сонячного світла». Розкрити необхідність сонячного світла для росту рослин.

Матеріал. Демонстраційний: трава на відкритій поверхні і під каменем.

Звернути увагу на колір трави на сонці і на колір трави, яка росла під каменем. Висновок: для росту рослинам необхідно сонячне світло. А давайте згадаємо, що є головним джерелом світла для всіх? (Сонце), а вночі? (зорі, місяць), а ввечері? (лампи, ліхтарі). Тобто, які джерела світла ми з вами знаємо (природні та рукотворні, штучні) Якої форми Сонце?(Сонце кругле) Сонце – об'єкт природи Землі чи воно знаходиться далеко, у Космосі? (Сонце- об'єкт Космосу). Якщо говорити про Космос, то один з таких кварталів називають Сонячною системою. Чому «Сонячна»? – звісно тому, що знаходиться біля щедрого світила Сонця, а «система» тому, що біля Сонця знаходиться не один космічний будиночок, і всі вони розміщені у відповідному порядку. У Сонця, крім Землі, є вісім планет, вісім «космічних будиночків».

Давайте згадаємо віршик про планети нашої Сонячної системи:

Як від сонця рахувати,

Меркурій першим слід назвати.

Друга – Венера величава, по небу ходить, ніби пава.

Третя, Венерина сусідка, це Земля – ваша домівка,

Ніби бог війни упертий, червоний Марс. І він четвертий.

За ним друг його пихатий – гігант Юпітер, в списку – п'ятий.

Шостий, ніби в пояс вбраний, це Сатурн – сусід Урана.

А Уран, планета сьома, також добре нам відома.

Ну, а слідом за Ураном – Нептун – восьмий і останній.

Плутон – це дев'ята із планет, ні для кого не секрет.

Вісім планет й складають разом з Землею основу Сонячної системи, наш «космічний квартал». Як і Земля, ці планети не стоять на місці. Кожна з них рухається по своїй дорозі навколо Сонця. На планетах, які знаходяться найближче до Сонця, дуже спекотно.

Сонечко – це зірка, величезна розжарена газова куля, найбільша в усій Сонячній системі. Якщо ми з вами уявимо, що Сонце – величиною з кавун, то поряд з ним найбільша планета Юпітер буде, як невеличке яблуко, а наша планета Земля – як ягідка смородини. Крім того, Сонце найважче за всі планети разом. Діти, а що це таке? (Глобус). Що таке глобус? (Об’ємна карта нашої планети). А як ви вважаєте, чому відбувається зміна дня та ночі? (тому що Земля обертається навколо своєї осі, змінюється день і ніч, проходить доба). Давайте подивимось як це відбувається за допомогою ліхтаря, який буде наче Сонце та глобусу, на якому ми визначимо наше місцезнаходження.

Дослід «День-ніч» з глобусом і ліхтариком. А Ви знаєте, чому відбувається зміна пір року на нашій планеті? (Тому що вісь землі нахилена, і обертаючись навколо сонця воно по різному обігріває Землю)

Вірно діти, коли до Сонця нахилена північна півкуля, вона отримує більше тепла і світла – тут літо, а в цей час у південній півкулі зима. Через півроку південна півкуля буде більше освітлена, і там буде літо, а в північній зима. Коли обидві півкулі освітлені однаково, то настає весна або осінь. Але завжди в різних півкулях різні пори року.

Діти, а який час проходить, доки Земля робить один оберт навколо сонця? (один рік). Скільки пір року змінюється за рік? (чотири, називають які).

Дослід «Як обертається Земля навколо своєї осі»

Матеріал: шматочок пластиліну, дерев’яна шпажка.

Хід: беремо шматочок пластиліну й катаємо кулю – це планета Земля. Дерев’яною шпажкою проколюємо кулю по центру – це вісь Землі. Насправді вісь Землі невидима, уявлювана. А зараз розкрутимо спицю, утримуючи її за довгий кінець

Висновок: ось так обертається наша планета Земля навколо своєї осі.

Фізкультхвилинка «День та ніч». (Вихователь стає в коло. Діти навколо нього.)

Вихователь. Я – Сонце, а ви – планета Земля. (Діти рухаються навколо вихователя та обертаються навколо себе. За сигналом зупиняються.)

Вихователь. У кого зараз літо? У кого весна? У кого зараз день? У кого ніч? (Діти визначають своє положення відносно вихователя і відповідають на запитання).

- Діти, а що ще є в нашій сонячній системі, крім Сонця та 9 планет? Так, це Місяць.

- Він є природним джерелом світла чи ні? Але ж ми знаємо, що Місяць - це супутник землі, який полягає з піску та каменю. Хіба камені можуть світити? Але ж вночі він нам світить у вікно, так? Давайте з вами подивимось, що відбувається?

Дослід « Чому світить Місяць? ». Місяць - яскраве небесне тіло, тому що відбиває сонячні промені. Можливо, для когось це стане розчаруванням, але Місяць не світиться, а лише відбиває світло від головної зірки у всесвіті - Сонця. супутник не є джерелом світла, а лише відбиває його. Але як кам'янисте небесне тіло без атмосфери може робити це? Відповідь проста - виявляється, місячний ґрунт на 50% складається зі скляних фракцій. Серед каменів можна зустріти багато скляних куль, деякі з яких мають абсолютно круглу поверхню. Саме тому Місяць працює в якості відбивача.

Сонечко можна побачити завжди, чи тільки у певну пору доби? (ранком, удень, надвечір). А що відбувається із Сонцем вночі? Куди в цей час дівається? (заходить за обрій). Нам із вами доводилося спостерігати за заходом Сонечка: адже в зимку воно ховається рано. Чим відрізняється денне сонце від вранішнього або вечірнього? (Удень сонце надзвичайно яскраве, на нього не можна дивитися, а вранці та ввечері воно не таке сліпуче). На поверхні Сонця є невеликі темні ділянки, які називаються сонячними плямами. Вчені спостерігають за Сонцем за допомогою сонячного телескопа. І вони кажуть, що його поверхня нагадує киплячу кашу, вона вирує, кипить. З давних давен люди почали дуже уважно слідкувати за Сонцем. З ним людина пов'язувала все у своєму житті: багатий врожай, стан свого здоров'я, природну благодать.

Людина здавна відчувала непорушний зв'язок між Сонцем і Землею. Сонце є прекрасним погодним орієнтиром. Тож познайомимось з народним погодознавством:

- Якщо перед сходом сонця випала роса, а ранковий туман пропав зі сходом сонця – буде гарна погода;
- Якщо перед заходом, коли сонце ще високо, небо почервоніє- буде дощ і вітер, почервоніє після заходу- чекай негоди через один-два дні;
- Якщо при заході сонця хмари будуть мати кільчасту форму – чекай дощ.

Заключний етап – прощання. Гра «Обери правильну думку». Вихованці будують поширені речення, обравши із запропонованих вихователем варіантів правильний. Узимку сонце світить вище чи нижче ніж літом. Сонце – супутник Землі чи велика зірка? (Сонце- це велика зірка). Сонце дарує нам повітря і воду чи світло і тепло? (Сонце дарує нам світло і тепло). Уночі Сонце ховається за обрієм чи за хмарами? (Уночі Сонце ховається за обрієм) Улітку світловий день довший чи коротший ніж узимку? (Улітку світловий день довший ніж узимку). Отже, які друзі сонця ви можете назвати?

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Веселка»

Ауфтакт

Організатор визначає ігрову площу та уточнює кількість учасників гри, налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції.

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь знайомить дітей з осередком для гри, атрибутами. Налаштовує дітей на гру з допомогою віршів, загадок, прикмет.

Прикмети:

У веселці більше червоного кольору – до вітру.

Якщо веселка після дощу скоро пропадає – до ясної погоди, а якщо довго стоїть – до негоди.

Веселка вранці – до дощу.

Подвійна веселка – ознака дощової погоди.

Якщо до вечора з'явилася крута веселка, буде такий же ясний день, а якщо полога – чекай дощу з ночі.

Вірші:

1. Після дощика грибного

Небо прояснилось.

Проти сонця золотого

Райдуга з'явилася.

Посміхнулася привітно

Райдуга з місточка.

А на ній, дивіться, квітне

Вишита сорочка!

Вийшла сонечко вітати,

Кажуть у народі.

Запросила й нас на свято,

Дивина, та й годі!

2. У веселки сім доріг.

Всі хутенько я пробіг,

Потім олівці узяв

І її намалював.

3. Видивлялася веселка

Після дощика в люстерка.

Ось чому усі калюжки

Заплели барвисті смужки!

Сонце пити захотіло

І калюжки осушило.

Засмутилася веселка:

Де тепер знайти люстерка?

Треба хмарку наздогнати,

У нових калюжках грати!

Загадки:

1. Вийшла звідкись гарна дівка,

На ній стрічка семицвітка;

А де з річки воду брала,

Там коромисло зламала. (Веселка)

2. Дивувались довго ми —

Збудували міст громи.

Та по ньому я і ти
Не зуміємо пройти:
Він далеко і високо,
Досягне його лиш око. (Веселка)

Включення ігрової енергії. Вихователь проводить бесіду на тему «Веселка». Продовжити знайомство дітей з таки явищем природи як веселка, її видами (подвійна, зимова, вогняна, біла). Закріпити уявлення про кольори веселки. Мотивувати до пошуку і засвоєння нових знань. Розвивати у дітей пізнавальні, дослідницькі вміння через експериментальну діяльність; поглибити й розширити уявлення дітей про навколишній світ, оволодіння певними прийомами його дослідження; формувати у дітей елементи наукових знань про способи утворення веселки в лабораторії; вдосконалювати вміння здійснювати елементарну прогностичну оцінку своїх майбутніх результатів; розвивати самостійність й ініціативу, прагнення до дослідницької діяльності; вправляти дітей у прояві креативного ставлення до виконання практичних та розумових завдань; виховати гармонійного та повноцінного малюка, впевненого в собі, здатного творити і мріяти.

Дидактична гра «Добери квіти до кожного кольору»

Наша веселка бере початок на квітковій галявині. Спробуйте підібрати квіти до кожного кольору веселки.

Червоний – мак, тюльпан;

Оранжевий – чорнобривці, лілея;

Жовтий – кульбабка і нарцис;

Зелений – орхідея, хризантема;

Блакитний – незабудка, волошка;

Синій – гіацинт, барвінок;

Фіолетовий – крокус, бузок

Гра «Пильне око»

Потрібно назвати червоні (помаранчеві, зелені і т.д) предмети, які потрапляють у поле зору дитини. Той хто назве останнє слово – переможець і має найпильніше око.

Викладення умов гри

Перший етап: підготовка до досліду. Виявлення рівня знань про веселку. Проведення бесіди, розгляд ілюстрацій з різними видами веселки(кругла, нічна, зимова, подвійна).

Другий етап: початок досліду, обговорення умов і висування припущень.

Третій етап: хід досліду. Спостереження дітей за ходом досліду, обмін думками.

Четвертий етап: заключний – обговорення наслідків досліду.

Матеріал: лупа, ліхтар, ємкість з водою, плоске пластмасове дзеркало, лоток, папір білого кольору, мильний засіб, CD –диск.

Хід. Хочете побачити веселку просто зараз. Це можливо!.

Дослід №1 «Веселка з миски». Миску з водою поставте в кімнаті на місце, добре освітлене сонцем. Опустіть дзеркало у воду, притуливши його

до краю миски і повернувши так, щоб на нього падали сонячні промені. Тепер пересувайте аркуш паперу вздовж миски, аж поки не побачите на ньому відображення веселки.

Висновок: коли білий промінь з повітря входить в іншу прозору речовину – воду чи скло – він заломлюється і розділяється на промені різних кольорів.

Дослід №2 «Веселка у мильній бульбашці». Наповніть пляшку водою на $\frac{3}{4}$, крапніть трохи мийного засобу й одразу вилийте воду. Пляшка буде заповнена мильними бульбашками. Розгляньте їх. Вони безбарвні, прозорі. Поставте пляшку на кілька хвилин на підвіконня, добре освітлене сонцем. Через деякий час ви помітите, що бульбашки виграють веселковими барвами.

Дослід №3 «Веселка з CD-диска». У темній кімнаті розмістіть аркуш паперу біля стіни, покладіть CD-диск на підлогу біля нього. Посвітіть ліхтариком на CD-диск так, щоб відблиск спрямувався на аркуш. Змінюючи відстань між диском і аркушем, спостерігайте за зміною веселки на стіні.

Заключний етап, прощання

Молодці! Ми гарно попрацювали і дізналися, що веселка «живе» не лише на небі, а й у повсякденних предметах. У кожному з цих об'єктів відбувається той самий процес – біле світло розділяється на різноколірні промені.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Прикмети літа»

Ауфтакт

Організатор гри з'ясовує основні характеристики ігрової кімнати: загальна площа 48 м кв, площа для гри – 38 м кв. розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Ігромайстер створює індивідуальну, соціальну та загальну зони спілкування.

Вихід ігромайстра в гру. Вхідження ігромайстра в гру, що супроводжується музичним супроводом. Ігромайстер вітається з дітьми, створюючи підтримуючу атмосферу.

Включення ігрової енергії

Організатор гри, застосувавши ефект першого слова, активізує дітей художнім словом.

Ластівки літають
Над водою низько,
Хвилі розбивають -
Значить, дощик близько.
Мов червоні квіти,
Хмари в небі синім,
Значить, завтра, діти,
Буде вітер сильний.

А як льону річка
В полі засиніла,
Знайте, що сунічка
У гаю дозріла.

Викладення умов гри

Організатор гри навчає дітей народним прикметам, що пов'язані з погодними умовами влітку. Розвиває уявлення про особливості погодних явищ.

Матеріал

Картки із зображенням погодних явищ –вітру, хмар, дощу, граду, грози, веселки, роси, туману.

Хід

Вихователь, задаючи загадки дітям, демонструє зображення природніх явищ та додатково розповідає про особливості утворення та види цього явища.

Хоч безкрилий, а літає,
Безголосий – свище.
Хоч безрукий, а буває,
Груші з дерева збиває,
Навіть часом вириває
Сосни з коренищем.
А як втомиться – впаде
І нема його ніде. (Вітер)

Спробуй, друже, відгадати,
Що за стрій у небесах:
Чи клубки пухкої вати,
Чи то пір'я з крупних птах,
Чи біжить овець отара?
Ні, пливуть це білі ... (Хмари)

Щось холодне і сердите
Сіється, немов крізь сито,
На сади, луги й поля.
Стала мокрою земля.
Як, скажіть, ті сльози звуться,
Що з очей небесних ллються? (Дощ)

Я кажу братові: – Ох,
З неба сиплеться горох!
– От дивак, – сміється брат, –
Твій горох адже це... (Град)

Задощила раптом рясно неба бірюза,
Налякали все довкілля... (Блискавка й гроза)

На світанку, як товстий жупан,
На землі лежить густий...(Туман)

Вранці намисто заблищало,
Всю траву воно заткало.
А пішли шукати їх вдень,
І ніяк їх не знайдем. (Роса)

Вийшла звідкись гарна дівка,
На ній стрічка овзаючи а;
А де з річки воду брала,
Там коромисло зламала.(Веселка)
Після чого, діти добирають закінчення народної прикмети:
У червні люди раді літу, як бджоли цвіту.
У червні на полі густо, а в коморі пусто.
Червень тому зелениться, хто працювати не ліниться.
Хто в червні байдикує, той узимку голодує.
Місяць у кружку — несе воду в ріжку.
У липні сонце йде на зиму, а літо на спеку.
Хто в липні жарі боїться, той взимку не має чим погрітись.
Чого липень і серпень не доварять, того і вересень не досмажить.
Коли ячмінь викидає колос, соловейко втрачає голос.
Липнева роса, як сльоза: нею ліс вмивається, із нічкою прощається.
У липні на дворі пусто, зате в полі густо.
У серпні серпи гріють, а вода холодить.
Багато горіхів - голодний рік.

Заключний етап – прощання

Організатор дякує учасникам за взаємодію, плідну роботу та прощається.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Корисна та шкідлива їжа»

Ауфтакт

Організатор уточнює кількість учасників гри, налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції та визначає ігрову площу.

Вихід ігрового майстра. За допомогою віршів, загадок налаштувати дітей на гру.

1. На сметану, масло, сир нам воно згодиться.
І корисне, і смачне, тече, як водиця.
Колір в нього наче сніг пригощу їм вас усіх! (Молоко)
2. Дуже схожий на кефір
Але схожості не вір

Бо він солоденький,
З фруктами смачненький. (Йогурт)
3. Щоб омлету вам зробити
Спершу треба нас розбити. (Яйця)
4. Під землею народилась
І для борщику згодилась
Мене чистять, ріжуть, труть
Смажать, варять і печуть. (Картопля)
5. Мов маленький м'ячик
Висить, а не скаче
Рум'яне, гладеньке
На смак солоденьке. (Яблуко)

Включення ігрової енергії. Вихователь проводить бесіду на тему «Корисна та шкідлива їжа».

Мовна гра «Назви страви»

Мета: уточнити та розширити знання дітей про корисну та шкідливу їжу; збагачувати словник дітей; розвивати уяву, мислення, пам'ять, мовлення, фонематичний слух.

Хід. Друзі, згадайте смачні корисні продукти, назва яких починається з такої ж літери, як Карлсон (компот, кавун, ківі, калач, каша...)

Дидактична гра «Корисна та шкідлива їжа»

Мета: розширювати уявлення і закріплювати знання дітей про шкоду і користь продуктів харчування, формувати основи здорового способу життя, розширювати словник, розвивати комунікативні навички, увагу, пам'ять, слух, швидкість реакції.

Дидактична гра «Приготування вінегрету»

Мета: пояснити дітям значення слова «вінегрет», збагачувати словник іменниками на позначення продуктів харчування, зміцнювати стосунки між дітьми.

Викладення умов гри

1 етап – підготовка дітей до досліду. Провести бесіду, щоб зацікавити їх дослідом, виявити рівень знань.

2 етап – початок досліду: обговорення умов і висунення припущень.

3 етап – хід досліду. Спостереження за дослідом, обмін думками.

4 етап – заключний: обговорення наслідків досліду.

Матеріал: солодкі газовані напої, ватні тампони, склянки, матеріал до гри.

Хід:

Дослід №1. Припущення: газований напій шкідливий.

Хід. В один стаканчик наливаемо газований напій, а в інший кладемо картону ліжку з ватним тампоном. Якщо пролити напій крізь ватний тампон, то побачимо: тампон став жовтим, червоним, зеленим (залежно від кольору напою). Його пофарбував хімічний барвник, що є причиною різних хвороб людини (нудота, біль в животі, алергія тощо). До того ж у такі напої додають

кислоту, ароматизатор, вуглекислий газ, що теж шкодять нашому організму, їх не можна побачити, але відчуваємо на смак.

Дослід №2. Припущення: чіпси це корисно чи шкідливо.

Хід. Давайте уважно подивимось на чіпси: вони жирні, смажені, оброблені різними приправами, барвниками, що шкодять нашому організму. Візьмемо серветку, притискаємо її до чіпсів. На серветці залишилися масні плями. Беремо склянку з водою та блюдечко з чіпсами. Кладемо чіпси в склянку, розмішуємо. Вода стала брудною від барвників.

Заключний етап, прощання. Молодці! Запам'ятайте: здоров'я за гроші не купиш. Без їжі і віл не потяне. Сіль, хліб, вода – козацька їда. Солодко їсться, та погано спиться.

Осінь

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько – пошукової діяльності «Таємниці магніту»

Ауфтакт

Організатор пропонує дітям зручно влаштуватись на килимку та уточнює кількість учасників гри (підгрупа дітей, 10-12 дітей), розігріває голосові м'язи, створює відповідній грі привабливий і комфортний образ.

Вихід ігромайстра в гру. Ігромайстер привітно входить у поле гри, використовуючи жести відкритості, налаштовує дітей на гру.

Включення ігрової енергії. Вихователь показує дошкільнятам фокус: на паперовому аркуші, що висить вертикально, тримаються ножиці. Діти, спробуйте і ви так, - звертається до дітей педагог. — Чому ж у вас ножиці падають? Хто здогадався, в чому річ?

Загадка:

Буває важким, буває твердим,
Буває великим і навіть малим.
Дружить з залізом він неодмінно,
Навіть сліпий з ним може голку у сіні знайти. (Магніт)
Вихователь відкриває таємницю, показуючи магніт.
Ось перед вами звичайний магніт,
Багато секретів зберігається в нім.

Легенда про магніт

У давні часи на горі Іда пастух на ім'я Магнас пас овець. Він звернув увагу на те, що його сандалі, підбиті залізом і дерев'яна палиця з залізним наконечником, липнуть до чорних каменів, які рясно лежали під ногами. Камінь назвали магнетитом. Пастух перекинув палицю з наконечником вгору і переконався, що дерево не притягується до дивних камінців. Зняв сандалі і побачив, що босі ноги теж не притягуються. Магнес зрозумів, що ці дивні камені не визнають інших матеріалів крім заліза. Пастух захопив кілька таких каменів додому і вразив цим своїх сусідів. Від імені пастуха і з'явилася назва «магніт». Вчені вважають, що назва «магнетит» походить і від назви

міста, поблизу якого його знайшли – Магnezія. Люди робили з нього прикраси: сережки, браслети, намисто. Навіть, вважали, що він володіє лікувальними властивостями, заспокоює і додає сили. Так само вони виявили незвичайну властивість магнетиту – притягувати залізо. Шматочки магнетиту називають природними магнітами, але людина навчилася виготовляти магніти штучним шляхом і використовувати їх для різних цілей.

Чи знаєте ви, в яких предметах людина використовує магніт? Чи є у вас вдома магніт? У нас в групі? Отже, перед вами знаходяться магнітний конструктор, магнітна дошка для малювання, магнітні шашки і шахи, букви і цифри, вудочка з рибками, магнітний театр і магнітики на холодильник. Дія усіх цих іграшок одна: тяжіння магніту до металу. Наприклад, розглянемо вудку.

Гра «Рибалка» та розповідають, що замість гачка прив'язаний маленький магнітик, а в роті кожної риби залізний гвинтик. Магніт притягується до залізного гвинтика. Рибка спіймана!

Який ми можемо зробити **висновок**? (Магніт притягується до залізного гвинтика) – Такий ефект і у магнітних шашок. Кожна фігурка має магнітик, і залізо є у дошці. Ще магніти використовують в магнітофонних колонках – динаміках, холодильниках, в компасі. Давайте з'ясуємо, а чи правда, що магніт притягує тільки метали? Проведемо експеримент, розкажемо і покажемо.

Експеримент – важлива справа,
Кожен момент у ньому цікавий.
Щоб всі змогли попрацювати,
Кожен місце повинен зайняти.

Викладення умов гри

Мета: сприяти вихованню самостійності, ініціативності, розвитку комунікативних якостей; розвивати прагнення до пізнання через творчо-експериментальну діяльність, уміння висувати гіпотези, робити висновки, активізувати словник дітей; сформувані у дітей уявлення про магніт і його властивості притягувати предмети; з'ясувати, через які матеріали впливає магніт; познайомити про використання магніту людиною.

Матеріал: демонстраційний: магніти, аркуші паперу, дерев'яні кубики, клаптики тканини, пластмасові іграшки, скло, магнітна дошка для малювання. **Роздатковий:** магнітики на холодильник; магніти різних розмірів; магнетичні предмети (кнопки, цвяхи, скріпки, гвинтики, ключі, деталі конструктора тощо) і немагнетичні предмети (папір, картон, пластик, тканина, дерево, скло); склянка з водою; скляна тарілочка; пластикова пляшка з зерном; ємкості з сухим та мокрим піском; картонна картка з доріжками і залізна машинка; рукавичка з магнітом всередині; компас.

Хід. Діти пригадують правила роботи в лабораторії.

Щоб в лабораторії працювати,
Треба правила безпеки знати:
Не шуміти – Не стрибати –
Старшого не перебивати –

Без дозволу нічого не брати –
І уважно слухати і пізнавати.

Що ж таке магніт? (Предмет, який притягує металеві предмети). Як називаються предмети, які притягує магніт? (Такі предмети називаються магнетичними). Предмети, з яких матеріалів, магніт не притягує? (Дерево, тканина, пластик, гума, папір і ін.) – це немагнетичні предмети. Я пропоную вам провести випробування магніту.

Дослід 1: «Перевірити, які предмети магніт притягує через повітря». У вас на столах знаходяться предмети з різних матеріалів: заліза, дерева, пластмаси, паперу та тканини. Візьміть магніт і за допомогою нього розділіть ваші предмети на дві групи: в першій групі у вас будуть предмети, які притягуються магнітом, а у другій групі – предмети, які не притягуються магнітом. З чого зроблені предмети, які притягуються магнітом? (Із заліза). З чого зроблені предмети, які не притягаються магнітом? (З дерева, пластмаси і тощо).

Висновок: магніт притягує до себе залізні предмети через повітря. Ця властивість називається магнітною силою. Так, у магніта є сила! Зараз ми спробуємо це довести.

Дослід 2: «Перевірити, чи впливає розмір магніту на його силу». Подивіться, діти, у мене в руках два магніта. Як ви гадаєте, який з них володіє більшою силою, великий чи маленький? Давайте спробуємо перевірити? (проводимо дослід із скріпками) Розкладемо скріпки на дві купки з однаковою їх кількістю. Діти беруть два магніта різного розміру і з відстані підсовують до купок. Простежити, з якої відстані магніт швидше притягне скріпки і який з магнітів більше їх притягне. Висновок: великий магніт володіє більшою силою, так як притягнув більше скріпок. Великий магніт притягує скріпки з довшої відстані. Зараз я запрошую вас пограти в гру «Притягне – не притягне». Обережно виходимо з лабораторії і зустрічаємося на килимі.

Гра з м'ячем «Притягне – не притягне». М'яч – це магніт, діти – предмет, який називає вихователь. Діти повинні визначити, вони притягуються магнітом чи ні, відповідно – ловлять або не ловлять м'яч. Молодці, добре пограли, але нам треба далі продовжити пошуки. А як ви думаєте, чи може магніт, притягувати предмети через перешкоду? (відповіді дітей).

Дослід 3: «Перевірити, чи діє магніт через перешкоди». Для цього візьмемо магніт, наблизимо його до залізного предмета, який лежить на скляній тарілці і спробуємо його пересунути до краю тарілочки. Висновок: магніт впливає через скло. Для наступного дослідів одягнемо на руку перчатку або рукавичку і сховаємо в неї магніт. Уявимо себе людиною, яка притягує предмети. Над металевими предметами проводимо руками і вони притягують залізні предмети. Висновок: магніт впливає через тканину.

У вас лежить картка з різними доріжками. Спробуємо по цих доріжках рухати залізний предмет (машинку) за допомогою магніту через картон. Для цього машинку покладіть зверху на доріжку, а магніт прикладіть знизу.

Потрібно рухати машинку за допомогою магніту як можна точніше, не сходити з наміченого шляху. Висновок: магніт впливає через картон. Проводиться дослід з пластиковою пляшкою. Насипаємо в пляшку зерно і гвинтик, кладемо на стіл. Спробуємо за допомогою магніту знайти гвинтик в зерні і витягнути його з пляшки. Висновок: магніт впливає через пластик.

Дослід 4: «Як дістати гвинтик з води, не замочивши рук». В стакані з водою лежить гвинтик. Виникає питання як дістати гвинтик з води, не замочивши рук при цьому. Після того як дітям вдається витягнути гвинтик з води за допомогою магніту з'ясовується, що магніт діє на залізні предмети і у воді теж. Висновок. Вода не заважає дії магніту. Магніти діють на залізо і сталь, навіть якщо вони розділені із ним водою

Дослід 5: «Перевірити, чи діє магніт через мокрий та сухий пісок»

Діти, уявіть, що ви йшли додому й загубили ключі. Мабуть ви б дуже засмутилися? Але на допомогу нам може прийти магніт. Перевіримо? В ємкості з піском заховані ключі. Зможемо знайти ключі через пісок? Чи діє магнітна сила в цьому випадку? Діти, який пісок насипаний в ємкості? (Сухий). Давайте візьмемо лупу і розглянемо крізь неї пісок. Розглянувши пісок, діти під дією магнітної сили відшукують ключ і гвинтик. Висновок: магніт впливає через сухий пісок.

Тепер розглянемо мокрий пісок. – Чи подіє сила магніту в цьому випадку? Діти перевіряють магнітну силу. Роблять висновок, що магніт не впливає через мокрий пісок. Діти, чи приніс магніт нам користь?

В яких випадках магніт може бути корисним? За допомогою картинок діти розказують про те, коли магніт буває корисним.

Магніт буває корисним: в надшвидкісних поїздах замість звичайних коліс і рейок людина придумала використовувати магніт. Завдяки своїй здатності притягувати під водою, магніти використовують при будівництві та ремонті підводних споруд. З їх допомогою зручно тримати інструменти. Магніт володіє лікувальними властивостями. За допомогою магнітиків зручно зберігати заміточки на холодильниках.

- Чи завжди магніт може бути корисним? (Припущення дітей). Діти розказують про те, що магніт шкідливий для багатьох приладів, залізо або сталь яких можуть намагнититися і почати притягувати різні залізні предмети. З-за цього свідчення таких приладів стають неправильними. Магніт шкідливий для аудіо – та відеокасет: і звук, і зображення на них можуть зіпсуватися. Для людини теж шкідливий дуже сильний магніт, оскільки і у людини, і у тварин в крові є залізо, яке магніт діє, хоча цього і не відчувається. Магніт шкідливий для телевізора. Якщо сильний магніт піднести до екрану включеного телевізора, то зображення спотвориться, можливо, пропаде колір. Після того, як магніт приберуть, і те, і інше має відновитися.

Треба звернути увагу на те, що такі експерименти небезпечні для здоров'я телевізора ще й тому, що магнітом можна ненавмисно подряпати екран або навіть розбити його.

«Фокуси» з магнітом шкідливі для компаса – його свідчення «збиваються» (тому краще для цього експерименту взяти тільки один компас).

Дослід 6: «Чи магніт шкідливий для компаса?». Нехай діти висловлять свої припущення про те, що станеться, якщо до компасу піднести магніт? Що буде зі стрілкою? Чи змінить вона своє становище? Перевіримо припущення експериментально. Піднісши магніт до компасу, діти побачать, що стрілка компаса рухається з магнітом. Висновок: магніт, який наблизився до магнітною стрілкою, впливає на неї, свідчення компаса «збиваються» .

Заключний етап – прощання. Ви задоволені своїми експериментами? Що вам сподобалося сьогодні робити?

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Де живуть вітаміни?»

Ауфтакт

Організуючи дидактичну гру з дослідницької діяльності, слід врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Місце для дослідів слід обирати таке, щоб діти могли доступно розглянути, та користуватись матеріалами для дослідницької діяльності з допомогою вихователя при потребі. Попередньо дорослий підбирає матеріали та обладнання для проведення відповідного досліді, які мають відповідати естетичним вимогам та віку дітей.

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь, використовуючи позитивні емоції, налаштовує дітей на гру з допомогою вірша, прислів'я, загадки, тощо.

Вірші

Ми посадим яблуню
В дворі біля воріт
А згодом всі побачимо
На ній рожевий цвіт,
А прийде осінь – яблуня
З гілок своїх рясних
Нам дасть багато яблuchок
Медових, запашних.

Яблуко

Налите сонцем,
Налите соком,
З гілки зірвалось,
Впало звисока.
Боляче, певно?
– То вам здається.
Лежить рум'яне в траві
Й сміється.

Д.Поникович

Загадки

Мов маленький м'ячик,
Висить, а не скаче,
Рум'яне, гладеньке,
На смак солоденьке. (яблуко)
В нас дерево таке у дворі,
Фрукт цей з дитинства дають дітворі,
Корисне, доступне та дуже смачне,
Багате залізом та поживне. (яблуко)

Прислів'я

Яблуко від яблуньки не далеко відкотиться.
Яка яблунька, такі й яблучка.
Хто яблуко вдень з'їдає, той в лікаря не буває.
Який садівник, таке й яблучко.
Хочеш з'їсти яблуко – посади яблуню.

Казка. Щедра яблуня.

Були собі дід та баба. Не було в них ні дітей, ні онуків. Зате був у них сад невеличкий, але врожайний.

Якось баба захворіла. Як не старався дід: і чай з травички варив, і манну кашу - нічого не допомогло. От в один холодний день дід пішов по дрова. Одягнув козушок, теплу шапку, та й попрямував до лісу. Дивиться, а в яблуньки кора надгрижена зайцями. А яблунька ж та була бабиною улюбленицею.

Захворіє яблунька, баба ще більше заляже. Похитав дід головою та й заходився деревце рятувати: обтулив стовбур соняховими стеблами, обкрутив соломною, нагорнув побільше снігу та й намірився йти.

Коли це чує він голосок. А то яблунька мовить:

- Дякую тобі, дідусю, за турботу. А я тобі теж допоможу. Розгорни мої гілочки, там знайдеш яблучко. Воно не просте, а чарівне. З'їсть його баба й одразу одужає. Тільки одне прохання: не розказуй нікому, що я можу полюдському говорити, бо лихо мені буде.

Погодився дід, подякував яблуні та на радощах і про дрова забув, схопив яблуко та й побіг. Як казала яблунька, так все і сталося. Одужала баба. Знову зажили дід з бабою по-старому. Аж якось баба стала допитуватись у діда: скажи та й скажи, де взяв чарівне яблучко.

Дід мовчав, мовчав, та й не стримався, розповів таємницю яблуньки.

Аж тут щось страшне сталось: налетів жакливий вітер, здійнялася чорна буря, наче ніч заступила сонце. А коли все вщухло, то побачили дід з бабою прикру картинку за вікном: не залишилося від саду і сліду, все як водою змило. Ой, як зажурилися старенькі!

Але робити нічого, бо насіннячко з чарівного яблучка зберегли, от і висіяли його. А згодом і сіянці з'явилися. Розсадили їх дід з бабою на місці старого саду.

Мало чи багато ще прожили не знаю, але яблучок зі свого саду дочекались. А ще добре запам'ятали: чужа таємниця — це святе.

Включення ігрової енергії

Встановивши особистий контакт з дітьми, вихователь проводить бесіду на тему «Яблука в житті людини». Ознайомити дітей з корисними властивостями яблука, довести до відома те, що вживати яблука корисно всім людям, закріпити його будову, та вміння складати описову розповідь. У них міститься багато вітаміну А, який сприяє підтриманню хорошого зору, а також допомагає запобігати простудним захворюванням. Вітамін С зміцнює імунітет, та здоров'я дітей. Розвивати бажання пізнати нове, а саме те, що сік в яблуку не має кольору і прозорий як вода. При розрізі яблука, та вичавленні соку із нього набувають бурого кольору через взаємодію з повітрям шляхом окислення. Використовуючи дослідницьку діяльність, наочно показати процес виготовлення корисного соку із яблук.

Виховувати естетичний смак, дбайливе ставлення до природи, прагнення дітей бути здоровими, сильними. В ході бесіди з метою активізації усіх дітей можна використати словесно-дидактичні ігри з рухами, предметними картинками, іграшками.

Варіанти словесно – дидактичних ігор:

Гра «Яблунька». Гравці беруться за руки, роблять коло, всередині якого стає хлопчик чи дівчинка. Це буде яблунька. Всі ходять навколо яблуньки по колу:

Ми посадимо яблуньку – Ось, ось!
Нехай наша яблунька Рoste, росте!
Виростай ти, яблунька,
Ось такої вишини.
Виростай ти, яблунька,
Ось такої ширини.
Виростай ти, яблунька,
Виростай у добрий час!
Потанцюй, Марійка,
Покружляй ти для нас!
А ми цю яблуньку
Всі щипати будемо.
Від нашої Марійки
Утікати будемо!

Яблунька всередині кола повинна зображувати все те, про що співається в пісні: танцювати, кружлятися. На слова «ось такої вишини» діти піднімають руки вгору, а на слова «ось такої ширини» розводять їх по сторонах. Коли співають: «а ми цю яблуньку всі щипати будемо», всі наближуються до яблуньки, щоб доторкнутися до неї, і швидко утікають, а яблунька ловить кого-небудь.

Дидактична гра «У яблука є».

Мета: розширити та уточнити знання дітей про будову яблука.

Матеріал: яблуко.

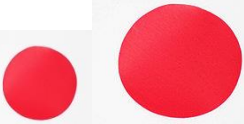

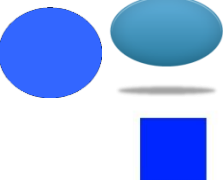

Дидактична гра « Що можна приготувати з яблук? »

Мета: розширити та збагатити знання дітей про те, що можна приготувати з яблук.

Матеріал: демонстраційний: предметні картинки « Страви».

Роздатковий: узвар, компот, варення, повидло, сушку, салат, можна яблука ще квасити і пекти.

Схема – опису «Яблуко»

Наприклад:

Яблука ростуть на дереві в саду.

Вони бувають великі і малі, червоного, жовтого і зеленого кольору.

На дотик тверді, гладенькі, круглої форми.

На смак вони соковиті, солодкі та кислі.

Їх можна їсти сирими і вереними.

Умови гри:

Перший етап – підготовка дітей до досліду. Вихователь проводить з дітьми бесіду, щоб зацікавити їх дослідом, виявляє рівень їх знань.

Другий етап – початок досліду: обговорення умов і висування припущень.

Третій етап – хід досліду. Спостереження дітей за ходом досліду, обмін думками.

Четвертий етап – заключний: обговорення наслідків досліду.

Орієнтовні запитання до дітей:

- Назви друзів яблука.
- Про що може розповісти яблуко?
- Покажи рухами, що робиш із яблуком.

Матеріал. Демонстраційний: яблука, тертка, миска, склянки, сода, мед, вода, сіль, лимон, таблетка вітаміну С, ложка. **Роздатковий:** яблучне пюре, марля, пластикові стаканчики, серветки, ложечки, фартушки, тарілочки.

Дослід №1 «Врятуйте яблука»

1. Поставте запитання «Як можна вберегти яблуко від потемніння?»
2. З'ясуємо, що змушує яблуко змінювати колір. Цей процес називається окисленням. Як тільки яблуко надрізали, кисень поєднується з залізом і формує оксиди заліза.
3. Припущення: який дослід спрацює найкраще, і яке яблуко буде найсмачнішим.

Хід. Шматки яблука помістити у посуд і швидко залити приготовленими розчинами:

1. Содовий
2. Проста вода
3. Таблетка вітаміну С (одна штука на склянку води)
4. Сольовий
5. Лимонний (чайна ложка на склянку води)
6. Медовий (чайна ложка на склянку води)

Почекати 10 хвилин перш ніж вийняти шматки яблука з розчинів. Вилити рідини та дослідити, наскільки кожен шматок яблука потемнів. Запитати у дітей: Який шматок яблука був найкращим на смак? Який розчин залишив яблуко найсвітлішим? Висновок: проста вода не працює, содова краще, але не набагато. Зате вона робить яблуко трішки солодшим. Сіль залишає яблуко у природному кольорі, але псує смак. Лимонний сік працює добре, але також змінює смак яблука. Вітамін С нормально, але не вартий того, щоб подрібнювати таблетки. Тож переможець – мед! Яблука не такі білі, як від солі чи лимону, але найсмачніші.

Дослід №2 «Де живе сік?». Алгоритм приготування соку.

1. Яблука помити, почистити, та розрізати навпіл.
2. Натерти на тертці.
3. Ложкою яблучне пюре покласти на марлеву серветку, яка лежить на тарілці.

4.Через марлю вичавити сік у склянку.

Запитання до дітей. В що перетворились яблука?

Заключний етап, прощання. Молодці! Ви сьогодні були справжніми дослідниками. Чистомовка:

Ік – ік – ік будем пити смачний сік.

Ій- ій- ій – це здоровий напій.

Ий- ий- ий бо він дуже смачний.

Діти пригощаються соком.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Овочі»

Аутфтакт

Педагог створює ігрове середовище для дослідницької діяльності та ігор з овочами. Розташовує предмети та мультимедію у зручному для використання місці.

Вихід ігромайстра в гру. Вихователь звертає увагу дітей на предмети які підготовленні для дослідів та зацікавлює їх. Створює позитивну атмосферу та налаштовує дітей на роботу.

Вірші.

Ось зелені та цупкі

На городі огірки.

Довгі, соковиті,

Бадиллям повиті.

Помідори чималі

Червоніють на гіллі.

Полюбляють діти

Сік томатний пити.

А у гичці бурячок

Темний заховав бочок.

Щоб поїсти борщичку,

Зварим його в горщику.

Нагодує всіх вона –

Ця картопелька смачна,

Її бульби їстівні

Викопають восени.

Сто листків капуста має

І тому не замерзає.

Навіть взимку у кагатах,

Якщо старанно сховати.

Баклажан, коли зростає,

Дуже дивний колір має:

Наче літечко розлило

Фіолетове чорнило.

А зелені кабачки
Люблять дзьобати качки.
Щоб лякати вражу птицю,
Чуперадло знадобиться.
Руденька морквина
Містить вітаміни.
Хто її вживає,
Хвороби не знає.

Загадки

Той, хто їсть його, той знає –
Всіх мікробів він вбиває.
Овоч цей корисний дуже,
Та від нього сліз калюжа. (Цибуля)
2. З мене листя обдирають,
Мене квасять, в борщ кидають,
В пирогах мене печуть
І в салат мене січуть!(Капуста)
В діжці ми їх засолили,
А тоді всю зиму їли.
Солоненькі та хрумкі
З пухирцями (Огірки)

Включення ігрової енергії. Налаштувавши дітей на активну роботу та позитивні емоції педагог проводить бесіду з дітьми на тему «Овочі». Визначає загальні знання дітей про овочі та їх міркування щодо цієї теми. Формує у дітей нові знання, що деякі овочі досягають влітку, а деякі осінню. За допомогою мультимедії та картинок педагог показує дітям, що овочі можуть вирощувати зимою але у спеціально обладнаних приміщеннях та теплицях, розповідає дітям головні аспекти вирощування овочів при таких умовах. Виховує бережливе ставлення до землі та овочів, запитує у дітей яку користь для людського організму приносять овочі?. Також запитує у дітей, що можна зробити з овочами щоб вони не зіпсувалися,але перезимували зиму.

Дидактична гра «Знайди тінь». Педагог роздає картинки кожній дитині картинки із зображенням овочів та їх тінь і пропонує з'єднати овочі та їх тінь.

Дидактична гра «Знайди зайве». Педагог показує дітям картинки овочів та пропонує вибрати зайве (наприклад фрукти).

Дидактична гра «Приготуй страву». Педагог ставить перед дітьми кошик з різними овочами та пропонує кожному витягнути ті овочі з яких вони б приготували для себе обід.

Викладення умов гри. Перший етап - підготовка дітей до досліду - має бути спрямована на виявлення їхніх знань про пісок і створення атмосфери зацікавленості. Цьому сприятимуть доречно поставлені запитання, цікава розповідь дорослого.

Другий етап - початок дослід. Він розпочинається із висування припущень. Якщо діти мають необхідні знання, вони можуть самі висувати припущення у вигляді певних висловлювань. Якщо вони будуть правильні: вихователю слід підтвердити це дослідом. Неправильні припущення треба спростувати. Після цього дослід має обговорюватися. Всі умови в перебігу обговорення повинні бути однакові, окрім якоїсь одної. Це необхідно для того, щоб забезпечити чистоту експерименту.

Третій етап - перебіг дослід та подальший обмін думками.

Четвертий етап - заключний, на якому відбувається обговорення результатів дослід. Отже, робляться певні висновки, тобто початкові припущення підтверджуються або спростовуються.

Мета: називати і використовувати у мовленні слова по темі «Овочі» усно або усно-тактильно, активізувати словник по даній темі, виконуючи прохання і доручення, Виховувати у дітей почуття колективізму та співучасті, вчити відповідати на запитання: Хто це? Що це? У кого? з опорою на картинки і предмети по даній темі.

Матеріали: демонстраційний: картинки та мультимедія; роздатковий: картинки із завданнями, кошик з овочами, рукавички, фартушки, вода, стаканчики, йод, аркуш білого паперу.

Хід:

Дослід №1. «Чи містить картопля крохмаль»

Мета: показати дітям, що картопля містить крохмаль.

Хід: натерту картоплю залити водою та перемішати. Діти спостерігають та бачать, що вода стала мутною, педагог робить висновок, що картопля містить крохмаль. Педагог пропонує вилити склянку води на рушник та переконатися, що коли вода висохне, на рушнику залишиться крохмаль.

Висновок: у картоплі міститься крохмаль.

Дослід №2 «Як за допомогою 1 крапельки йоду визначити, що картопля містить крохмаль?»

Мета: за допомогою йоду показати дітям, що у картоплі міститься крохмаль.

Хід: вихователь бере баночку з йодом та пояснює дітям, що це за речовина. Після чого педагог пропонує капнути одну крапельку на картоплинку і якщо картоплинка буде змінювати колір, значить вона містить крохмаль. Висновок: картопля має крохмаль.

Дослід №3 «Чи змінить капуста колір?»

Мета: показати дітям, що у зрізані рослини поглинають воду.

Хід: у 4 склянки з водою (різного кольору) поставити листок пекінської капусти. Через деякий час, листок вбере у себе воду та стане того ж кольору, що і вода. Висновок: капуста вбирає в себе воду.

Дослід №4. «Чи виділить сік помідор?»

Мета: показати дітям, що помідор є дуже соковитим овочем та дуже легко виділяє сік.

Хід: взяти в руку розрізаний помідор та здушити з нього сік, потім взяти в руку розрізану моркву та спробувати видušити сік здушивши її. Висновок: помідор м'який овоч та виділяє багато соку, а морква тверда потребує додаткових зусиль (комбайн).

Дослід №5 «Чи залишить сліди бурячок?»

Мета: показати, що буряк виділяє сік та може зафарбувати воду.

Хід: педагог пропонує дітям взяти натертий буряк та кинути його у чисту воду і поспостерігати якого кольору набула вода? Висновок: буряк виділяє сік та фарбує воду.

Заключний етап, прощання. Педагог дякує дітям за роботу, наголошує на тому, що під час досліду у дітей вдалося зробити найкраще. Запитує у дітей, що нового вони дізналися, яка частина експерименту сподобалась найбільше.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Всі дерева листя погубили»

Ауфтакт

Організатор гри з'ясовує основні характеристики ігрової кімнати: загальна площа 48 м кв, площа для гри 25 м кв розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Ігромайстер створює індивідуальну, соціальну та загальну зони спілкування. Форма діяльності – інтегрована.

Вихід ігромайстра в гру. Ігромайстер входить до ігрового поля, знайомить дітей з атрибутами цієї гри.

Включення ігрової енергії. Організатор гри, застосувавши ефект першого слова, активізує дітей художнім словом.

Тихо осінь ходить гаєм.

Ліс довкола аж горить.

Ясен листя осипає,

Дуб нахмурений стоїть.

І берізка над потоком

Стала наче молода.

Вітер, мовби ненароком,

Їй косиці розпліта...

Викладення умов гри. Ознайомити та закріпити знання дітей про особливості та відмінності дерев. Організатор гри стисло викладає правила гри; демонструє матеріал, ігровий інвентар, звертаючи увагу на відмінності.

Матеріал

Демонстрація дітям дерев та їх листків – вишні, дуба, яблуні, клена, берези, калини, верби, груші, липи.

Наочний: листки дерев (вишні, дуба, яблуні, клена, берези, калини, верби, груші, липи), вирізані з білих аркушів, фарби, пензлики.

Хід. В організованому середовищі вихователь розкладає виготовлені листки, доповнюючи свої дії художнім словом:

Осінь фарби готувала,
У відерця наливала.
Змішувала, чаклувала,
Потім все розфарбувала...

Дітям пропонується розфарбувати листки-заготовки у осінні кольори. Особлива увага надається переважаючому кольорі – жовтому, червоному та їх змішуванні. По завершенні, організатор додає:

Придивіться, все довкола
Стало різнокольоровим!

Після чого, вихователь звертає увагу дітей на демонстраційні картки: різновиди дерев та їх лиски. Підкреслюється форма листка і діти шукають аналогічні відповідники серед розмальованих заготовок. Надалі діти продовжують класифікувати листи, що залишились самостійно.

Заключний етап - прощання. Організатор позитивно оцінює діяльність дітей у грі та дякує за продуктивну роботу.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Вулкан»

Ауфтакт

Організатор визначає ігрову площу та уточнює кількість учасників гри, налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь знайомить дітей з осередком для гри, атрибутами. Налаштовує дітей на гру з допомогою загадки, легенди, розглядання ілюстрацій.

Загадка

Снігова гора, вгорі – діра,
Усередині жара!
Інколи пускає лаву,
На неї не знайти управу! (Вулкан)

Легенда

Жив на світі бог на ім'я Вулкан. Подобалася йому ковальська справа: стояти біля ковальні, бити важким молотом по залізу, роздувати вогонь в горні. Побудував він собі кузню усередині високої гори. А гора стояла прямо посеред моря. Коли Вулкан працював, гора тремтіла від верхівки до землі, а гуркіт і гул розносилися далеко довкола. З отвору на вершині гори з оглушливим ревом летіли розжарені каміння, вогонь і попіл. «Вулкан працює», - із страхом говорили люди і вирушали жити подалі від гори, щоб не спалило вогнем їх житло, не засипало попелом їх сади і поля. Говорять з тих пір всі вогнедишні гори стали називатися вулканами.

Включення ігрової енергії. Встановивши контакт з дітьми, вихователь проводить бесіду на тему: «Гори. Вулкани». Познайомити дітей з природним

явищем – вулканом, причиною його виверження, будовою. Дати уявлення про небезпеку, яку приносить виверження вулкана. Розширити і активізувати словник дітей по темі «Вулкан» (лава, вулкан, діючий вулкан, жерло, кратер, тощо). Виховувати інтерес до дослідницько-пошукової діяльності, до пізнання навколишнього світу. Створити умови для розвитку самостійності.

Перегляд презентації «Вулкани». На вигляд вулкан – це звичайна гора, всередині якої знаходиться дуже гаряча рідина – лава. І поки лава живе в своєму будиночку, вулкан вважається сплячим. А як тільки він прокидається, то лава виливається на поверхню, а клуби диму потрапляють в повітря. Такі вулкани називаються діючими. Вулкан має форму конуса. Схожий на піраміду. На самій вершині знаходиться кратер(величезна яма, всередині якої знаходиться лава.

Викладення умов гри. Перший етап: підготовка до дослідження. Виявлення рівня знань про гори та вулкани. Проведення бесіди.

Другий етап: початок дослідження, обговорення умов і висунування припущень. Діти підходять до макету вулкана. «Наш вулкан спить. Як ви гадаєте чи зможемо ми його розбудити?»

Третій етап: хід дослідження. Спостереження дітей за ходом дослідження, обмін думками.

Четвертий етап: заключний – обговорення наслідків дослідження.

Матеріали. Демонстраційний: макет вулкану, картинки із зображенням різноманітних вулканів, комп'ютер, суміш для дослідження «виверження вулкану» (вода, сода, рідке мило, червона фарба, лимонна кислота), камінці, пемза, склянки з водою.

Хід. Давайте з вами сьогодні побудемо чарівниками і спробуємо оживити його. Діти самі домовляються між собою, хто який матеріал буде засипати в жерло вулкана і несуть на робочий стіл. Спільно з вихователем приступають до роботи.

Дослід №1 «Виверження вулкану»

Хід. Діти по черзі засипають в «кратер» вулкана соду, рідке мило, червону фарбу. Лимонну кислоту додає вихователь. Спостерігаємо, як вивергається вулкан і лава впливає на поверхню. Під час виверження вулкану, на поверхню впливає не тільки лава, а й шматочки вулканічного попелу, які застигають і утворюється камінь – пемза.

Дослід №2 «Тоне – не тоне»

Хід. У склянки з водою кидають звичайні камінці і пемзу.

Висновок: камінці тонуть у воді – вони важкі, а пемза не тоне. Всередині цього камінчика – бульбашки повітря. Саме тому вона не тоне у воді.

Заключний етап, прощання. Молодці! Ви сьогодні були справжніми вулканологами та дізнались багато нового про вулкани.

Зима

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності

«Властивості снігу та льоду»

Ауфтакт

Організатор уточнює кількість учасників гри (підгрупа дітей, 10-12 дітей), розігриває голосові м'язи, створює відповідній грі привабливий і комфортний образ.

Вихід ігромайстра в гру. Ігромайстер привітно входить у поле гри, використовуючи жести відкритості, налаштовує дітей на гру.

Включення ігрової енергії. Відгадайте загадки:

1. В небі хмарка пролетіла,
Білий пух розсипала.
Він на землю міцно ліг,
Називають його... (Сніг)
 2. Я падаю на ваші хати,
Я біли-білий, волохатий.
Я прилипаю вам до ніг,
А називаюсь просто... (сніг)
 3. На долоню зірка впала,
Я дмухнув – вона розтала.
То не зірка вже, краплинка,
А була вона ... (сніжинка)
 4. Прозорий, мов скло,
Не вставиш у вікно. (Лід)
 5. Не дорогоцінний камінь, а світиться. (Лід).
 6. У вогні не горить, у воді не тоне. (Лід).
- Здогадайтеся, судячи з загадок, про що ми будемо говорити сьогодні.

Казка про сніжинку.

Була зима. З неба сипалися сніжинки. Одна сніжинка щойно народилася. Вона весело танцювала танок зі своїми сестрами. Довкола було дуже гарно – усе блищало та світилося. Маленькій сніжинці було весело і радісно, бо ще ніколи не бачила такої краси.

Наша сніжинка опускалася повз вікон квартир. Пролітаючи біля одного з вікон, вона вирішила заглянути крізь скло. У кімнаті було багато дітей. Вони співали, танцювали навколо ялинки, гралися. З кімнати линув дзвінкий дитячий сміх. Сніжинка була захоплена дітьми. Вона вирішила залишитися жити на тому підвіконні.

Минуло багато часу. Раптом одного дня наша сніжинка відчула, що їй дуже гаряче. Вона не розуміла, що сталося. Сердечко її закалатало, і вона почала плакати. Через кілька секунд вона перетворилася на краплинку води.

Діти, хто скаже, що сталося із сніжинкою? (Відповіді дітей.)

Викладення умов гри

Мета: виховувати бережне ставлення до природи, здоровий спосіб життя, спостережливість; розвивати пізнавальні інтереси дітей в процесі дослідницької діяльності, допитливість; вчити дітей розрізняти і називати ознаки снігу (білий, холодний, пухкий, розсипчастий), формувати уявлення про властивості снігу при різній температурі повітря,

систематизувати знання дітей про властивості льоду (холодний, твердий, гладкий, слизький, блискучий, прозорий, безбарвний), ознайомити з правилами поведінки з снігом та льодом.

Матеріал гри

демонстраційний: сніг у скляночці, пляшки з водою різної температури, миска зі снігом, дві банки з водою однакової температури, кубик льоду, сіль; роздатковий: кольорові кубики льоду.

Хід. Вихователь показує білий сніг у скляночці. Подивіться, він справді білий, гарний, чистенький, аж так і проситься: «Скуштуй мене! Я ж наче справжнє морозиво!». Так це, діти, чи ні? Можна їсти сніг? Чому? Так, сніг не можна їсти. Не тільки тому, що він холодний і від нього може боліти горлечко, а й тому, що в ньому є бруд, мікроби, які теж можуть викликати різні захворювання у людей.

Дослід № 1. «Сніг брудний»

Матеріал: сніг білий, сніг змішаний з землею, 2 відерця, марля.

Хід. На ранковій прогулянці: взяти відерце та насипати в нього сніг змішаний з землею, зверху притрусити білим снігом. Дітям пропонується побігати по снігу, взяти його в руки та визначити, що сніг білий, холодний, липиться (або розсипається) Чому? Занести відерце в групу і поставити його в куточок природи, щоб сніг почав розтавати. Коли сніг розтане, показати відерце з потаєним снігом дітям, визначити, що на дні і на стінках відерця залишився бруд. Як ви думаєте, чому? Запропонувати подивитися, який бруд залишається на марлі після проціджування води. Висновок: сніг хоч і білий, але він брудний. А коли їсти сніг, весь цей бруд потрапляє в наш організм і ми хворіємо. Ще не можна їсти сніг, тому що він холодний – можна застудитися.

Дослід № 2. «Сніг охолоджує всі предмети». Дітям потрібно винести в посудині воду різної температури і поставити на сніг. Спостерігати за змінами снігу навколо посудини (від тепла сніг тане і перетворюється у воду) і температурою води в посудині (за короткий час вода охолоджується від холодного снігу). Висновок: Сніг охолоджує всі предмети.

Досліди на встановлення стану води, властивостей снігу.

Дослід № 3. «Сніг липиться».

Матеріал: сніг. Запропонувати зліпити колобки. Чому сніг липиться? Який він? Висновок. Сніг липиться в теплу погоду

Дослід № 4. «Сніг перетворюється на воду».

Матеріал: миска зі снігом. Запропонувати зібрати сніг у миску і занести його в групу. Чому тане сніг? На що він перетворюється? Висновок. Сніг тане від тепла і перетворюється на воду. Сніг - це вода.

Дослід № 5. «Властивості снігу».

Матеріал: дві невеликі пластмасові банки з кришками, наповненні водою однакової температури. Поставити одну банку з водою на відкритому місці, другу сховати в кучугуру снігу. Порівняти воду через годину.

Висновок. Сніг зберігає тепло, захищає рослини від замерзання.

Дослід № 6. Властивість «Пухкий – розсипчастий».

Цю властивість снігу діти бачать під час активної трудової діяльності – виготовлення фігур зі снігу та під час ходьби на лижах.

Хід досліду: З пухкого снігу доцільно порекомендувати дітям зліпити снігову бабу, фортецю, колобок, сніжки, казковий міст. При цьому особливу увагу слід звернути на закріплення попередньої властивості. З'ясувати, чому по пухкому снігу не можна ходити на лижах; вслухатись у звуки, під час наступання на нього. До усвідомлення властивості – сніг розсипчастий – дітей підводять під час ходьби на лижах, через порівняння звука від наступання на сніг – рипить, тому що ламаються замерзлі на сильному морозі сніжинки; через спроби ліпити – не ліпиться, тому що сухий від морозу; через занурення в нього важких предметів – тонуть у снігу.

Фізкультхвилинка «На ковзанах».

Мчу, як вітер, на ковзанах уздовж узлісся ... (Руки тримаємо за спиною, робимо ковзаючі рухи ногами в сторони, як ніби котимося на ковзанах – так рухаємося по кімнаті)

Рукавиці на руках, (Зупиняємося. Зігнуті в ліктях руки ставимо перед своїм обличчям долоньками на себе – спочатку однієї, потім іншою рукою «одягаємо» рукавички)

Шапка на маківці ... (Витягуємо прямі руки вгору над головою, потім опускаємо їх вниз, згинаючи в ліктях і стискаючи кулачки - «наділи шапку»)

Раз два! Ось і послизнувся ... (Знову «поїхали на ковзанах» - руки за спиною, робимо ковзаючі рухи однієї і іншою ногою, потім супиняємося, піднімаємося на носочки і походимо трошки на носочках, перевалюючись з боку в бік, - як ніби намагаємося утримати рівновагу).

Діти, пригадайте, якщо після відлиги вдарить мороз, що на вулиці з'являється? (ожеледиця). Чому? Під впливом низьких температур вода перетворюється на лід.

Ожеледиця – це відкладення льоду на будь-яких відкритих поверхнях в результаті зниження температури.

А що ми знаємо про лід? Діти перераховують характеристики льоду: слизький, холодний, крихкий, важкий, твердий, непрозорий, має форму, від нагрівання перетворюється на воду, тощо. Вихователь пропонує перевірити властивості льоду.

Дослід «Лід легший за воду, він не тоне у воді».

Матеріал: склянка води, грудочка льоду. У склянку з водою вихователь кидає грудочку льоду. Лід не тоне у воді. Чому?

Висновок. Лід легший за воду, він не тоне у воді.

Дослід « Як швидше розтане лід?». Лід швидше розтане в гарячій воді, потім на тарілці і в останню чергу - в холодній воді. Лід тане, якщо його посипати сіллю.

Хід. Спостерігайте: що буде відбуватися, якщо один кубик льоду покласти в холодну воду, другий - в гарячу воду, а третій - на тарілку. Відмітьте за годинником, за який час розтали кубики льоду. Візьміть кубик

льоду, покладіть його на тарілку. Спробуйте посипати кубик льоду сіллю. Що відбувається з сіллю? Сіль змішується з льодом. Солоний лід тане швидше, бо температура його нижча, ніж у несолоного льоду. Висновки: лід тане від гарячої води та від солі. Сіллю взимку посипають дороги. Чому?

Дослід « Лід швидше розтає, якщо його посипати сіллю».

Матеріал: грудочки льоду, сіль, два блюдця. На блюдечка вихователь кладе по кубіку льоду. Один кубик посипає сіллю. Який кубик розтане швидше? Висновок. Лід, посипаний сіллю, розтає швидше, бо температура його вища, ніж у несолоного льоду.

Дослід « Лід слизький, прозорий, він розтає».

Матеріал: кришталіки льоду. Запропонувати доторкнутися до кришталіків льоду. Який він? Потримати в руках декілька секунд. Чому руки стали мокрі? Висновок. Лід прозорий, слизький, він розтає від тепла і перетворюється на воду. Лід - це вода в , замерзлому стані.

Ігри з льодом. Заморожуйте воду, використовуючи різні ємності (формочки для льоду, чашку або тарілку, пластикові стаканчики або форми для пасок). Для різноманітності можна заморожувати підфарбовану воду. А якщо виготовити більше кубиків і цеглинок з кольорового льоду, то можна винести їх на вулицю і побудувати фортецю. Кольоровими кубиками льоду можна малювати. Досить покласти їх на аркуш паперу і почекати, коли вони розтануть, а кольорові потоки перемішаються в довільному порядку. Потім треба висушити папір, і картина готова. А можна, перш, ніж поставити формочки в холодильник, увіткнути в кожен з них по зубочистці. Тримаючись за неї, можна малювати на папері кольоровими кубиками льоду.

Заключний етап – прощання.

Згадайте, які властивості має сніг? Розкажіть правила поведінки з льодом.

- Лід не можна брати в рот!
- Льодом не можна кидатися!
- Не можна ходити по льоду на річках!
- Акуратно ходи вулицями, дивись під ноги. Якщо бачиш лід – іди обережно, а краще обійдись!
- Будь обережний, якщо побачиш бурульки, що звисають з даху: обійди цю будівлю.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Сіль - чарівниця»

Ауфтакт

Організатор визначає ігрову площу та уточнює кількість учасників гри, налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції

Вихід ігромайстра у гру. Вихователь знайомить дітей з осередком для гри, атрибутами. Налаштовує дітей на гру з допомогою загадок, казки, прислів'їв.

Загадки

1. Кришталючки тверді,
Світлі — аж іскряться.
Народились у воді,
А води бояться. (сіль)
2. Білосніжна, наче сніг,
Додаємо до страв усіх.
У борщах вона, в супах,
Разом з перцем на столах. (сіль)
3. Це білий мінерал,
Він на кухні генерал.
Без нього супи і каша,
Не подобаються Маші. (сіль)

Прислів'я

Без солі, без хліба немає обіда.
Де хліб, сіль, каша, там домівка наша.
Свій борщ хоч не солоний, а ліпший, як чужа юшка.
Сіль-хліб кусай, а розумних людей слухай.
Треба пуд солі з'їсти, щоб друга пізнати.
Хліб-сіль їж, а правду ріж.
Щоб пізнати людину, треба з нею пуд солі з'їсти.

Сіль дорожча за золото. Божена Немцова

Жив якось король і було у нього три доньки. Як постарів, замучили його сумніви, котру з них зробити королевою. Адже всіх трьох він любив однаково! Покликав одного дня король дівчат до себе і мовить:

- Донечки мої! Я вже старий і не відаю, скільки ще проживу на світі. Тому хочу вирішити, котрій із вас трон залишити. Але спочатку мені треба знати, як ви мене любите.

Старша донька відповіла:

- О, мій таточку! Ви мені дорожчі за золото, - і ніжно поцілувала батьківську руку.

- О, любий мій тато! Ви мені дорожчі за вінчальну фату. Заради вас я і заміж не піду! – запевнила середня.

А найменша донька, Марійка, ніжно дивлячись на батька, сказала:

- Я, татуню, люблю Вас, як сіль.

- Ах ти, негіднице, ти любиш батька, як сіль? – накинулися на неї старші сестри.

Дуже розгнівався король на молодшу свою доньку. Любити батька, як сіль! Просту сіль, яка в кожного є, яку кожен може купити! Сіль, існування якої ніхто не помічає!

- Іди геть з моїх очей! – закричав король і додав: - Якщо настануть такі часи, коли сіль стане для людей дорожча за золото, то приходь назад – я зроблю тебе королевою!

Марійка не могла не послухатись і тієї ж миті залишила палац. Вона дуже страждала від того, що батько її не зрозумів, адже вона любить його не менше, ніж сестри!

І пішла дівчинка світ за очі, слідом за вітрами, через гори і долини, поки не потрапила до густого лісу. Раптом, звідки не візьмись, з'явилася перед нею якась бабуся. Марійка чемно вклонилася. А старенька помітила її сльози і питає, чому вона плаче.

Все розповіла дівчинка новій знайомій, ще й додала, що зовсім не хоче бути королевою, а хоче, щоб батько вірив в її любов. Жінка про все це наперед знала, адже вона була мудрою віщункою.

Бабуся запропонувала дівчинці піти до неї на службу. Марійка була працювитою і слухняною, тому відразу погодилася.

Поки молодша сестра служила у віщунки, дві старші тільки й знали, розважатися, до батька лащилися, щодня вимагали у нього нові розкішні сукні та прикраси. Згодом стало королю зрозуміло, що це їм дорожче за нього. І часто згадував він Марійку, яка піклувалася про нього. Але ось біда, де тепер її шукати!

Якось влаштували у палаці бенкет горою. Та раптом прибігає до короля кухар:

Всемилоствіший королю, у нас велика неприємність! – доповідає він схвильовано. – Вся сіль розмокла. Поки з далеких країн повернуться вози, скільки часу пройде! А чим зараз гостей пригощати, чим частування солити? Король не знав, що і відповісти. Адже йому і на думку не спадало, що без солі людині не прожити. Розсердився володар, прогнав кухаря, наказав обходитися без солі.

Це були дивні гостини! Страви виглядали дуже красивими та апетитними, але їсти їх ніхто не став. розгніваний король не знаходив собі місця.

Повсюди були розіслані гінці, щоб сіль принесли. Але ті поверталися з порожніми руками і доповідали, що по всій країні припаси солі розмокли. Вирядили вози за сіллю в інші далекі краї. Сіль стала дорожча за золото. Зрозумів тут король, що значить для людини сіль. Шкода йому стало, що доньку свою образив.

А Марійка живе собі у лісовій хатинці і не знає, що з батьком і сестрами сталося. Зате її господиня, мудра віщунка, про все знала. Говорить вона якось Марійці:

- Дитя моє, я казала тобі, що правда переможе. Час тобі додому повертатися.

- Ох, люба бабусенько, хіба я можу додому йти, адже батько мене бачити не хоче, - відповідає дівчинка, а сама плаче.

Тут віщунка їй розповіла, що сіль тепер дорожча за золото і дорогоцінне каміння. Шкода було Марійці залишати мудру жінку, але дуже вона за батьком скучила.

- Ти мені чесно служила, - сказала їй старенька, - і заслуговуєш на щедрю нагороду.

- Нічого мені не треба. Дайте лише жменьку солі, щоб я батькові віднесла.

- Добре, якщо ти з такою повагою ставишся до солі, нехай у тебе буде її завжди вдосталь. Ось тобі хворостинка, як тільки відчуєш, що подув ітер з півдня, ступай за ним; пройдеши три долини, три гори – зупинись і вдар хворостинкою об землю. Розтупиться земля, а ти спускайся вниз. Що там знайдеш – усе твоє. Це я тобі в придане даю.

- Я повернуся за Вами і заберу до свого палацу.

Віщунка лише посміхнулася і у відповідь промовила:

- Завжди залишайся такою ж доброю та чесною, і життя у тебе буде радісним. Хотіла Марійка ще раз їй подякувати, озирнулася – ні хатинки, ні самої бабусі вже не було.

Пішла дівчинка через ліс до рідного палацу. Але вдягнена вона була у просте платтячко та хустинку, тому ніхто її не впізнав.

- Пустіть мене, - благала марійка, я несу королю те, що дорожче за срібло і золото.

Доповіли про це королю. І він наказав впустити дівчинку. Запропонував їй шматочок хліба.

- Ось тільки солі у нас немає, - сумно додав він.

- Сіль є у мене! – вигукнула мала і дістала мішечок, посолила хліб, а решту віддала королю.

- Сіль! – зрадив король. – Ох, миле дитя, який цінний подарунок ти мені принесла! Як тобі віддячити? Що хочеш проси, нічого не пошкодую.

- Мені нічого не потрібно, люб'язний татусю, тільки любіть мене, як любите сіль, відповіла Марійка і скинула з голови хустинку.

Побачив король свою улюблену донечку, трохи свідомість не втратив, став благодати, щоб вона його вибачила. А Марійка обіймає батька, просить старе забути. Розлетілася по всьому королівству радісна новина. Кожному, хто приходив, дівчинка давала трішки солі. Скільки віддасть, стільки в мішечку і прибуде. На radoщах король оголосив Марійку королевою. Святкування проходило надворі. Відчула Марійка південний вітер, пригадала слова мудрої віщунки, попередила батька і вирушила в дорогу.

Ось позаду три долини, три гори. Ось і земля розступилася. Спустилася вона вниз, бачить – все блищить, іскриться, наче крижане. Раптом назустріч дівчинці вистрибнули гномики, вітають її:

- Добридень, королево, ми на тебе давно чекаємо! Наша господиня наказала показати тобі все соляне королівство, адже воно тепер твоє!

- Що за дивовижні квіти навколо? – запитала та. – скільки живу, такої краси не бачила.

- Це все – сіль, - відповіли їй крихітки.

- Невже? Хіба сіль росте? – здивувалася королева. – Як шкода порушувати таку красу і брати її звідси! Але гномики сказали, що скільки вона солі візьме, стільки ж її і прибуде. Марійка низько вклонилася маленьким чоловічкам, щиро подякувала і вибралася на поверхню, але вхід до соляного королівства назавжди залишився для неї відкритим.

Дівчина повернулася додому і розповіла батькові про те, що бачила і чула. Старий король зрозумів, яке багатство дала його доньці в придане мудра віщунка.

Марійка ніяк не могла забути свою добру бабусю. Вирушили вони з батьком по неї. Весь ліс об'їздили каретою, та марно. Всі навколо були вдячні марійці за доброту та щирість і зрозуміли, що сіль – це справжній скарб.

Включення ігрової енергії. Вихователь проводить бесіду на тему «Сіль та її властивості». Продовжити знайомство дітей з природними багатствами. Познайомити з видами солі (кам'яна, морська, кухонна), властивостями. Дати уявлення про те, де і як добувають сіль, про значення солі в житті людини. Мотивувати до пошуку і засвоєння нових знань. Розвивати у дітей пізнавальні, дослідницькі вміння через експериментальну діяльність; поглибити й розширити уявлення дітей про навколишній світ, оволодіння певними прийомами його дослідження; розвивати самостійність й ініціативу, прагнення до дослідницької діяльності; вправляти дітей у прояві креативного ставлення до виконання практичних та розумових завдань; виховати гармонійного та повноцінного малюка, впевненого в собі, здатного творити і мріяти.

Гра «Солоний – несолоний». Діти присідають, почувши продукт, який можна солити. (Банан, капуста, цукерка, суп, огірок, малина, помідор, полуниця, груша, гриби, сік, апельсин, хліб, сир, мандарин, риба, яйце)

Викладення умов гри

Перший етап: підготовка до досліду. Виявлення рівня знань про веселку. Проведення бесіди, розгляд ілюстрацій з різними видами веселки(кругла, нічна, зимова, подвійна).

Другий етап: початок досліду, обговорення умов і висування припущень.

Третій етап: хід досліду. Спостереження дітей за ходом досліду, обмін думками.

Четвертий етап: заключний – обговорення наслідків досліду.

Дослід № 1: «З чого складається сіль». Перед вами тарілочка з сіллю. Давайте ми її розглянемо

- Подивимося на сіль, що ви можете сказати про її зовнішній вигляд? (Сіль схожа на порошок)

Дійсно, що на вигляд сіль схожа на порошок.

- А тепер давайте сіль розглянемо в збільшувальне скло.

Що ви бачите? (Сіль складається з білих кристалів). «Сіль сипуча, без запаху». Подуйте тихенько на сіль через трубочку. Висновок: сіль розсипається, вона сипуча, білого кольору, не має запаху, складається з маленьких кристалів

Дослід №2 «Сіль хрумтить». Давайте насиплемо в тарілочки 2 ложки солі і натиснемо на неї сухою ложкою. Що ми почули? Відповіді дітей – ми почули хрусткі звуки, схоже при ходьбі по снігу в морозний день. Висновок:

сіль як і сніг складається з кристалів. Тому при натисканні ложкою на сіль її кристали труться одна об одну і ми чуємо хрускіт.

Дослід № 3: «Сіль поглинає воду». Додайте в стакан ложку солі і налийте ложку води. Що сталося? Куди поділася вода? Додайте ще води, розмішайте. Що сталося з сіллю.? (Сіль розчинилася у воді). Висновок: сіль поглинає воду.

Дослід №4. «Сіль розчиняється в теплій воді швидше, ніж в холодній». – Діти, перед вами склянки з водою, доторкніться до склянки і скажіть, що ви відчуваєте? (В одній склянці вода холодна, а в іншій - тепла) - Молодці, вірно! У кожену склянку покладіть по дві ложки солі, перемішайте і подивіться, що вийде. (Сіль розчинилася у воді.)

У якій воді сіль розчинилася швидше в теплій чи в холодній? (У теплій воді сіль розчинилася швидше). Давайте в склянки під №1 насиплемо велику сіль, а в склянки під №2 – дрібну сіль і розмішаємо. А хто помітив, яка з зразків солі розчинилася швидше?

(В склянці під №2 сіль зникла швидше, так як вона дрібна)

А сіль зникла? (Ні, сіль розчинилася).

-А як можна перевірити, що сіль не зникла, а розчинилася? (Спробувати на смак)

Висновок. Сіль розчиняється в воді; в теплій воді сіль розчиняється швидше.

Дослід № 5. «Плаваюче яйце». Солоня вода схожа на морську воду. А в звичайній річці вода теж солоня? (Ні, в річці вода прісна). А ви знаєте, що в солоній воді легше плавати. Хочете це перевірити? (Так). Допоможе нам у цьому звичайне яйце (або половинка сирої картоплі). Візьмемо яйце і опустимо його в склянку з солоню водою. Що ви бачите? (Яйце не тоне). А тепер візьміть інше яйце і опустіть його в склянку з водою, яка залишилася на підносі, вода в цій склянці не солоня. Що ви бачите? (Яйце потонуло).

Висновок: В солоній воді яйце не тоне, а в прісній воді тоне. Значить, в солоній воді легше плавати.

Дослід № 6. «Сіль – засіб для чищення». Виявляється за допомогою солі можна мити посуд. Подивіться у мене брудний келих. На губку насипали трохи солі і, зараз я почищу келих. Подивіться, він став чистим, навіть блищить на світлі. (Діти спостерігають за тим, як сіль очищає посуд).

Заключна частина, прощання. Ось ми і познайомились з властивостями солі і дізналися, що це корисний харчовий продукт, який необхідний для життя і здоров'я людини. Молодці! Ви були хорошими вченими.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Лід»

Ауфтакт

Організатор уточнює кількість учасників гри, налаштовується на гру, використовуючи позитивні емоції та визначає ігрову площу.

Вихід ігрового майстра. З допомогою віршів, прислів'їв, загадок налаштувати дітей на гру:

Прислів'я

Від теплого слова і лід розмерзає.

Весняний лід товстий та простий, осінній тонкий та чіпкий.

Танцює, як цап по льоду.

Включення ігрової енергії. Вихователь проводить бесіду на тему «Лід». Дати дітям уявлення про лід (це властивість води, яка при замерзанні перетворюється на лід; він холодний, слизький, від нагрівання перетворюється на воду).

Дидактична гра «Яка потрібна фігура»

Мета: викликати зацікавленість у розв'язанні задач шляхом зорового та розумового аналізу рядів фігур по горизонталі, на основі проведеного аналізу обирати фігуру з кількості фігур, якої не вистачає в ряду. Розвивати увагу і мислення, виховувати активність.

Викладення умов гри.

1 етап – підготовка дітей до досліду. Провести бесіду, щоб зацікавити їх дослідом, виявити рівень знань.

2 етап – початок досліду: обговорення умов і висунення припущень.

3 етап – хід досліду. Спостереження за дослідом, обмін думками.

4 етап – заключний: обговорення наслідків досліду.

Матеріал: лід, сіль, стакани з гарячою та холодною водою, чаєм або какао.

Дослід №1. Припущення: лід – твердий, слизький.

Хід. Те, що лід слизький педагог доводить пропонуючи дітям поковзатися льодяними доріжками. Твердість перевіряємо обстежуючи льодяну бурульку або льодяну кульку на дотик – ударяючи по них яким – небудь предметом. Бурулька розбивається на дрібні кристалики, падаючи з висоти, занурюючись у сніг.

Дослід №2. Припущення: лід тане, якщо його посипати сіллю.

Хід. Візьміть кубик льоду, покладіть його на тарілку. Спробуйте посипати кубик льоду сіллю. Що відбувається з сіллю? Сіль змішується з льодом. Солоний лід тане швидше, бо температура його нижча, ніж у несолоного льоду.

Дослід №3. Припущення: лід швидше розтане в гарячій воді, потім на тарілці, і в останню чергу – в холодній воді.

Хід. Спостерігайте: що буде відбуватися, якщо один кубик льоду покласти в холодну воду, другий – в гарячу воду, а третій – на тарілку. Відмітьте за годинником, за який час розтали кубики льоду.

Дослід №4. Припущення: лід займає більше місця ніж вода, тому кришка стакана піднімається.

Хід. Візьміть пластмасовий стаканчик з кришкою. Заповніть його водою і закрийте кришкою. Винесіть на мороз або поставте в морозильну камеру. Що відбувається, коли вся вода в ньому перетвориться на лід? Лід

займає більше місця, ніж вода. Він піднімає кришку, коли його об'єм стає більшим від об'єму стакану.

Дослід №5. Припущення: куди треба класти лід, щоб швидше охолодити рідину?

Хід. Візьміть дві чашки гарячого какао (або будь – якого іншого напою, який любить дитина). Одну поставте на лід, іншу – під лід. Запропонуйте за допомогою відчуттів його пальчиків з'ясувати, яка з чашок охолоне швидше. Поміркуйте – чому? Підказка: швидше охолоне та чашка, яка під льодом. Адже охолоджена рідина опускається вниз.

Заключний етап, прощання. Молодці! Ви дізнались багато цікавого і з усім справились. Але не забувайте:

На льодяники бурульки

Схожі ж правда, любі діти?

Але їсти їх не варто,

Можна горло застудити.

Падають бурульки з даху,

Варто сонечку пригріти.

Майте, діти, на увазі,

Що там краще не ходити.

Технологічна картка організатора дидактичної гри з дослідницько - пошукової діяльності «Зимові та перелітні птахи»

Ауфтакт

Організатор гри з'ясовує основні характеристики ігрової кімнати: загальна площа 35 м. кв, площа для гри – 18 м, кв, розміщення меблів по периметру, відповідно до росту та віку дітей. Ігромайстер створює індивідуальну, соціальну та загальну зони спілкування.

Вихід ігромайстра в гру. Ігромайстервходить в гру. Вітається з дітьми та ознайомлює з ігровим середовищем.

Включення ігрової енергії. Організатор гри, застосувавши ефект першого слова, активізує дітей художнім словом.

Вчора з братом невеличку

Ми зробили годівничку.

Вже прийшла зима холодна,

Для птахів пора голодна.

Парки, ліс, гаї і поле –

Снігом вкрите все довкола.

Взимку корм добути важко.

Допоможем тобі, пташко!

Викладення умов гри. Організатор гри сприяє розвитку в дітей уявлень про різноманітність птахів, закріплює знання про перелітних та зимуючих птахів.

Матеріал. Демонстраційний: картки із зображенням птахів – перелітних та зимуючих, годівничка для птахів, зерно, крихти.

Хід. Вихователь пропонує розглянути картки з різними птахами та назвати їх. Діти розмірковують, які з названих птахів перелітні, а які – зимуючі. На закріплення знань дітей, вихователь запитує загадки:

Жовтогруді щебетушки,
Мають чорні капелюшки,
Сірі лапки, білі щічки,
Називаються ... (Синички)
Ось хатина, в ній – співак
Як цю пташку звати... (Шпак)
Балакуча ця вертуха!
Ліс її щоденно слуха -
Довгохвоста, білобока ...
Ну й плетуха! Це - ... (Сорока)
Птах удень в дуплі проспить,
А вночі – як ненасить.
Ой, вухаста голова!
Тихо, мишки! Це ж - ... (Сова)
Сіра шубка із пір'я,
На морозі жвавий він.
Не орел цей стрибунець.
Хто це, діти? - ... (Горобець)
Дзоб міцний і гарні крила,
Чорний хвіст, жилетка сіра,
Чи присяде, чи летить, -
«Кар, кар, кар!» - усе кричить. (Ворона)
Вони бувають сизі, білі,
Воркують, в парку проживають.
Вважають їх птахами миру,
На щастя в небо випускають.
І линуть в сині голубій
Птахи чудові - ... (Голуби)
Крізь зимові заметілі
Пташенята прилетіли.
В них червоні гарні груди –
Ніби яблука усюди
Хтось розвісив у дворі.
Звуться пташки... (Снігурі)

Потім, вихователь пропонує подумати, як можна допомогти зимуючим птахам. Разом розмірковують над кормом для птахів. Після чого, насипають у годівничку зерно та крихти і розміщують на дворі.

Заключний етап – прощання.

Організатор дякує учасникам за продуктивну роботу та прощається.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акулова О.В., Солнцева О.В. «Соціалізація. Гра»: Навчально-методичний посібник/научн. ред.: А.Г.Гогоберидзе: «Дитинство - прес», 2012. - 176с.
2. Програма «Від народження до школи». / Основна загальноосвітня програма дошкільної освіти / Н. Е. Веракси, Т. З. Комарова, М. А. Васильєва. - М.: Мозаїка - Синтез, 2010. - 304 с.
3. Ігри для старших дошкільнят: практичний посібник / Н. А. Виноградова, Н. С. Позднякова. - 3-е видання. - М.: Айріс - прес, 2009. - 128 с. - (Дошкільна виховання і розвиток).
4. Дидактичні ігри для дітей дошкільного віку / Н. В. Краснощекова: Фенікс, 2006 - 251с. - (Школа розвитку).